15

Poveti nemuritoare

Povești nemuritoare

Vol. 15

Editura Ion
Creangă
1972

Coperta de CRINA IONESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Pipăruş-Voinicul

A FOST ODATĂ ca niciodată.

A fost odată o fată. Şi fata asta era bucătăreasă la un împărat. Într-o zi, cînd făcea ea mîncare, sare un bob de piper din oală şi începe a juca pe jos. Fata îl ia şi-l pune din nou în oală. El iar sare de acolo, şi se tot învîrtea pe podea, cînd mai sus, cînd mai jos. Ba, într-un timp, a sărit pînă la nasul fetei. Cum avea treabă, şi ca să scape de pacostea asta, fuge după bobul de piper, îl prinde şi-l înghite.

După un timp, fata îşi dă seama că va naşte un copil.

Împăratul se mînie tare şi o alungă de la curte. Ce să facă fata? S-a dus într-un cîmp unde şi-a făcut acolo, aşa cum a putut şi ea, un bordei de pămînt. A venit vremea să nască copilul, şi ea era singură. Iaca, aude o bătaie la uşă.

— Cine-i? întrebă.

— Oameni buni.

Uşa se deschide, şi intră două femei frumoase, de la soare te puteai uita, dar la ele ba.

— Noroc bun, sănătate bună, dar ce-i cu dumneata în pustietatea asta?

— Păi, uite ce mi s-a întimplat. Uite cum, şi uite cum, şi fata spune toată povestea ei.

Se aşază femeile cele frumoase şi stau acolo pînă cînd a născut ea copilul. Ele erau nişte zîne, dar ea nu ştia. După ce a născut copilul, îi dau zînele o cheie şi-i spun:

— Pe băiat îl cheamă Pipăruş, pentru că s-a născut dintr- un bob de piper, iar noi sîntem naşele

lui. Cînd s-o face mare şi o pricepe ce-i pe lume, să-i dai cheia asta.

Ia fata cheia, o pune într-o grindă la bordei, şi uită de ea. Copilul, după ce s-a făcut mare de umbla încolo şi încoace, şi se tot juca pe unde gîndeai şi pe unde nu gîndeai, găseşte cheia la grindă.

Se duce la maică-sa şi-i zice:

— Uite, mamă, ce cheie am găsit eu!
— Măi copile, asta-i cheia de la naşele tale.
— Da?
— Da.

Ia băiatul cheia şi pleacă. Merge el, merge, pînă-ajunge în alt cîmp mare, unde era un beci. Pe uşa beciului, un lacăt. Cearcă el cheia să vadă n-a descuia lacătul? Cheia era chiar de acolo. Deschide uşa beciului şi găseşte acolo un cal. Pe calul acela îl chema Ghilimogoşea.

Îl scoate afară din beci, şi calul îi spune:
— De-acum, sui pe mine, stăpîne.

Vezi că ăsta era un cal năzdrăvan. Încalecă băiatul, şi-l duce calul la o împărăţie. Acolo intră îngrijitor de cai la împărat; era, cum s-ar zice, vizitiu.

Împăratul avusese vizitiu un ţigan, care era cam leneş, aşa că-l dăduse afară şi-l pusese pe băiat în loc. Ţiganul se supără rău pe băiat, şi se gîndea cum să-l piardă pentru că îi luase locul.

Într-o dimineaţă, se duce la împărat şi-i spune:
— Înălţate împărate, vizitiul ăsta al dumneavoastră a spus că el poate ţesela caii ca să lucească cum luceşte zarea soarelui cea mai mică.

Îl chemă împăratul pe Pipăruş.
— Măi băiete, tu ai zis că poţi ţesela caii ca să stră- lucească cum străluceşte zarea soarelui cea mai mică?
— Eu n-am zis aşa ceva.
— Aşa să-i faci să strălucească; dacă nu, îţi iau capul. Se duce băiatul la cal, tare întunecat la faţă.
— Ce-i, stăpîne?
— Ce să fie? Pînă aici mi-a fost. Uite ce mi-a poruncit împăratul.

Şi-i povesteşte băiatul toată povestea.
— Nu te teme, stăpîne. Du-te şi te culcă fără grijă, şi lasă pe mine.

Cînd se scoală băiatul a doua zi dimineaţa, toţi

caii luceau ca zarea soarelui cea mai mică.

Se duce la împărat şi-i spune. Vine împăratul, se uită şi se bucură peste măsură, că nimeni nu mai avea asemenea cai.

După un timp, iar vine ţiganul la împărat.

—Înălţate împărate, vizitiul dumneavoastră a zis că el ar putea să ţesale caii ca să lucească cum luceşte zarea soarelui cea mai mare.

Îl chemă din nou împăratul.

— Ce-ai zis tu, măi băiete, că poţi ţesela caii ca să strălucească cum străluceşte zarea soarelui cea mai mare?

—N-am zis aşa ceva.

—Aşa să-i faci să strălucească; dacă nu, îţi

tai capul. Băiatul iar se duce supărat la cal.

—Ce-i, stăpîne?

Şi spune Pipăruş toată tărăşenia.

Face ce face calul şi, a doua zi dimineaţa, toţi caii din grajdurile împăratului străluceau ca zarea soarelui cea mai mare.

Cînd vede ţiganul că a scăpat şi a doua oară, să moară de necaz. Se duce la împărat şi-i spune:

—Vizitiul dumneavoastră a spus de data asta că poate să ţesale caii ca să strălucească ca soarele.

Trimite iar împăratul să-l cheme pe băiat.

— Măi băiete, tu ai zis că poţi să faci caii mei să stră- lucească cum străluceşte soarele?

—Nu, zice Pipăruş, nu pot să fac aşa ceva.

—Să-i faci să strălucească la fel ca soarele, că, de nu, îţi iau capul.

Acuma, băiatul era şi mai supărat, dar calul îl linişteşte din nou şi-l trimite la culcare. Cînd se trezeşte Pipăruş dimineaţa, toţi caii luceau ca soarele.

Vede ţiganul că n-a izbutit să-l piardă, dar nu se

dă bătut.

Mai stă el, se gîndeşte, apoi se duce la împărat, şi-i spune:

— Înălţate împărate, a zis vizitiul dumneavoastră că poate să vă aducă pe împărăteasa de peste mări, de peste seminţii, de peste nouă împărăţii.

Îl cheamă împăratul iar:

— Ce-ai zis, măi băiete, că poţi să-mi aduci pe împă- răteasa de peste mări, de peste seminţii, de după nouă îm- părăţii?

— N-am zis, înălţate împărate; cum să zic aşa ceva?

— Să te duci îndată s-o aduci, că, de nu, îţi iau capul.

Ei, acuma nu-i de glumă, se gîndeşte băiatul suparat foc.

Se duce la cal şi-i spune.

— Nu te speria, stăpîne, că o aducem noi. Du-te şi cere de la împărat o trăsură plină cu tot felul de lucruri scumpe fe- meieşti: cercei de aur, mărgele de aur, cordoane, rochii, pan- tofi, mă rog, tot ce trebuie la o parte femeiască. Spune-i că aşa putem să o aducem, altfel nu.

Face băiatul aşa cum l-a învăţat calul. Ia de la împărat trăsura cu podoabe şi pleacă. Merg ei, merg, peste mări şi seminţii, la a noua împărăţie.

Ajung la un palat mîndru şi frumos. Acolo era împă- răteasa pe care o căutau. Se plimbă băiatul cu trăsura pe sub ferestre strigînd:

— Haine femeieşti, haine femeieşti!

Împărăteasa îl aude şi trimite o slugă să vadă ce are de vînzare.

Băiatul avea acolo lăzi cu aur şi mărgăritare, rochii ţesute cu aur şi argint, de-ţi luau ochii. Se uită sluga şi dă fuga la împărăteasă:

— Înălţată împărăteasă, ce are negustorul acela acolo n- am văzut de cînd sînt.

Se duce şi împărăteasa. Se urcă în trăsură să vadă şi ea.

Cum s-a urcat, calul s-a şi înălţat în înaltul cerului.

— Vai de mine, dar unde mă duceţi? Dar ce faceţi?!

Băiatul, nimic. Ajung de nici nu gîndeşti la împărat acasă.

Nu se prea îndura să se despartă de împărăteasă, şi nici împărăteasa de el, dar porunca-i poruncă.

Cînd vede împăratul că a venit de acolo, i se cam face frică.

— Măi, ăsta o să-mi ia tronul împărăţiei. Ăsta are putere mare!

Acuma, împăratul se gîndeşte să-l piardă şi-i spune lui Pipăruş:

— Să te duci numaidecît să-mi aduci cele nouă herghelii de iepe cu gurile de foc.

Cum s-o mai facă şi pe asta? Hai, iar, la cal.

— Spune împăratului să-ţi dea de fiecare iapă cîte un fuior de cînepă şi o oală de smoală.

Se duce băiatul şi-i cere împăratului:

— Înălţate împărate, dacă-mi dai de fiecare iapă cîte un fuior de cînepă şi o oală de smoală, le pot aduce; dacă nu, nu.

Îi dă împăratul, şi pleacă el cu calul pînă dincolo de marea mărilor, unde erau iepele acelea, într-un ostrov. Ajung acolo, fac o groapă adîncă în pămînt şi se bagă înăuntru. Calul începe a necheza, şi unde vin iepele suflînd foc pe nări de ardea pămîntul. Caută ele în dreapta, în stînga, înainte, înapoi, nu găsesc nimic. Calul era acolo în groapă. Şi aşa le-au alergat pînă ce au obosit iepele. Atunci a ieşit băiatul din groapă cu calul, le-a prins pe toate şi le-a pus în gură la fiecare cîte un fuior de cînepă muiat în smoală. Iepele n-au mai putut face nimic; le-a dus la împărat. Cînd ajung acolo, nici n-a apucat să intre bine pe poartă, că i-a şi sosit altă poruncă.

— Să-mi mulgi toate cele nouăzeci şi nouă de iepe cu gurile de foc şi să-mi pui laptele la fiert.

— Lasă, stăpîne, îi zice calul, că nu mai avem mult şi scăpăm noi de toate.

Şi, ce să vezi? Suflă calul pe-o nară şi moaie pămîntul de intră iepele în pămînt pînă la genunchi.

Suflă apoi cu nara cealaltă şi îngheaţă pămîntul de nu se mai pot mişca nici un pas. Mulge băiatul un cazan de paisprezece prăjini de larg şi paisprezece prăjini de adînc, şi-l pune la fiert. Cînd clocotea laptele mai tare, îi zice împăratul:

—Acuma bagă-te în lapte şi te

scaldă. Ei, acuma îi rău!

— Eu ştiu că am să mor, spune Pipăruş, aşa că lasă-mi calul să fie de faţă, să vadă şi el cum moare stăpînu-său.

—Bine, se învoieşte împăratul.

Cheamă băiatul calul. Suflă calul din nara de ger şi face laptele nici fierbinte, nici rece, numai

cum e bun pentru baie. Intră el şi se scaldă, şi, cînd a ieşit afară din cazan, era de nouăzeci şi nouă de ori mai frumos şi mai voinic.

Dacă vede împăratul aşa, intră şi el în cazan. Atunci, calul suflă cu nara de foc, şi laptele a început din nou să clocotească. I-au curs oasele împăratului în cazan. Atunci,

Pipăruş s-a însurat cu împărăteasa de peste mări, de peste seminţii, de peste nouă împărăţii, şi s-a urcat pe tronul împărătesc, şi, dacă n-a fi murit, mai trăieşte şi astăzi.

*Repovestire d*e *LIGIA BÎRGU-GEORGESCU*

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu feciorul de împărat şi camera cu visuri

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei feciori. Cînd au crescut băieţii mari, împăratul s-a gîndit că e vremea să-i pună să doarmă în camera cu visuri. Ce era camera asta? Avea împăratul o odaie în care cine se culca acolo trebuia să viseze un vis, şi, cum visa, aşa îi era viitorul.

Se culcă feciorul cel mai mare în odaia cu visuri şi visează că va fi împărat în locul lui taică-său, acolo, în ţara aceea.

A doua noapte, se culcă cel mijlociu în odaia cu visuri şi visează că va fi împărat în altă ţară, o ţară vecină. Amîndoi au povestit visurile împăratului, tatăl lor.

Se culcă şi cel mic. Cînd s-a sculat dimineaţa, n-a vrut să povestească visul pe care l-a visat.

L-a luat împăratul cu binele: măi, că aşa, măi, că pe dincolo, băiatul nimic.

Atunci taică-său a dat poruncă slugilor să-l ducă pe malul mării şi să-l bată cu odgoane înmuiate în apă. L-au dus servitorii, şi l-au bătut să spună visul. Cînd îl băteau mai straşnic, trece pe acolo o corabie străină. Corăbierul, cînd vede cum îl chinuiau pe bietul băiat, se duce la ei şi le spune:

— Măi, de ce nenorociţi voi sufleţelul ăsta de om, aşa de straşnic? Ce v-a făcut? Mai bine lăsaţi-l să meargă cu mine.

I-au dat drumul slugile. L-a luat corăbierul, l-a dus pe corabie, şi-a plecat cu el. Cum s-a urcat el pe corabie, cum a început corabia să se scufunde.

Gata-gata să se înece cu toţii. Ceilalţi care erau pe corabie au început să strige că din cauza băiatului se scufundă, că pînă să vie el corabia n-avea nimic. L- au luat şi l-au aruncat în apă. Cînd l-au dat în apă, iaca vine pe mare o scîndură şi se opreşte chiar în faţa lui. S-aruncă el pe scîndură, şi merge scîndura cu el, şi merge, pînă ajunge la un mal, într-o luncă cu răchiţi, cu sălcii. S-a agăţat de o salcie şi a ieşit afară din apă. Ce să facă şi el? Şi-a tăiat o creangă de ră-

chită, şi-a făcut un fluieraş şi cînta toată ziua din el. Dar cînta straşnic de frumos.

Cum se face, cum nu, că trec într-o zi pe acolo slugile împăratului din ţara aceea. Ascultă ele cum cînta băiatul din fluier şi se duc la împărat. Împăratul era bolnav de şapte ani de zile şi nimeni nu-i putea găsi leacul.

— Înălţate împărate, este un băiat aici în lunca cu răchiţi. Aşa de frumos ce cîntă, cum nu se mai poate! Dacă l-aţi auzi şi măria voastră cîntînd, poate-aţi mai înveseli oleacă.

— Chemaţi-l să vie încoace!

Se duce băiatul la împărat la curte. Stau ei de vorbă şi-l întreabă băiatul:

— Dar cum, ce fel de boală aveţi dumneavoastră?

— Ei, măi băiete, de şapte ani mă chinui. Am dormit afa- ră în grădină, şi a doua zi dimineaţa m-am trezit cu o durere în capul pieptului.

— Înălţate împărate, aveţi vaci cu lapte?

— Avem!

— Mulgeţi o cofă de lapte, puneţi-l să fiarbă, şi, cînd a prinde a fierbe, atunci să ţineţi gura deschisă deasupra şi scăpaţi de boala care o aveţi.

— Hai s-o fac şi pe asta!

Dă poruncă imediat, şi mulg o cofă cu lapte, îl pun la fiert şi, cînd clocotea mai tare, ţine împăratul gura deschisă deasupra. Ce să vezi? Iese un şarpe dintr-însul, lung, de nu se mai termina şi intră în laptele clocotit. Îl scosese mirosul de lapte. De şapte ani de zile stătea şarpele în el, de cînd dormise în grădină. Nu ştia împăratul cum să-i mai mulţumească băiatului că l-a scăpat de boală.

I-a dat şi lui un palat să stea pe lîngă dînsul, să nu mai plece. Palatul avea o grădină mare cu pomi de tot felul, dar împăratul nu apucase niciodată să mănînce vreun măr sau vreo pară, nimic. Cînd se cocea vreuna, cineva, nu se ştie cine, culegea tot, de nu rămînea nici măcar de-o gustare. Aşa că

împăratul i-a spus băiatului:

— Dacă stai în palatul cela, să ai grijă de grădină, că, de cînd o am, nu ştiu ce gust au poamele ei.

Stă băiatul în palat acolo, şi vine vremea de se coc poamele din grădină. Se aşază şi el să pîndească, să vadă cine le fură. Îl ia somnul. Pe la miezul nopţii vin douăsprezece zîne, şi cu Ileana Cosînzeana treisprezece, şi culeg toate poamele din grădină.

Cînd să plece, întreabă Ileana Cosînzeana pe celelalte zîne:

— A rămas la vreuna vreun măr, vreo pară în urmă? Ştiţi că n-avem voie să lăsăm nimic în grădina asta!

Una dintre zîne zice:

— La mine au rămas două mere.

— Du-te înapoi şi le ia.

— Eu nu mă mai duc că nu mai pot. Du-te tu şi le ia.

Se întoarce Ileana Cosînzeana să ia merele. Se trezeşte şi băiatul şi, cînd ea a întins mîna după mere, haţ! el i-a luat batista din mînă. În batistă era toată puterea ei. S-a rugat să i-o dea, a plîns, dar băiatul s-a ţinut tare. A rămas cu el, n-a mai putut pleca, că nu mai avea batista.

Vine vremea, şi face împăratul cela o petrecere mare; voia şi el să petreacă după boala care o avusese, şi pentru că mîncase şi el două mere din grădina lui. Vin acolo fel de fel de împăraţi, care jucau fel de fel de jocuri. Merge şi Ionică, aşa îl chema pe băiat, cu Ileana Cosînzeana. Ce să vezi? Ileana Cosînzeana juca deasupra pămîntului; n-atingea pămîntul. Se uitau toţi împăraţii la dînsa şi se minunau. Atunci ea zice:

— Mă vedeţi cum joc eu pe sus? Cînd mi-ar da Ionică ce am eu la dînsul, aş juca de trei ori mai sus de atîta.

Hai, toată lumea pe capul lui, să-i dea batista. El, nu şi nu, nu şi nu; pînă la urmă, n-are ce face şi i-o dă. După ce i-a dat batista, Ileana Cosînzeana a prins a juca din ce în ce mai sus, din ce în ce mai

sus, pînă nu s-a mai văzut. În timpul în care se tot înălţa, îi spune băiatului:

— De-acum, Ionică, să vii să mă cauţi la curţile mele care se învîrt după soare.

N-a mai stat băiatul; a şi plecat după ea. Mergînd el, ajunge la un pîrîu. Acolo, pe mal, era un rac cu piciorul rupt, care se necăjea pe pămînt, cu faţa în sus. Se gîndeşte băiatul: "Tot mi-e foame mie, am să mănînc racul ăsta."

Dar racul îi zice:

— Decît să mă mănînci, mai bine răstoarnă-mă în pîrîu, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor vreodată.

Îl răstoarnă băiatul în pîrîu şi pleacă mai departe. Se întîlneşte cu un vultur, care avea aripa ruptă.

“Măi, am dat racul cela în pîrîu, şi eu mor de foame. Oare vulturul ăsta n-o fi bun de mîncare?”

Vulturul a ştiut ce-a gîndit băiatul.

— Nu mă omorî, că tot nu-s bun de mîncare. Mai bine leagă-mi aripa, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor, vreodată.

Îi leagă vulturului aripa, şi merge mai înainte. Iaca un cîine cu piciorul rupt.

“Măi, aşa mi-e de foame că-mi vine să tai cîinele ăsta şi să-l mănînc”, gîndeşte el.

— Măi Ionică, neam de neamul tău n-a mîncat carne de cîine. Tot n-ai să mă poţi mînca; mai bine leagă-mă la picior şi lasă-mă în drumul meu, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor vreodată.

Îi potriveşte băiatul piciorul, i-l leagă, şi-l lasă să plece. Mergînd el mai departe, se întîlneşte cu un berbec.

“Ei, acum, berbecul ăsta nu mai scapă. Pînă aici i-a fost.
Îl tai şi-l mănînc, că altfel mor de foame.”

— Ionică, ştiu că ţi-e foame, zice berbecul, dar nu mă tăia, că eu am să-ţi prind mult bine odată ţie. Dă-mi drumul să mă duc, şi să ştii că eu am să vin să-ţi dau ajutor acolo unde te duci. Nu prea voia băiatul, dar pînă la urmă l-a lăsat şi pe berbec.

Merge el, merge, şi ajunge la curţile Ilenii Cosînzenii, care se învîrteau după soare. Intră Ionică înăuntru, şi-l vede ea.

— Ai venit, Ionică? M-ai găsit tu aici, dar noi nu mai putem fi ca înainte, dacă tu nu-mi poţi scoate ce-i în stînca de acolo.

Ea voia să vadă ce putere are el. Se uită

Ionică; era o stîncă mare cît o casă. Cum să spargă el stînca asta? Se gîndeşte la berbec. Cum s-a gîndit, cum a apărut berbecul lîngă el.

—Ce ţi-e voia, Ionică?

— Uite, berbece, tu îi putea sparge stînca asta?

— Pot.

Cînd a bufnit o dată berbecul cu capul, a crăpat piatra oleacă. Cînd el a bufnit a doua oară, a crăpat-o mai tare. A treia oară a crăpat-o de tot. Din piatră a ieşit un iepure, din iepure o raţă, şi din raţă un ou.

Iepurele a apucat într-o parte, raţa a zburat, şi oul s-a dus la vale într-o rîpă; atunci el s-a gîndit la rac, la vultur şi la cîine. Îndată au fost lîngă el.

— Ce ţi-e voia, Ionică?

Le spune el toată povestea.

— Nu te teme, că ţi le aducem noi numaidecît.

Cîinele s-a luat după iepure, vulturul după raţă şi racul după ou, şi, cît ai bate din palme, toate au fost în faţa lui Ionică. El le-a luat şi le-a dus Ilenii Cosînzenii.

Atunci au făcut o nuntă mare de tot, şi la nunta asta serveau numai împăraţi şi prinţi, că ea era doar împărăteasa zînelor. Aşa se face că a venit şi împăratul, tatăl lui Ionică, care trebuia să stea în spatele lor, ca să-i servească, să-i schimbe va- sele, să aducă altă mîncare, să toarne vin, mă rog, aşa cum e trebuinţa la masă. Ionică l-a cunoscut, dar taică-său n-a ştiut că mirele e băiatul lui.

Cînd împăratul a început să-i servească, Ionică s-a sculat de la masă, i-a sărutat mîna şi i-a zis:

— Stai, tată, nu poţi să faci dumneata treaba asta. Eu trebuie să te servesc pe dumneata, nu dumneata pe mine. Acum pot să-ţi spun că aşa am visat eu în camera aceea cu visele: că dumneata vei fi servitorul meu la masă. Dacă-ţi spuneam atunci, poate mă omorai, aşa că mai bine am suferit bătaie acolo pe malul mării.

— Să mă ierţi, dragul tatii, c-am greşit.

L-au pus acolo, la masa de nuntă, şi au petrecut trei zile şi trei nopţi, şi, dacă n-or fi murit, apoi mai trăiesc şi astăzi.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu Divizion, craiul şerpilor

ERA ODATĂ ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, cuvîntul din poveste, că de-acum mai mîndră este. Erau odată doi păcurari, pe-un munte, cu oile. Aud ei un zgomot mare de se clătinau munţii. Ce era? Se bătea craiul cerbilor cu Divizion, craiul şerpilor. Ce zice un păcurar, un cioban, din ăia doi?

— Măi, eu mă duc pînă acolo să văd ce-i.

— Măi, nu te duce. Unde să mergi tu acum noaptea? Ce poţi face tu, un om, la aşa un lucru mare, de se zguduie munţii de vuiet şi vaiet?

— Orice ar fi şi n-ar fi, eu mă duc!

— Mă, nu te duce, că cine ştie ce-a fi şi nu te-oi putea aju-ta.

— Ei, zice ăstălalt a treia oară, eu mă duc. Îşi ia baltagul şi pleacă.

Cînd ajunge acolo, vede bătaia cea grozavă dintre craiul cerbilor şi Divizion, craiul şerpilor. Şarpele înghiţise pe cerb pînă la coarne, şi nu putea să-l înghită mai departe; murea acum cerbul în şarpe şi şarpele cu cerbu-n gură.

Strigă craiul cerbilor:

— Scapă-mă de moarte, că ţi-oi plăti ce-i cere. Strigă şi Divizion, craiul şerpilor:

— Cu jurămînt îţi spun, că ţi-oi da tot ce-i cere, dacă mă scapi şi tai coarnele la cerb.

Strigă din nou craiul cerbilor:

— Scapă-mă pe mine, că ţi-oi plăti ce-i cere,

dar nu cu jurămînt.

— Cu jurămînt, strigă şarpele, îţi voi da ce-i cere, dacă tai coarnele la cerb.

Păcurarul putea să taie pe oricare. Stă el şi se gîndeşte:

— Măi, am să tai coarnele la cerb, că el n-o zis cu jurămînt că mi-a da ce-oi cere.

Dă o dată cu baltagul şi retează coarnele cerbului.

Merge şarpele într-o vale, bea apă, şi spune:

— Să vii la mine acasă, că ţi-oi plăti ce-am zis,
mînt cu jură-
.

— Cum m-oi putea eu ţine de dumneata, că dumneata
cînd ai plecat ai şi
ajuns?

— Ei, dar pe unde mă duc rad muşchiul de pe pietre şi cojile de pe copaci, şi pe urma asta poţi veni pînă la mine acasă.

Păi, merge păcurarul toată noaptea pe urma lui prin pădure, pînă se face ziuă. Ajunge într-o cîmpie unde erau aşa de multe oi, că nu li se mai ştia numărul. Întreabă pe păcurari:

— Ale cui îs oile astea?

— Ale lui Divizion, craiul şerpilor.

Merge mai departe, vede o cireada de boi mîndră şi mare că nu i se vedeau marginile.

— Ai cui sînt boii ăştia?

— Ai lui Divizion, craiul şerpilor.

Se întîlneşte pe urmă cu o turmă de porci. Asta era mai aproape de casa lui Divizion, craiul şerpilor. El iar întreabă:

— Ai cui sînt porcii ăştia?

— Ai lui Divizion, craiul şerpilor. Dar mergi acolo? îi zice şi porcarul.

— Păi, l-am scăpat de la moarte, că s-a bătut cu craiul cerbilor aseară, şi a zis că-mi plăteşte cu jurămînt ce-oi cere.

— Ei, să nu-i ceri nimic, decît lădiţa de după uşă, că, de-i cere altceva, te înşeli; dar aşa ai să vezi c-o să fie bine.

— Dar unde şade el?

— Ciocăne în stînca asta, s-a deschide o uşă. Intră pe ea, şi-ai să vezi mai departe.

Merge păcurarul, ciocăne în stîncă, se deschide, şi dă de un castel cu douăsprezece camere. În fiecare

cameră douăspre- zece mese, şi pe fiecare masă douăsprezece feluri de mîncări şi de băuturi.

— Ei, ai ajuns, Ioane?

— Am ajuns.

— Atunci pune-te pe mîncat şi băut pînă îi bea din două- sprezece camere, de pe douăsprezece mese, şi-i gusta din douăsprezece feluri de mîncări şi băuturi. Cînd oi ajunge în

camera a douăsprezecea, ai să dai de un pat pe care te culci. Dimineaţa, cînd te-i scula, iară îi mînca pe rînd venind încoace, şi, cînd îi ajunge la uşă, îţi iei şi plata.

S-a dus păcurarul, a băut, a mîncat şi s-a culcat. Dimineaţa, cînd s-a sculat, a văzut că toate erau la fel, dar n-a văzut pe nimeni, n-a auzit pe nimeni. S-a pus iar pe băut şi pe mîncat pînă a ajuns iar la uşă.

— Acum ce mi-i cere, Ioane, pentru că m-ai scăpat de la moarte?

— Mie nu-mi trebuie nimica, decît lădiţa asta de după uşă.

— Da' ce-ţi poate plăti lădiţa asta? Cere şi tu altceva. Eu am herghelii de cai, cirezi de boi, stîni de oi, fel de fel de lucruri.

— Mie nu-mi trebuie decît lădiţa asta.

A cerut-o de trei ori, şi de trei ori i-a zis craiul şerpilor:

— Ce te înşeli cu lădiţa asta? A patra oară, ciobanul zice:

— Dacă nu mi-o dai, apoi mă duc. Rămîi în pace.

— Hai, ia-ţi-o, dacă aşa ţi-e norocul.

A luat Ion lădiţa şi-a plecat. Cînd a ajuns acasă, a pus lădiţa după uşă. Ce să vezi? În fiecare dimineaţă, ieşea o fată mîndră şi frumoasă şi făcea curăţenie, aducea apă, făcea mîncare, dar la masă nu sta niciodată. Se băga într-o piele de şarpe. Ea avea acolo mîncarea şi băutura ei, şi nu s-atingea de astea lumeşti.

Cum să facă el să scoată fata din pielea de şarpe?

A măturat în şapte seri gunoiul în casă şi l-a strîns la uşă; nu l-a dus afară. A şaptea seară a făcut foc în cuptor. Fata s-a dus după apă şi-a mai zăbovit prin vecini, unde era o nuntă şi cînta muzica. Ea nu

auzise vioară de cînd era, şi a stat şi-a ascultat. El a luat gunoiul cu pielea cea de şarpe din lădiţă, le-a zvîrlit în cuptor şi-a ars bine de tot. Cînd vine ea de la apă, pune cofele jos şi dă să se bage în lădiţă. Nu-i pielea.

— Vai de mine şi de mine, ce mi-ai făcut! Vai de viaţa mea, cum s-a trecut!

— Ascultă, tu, fată, eu nu te-am adus ca să te ţin ca la taică-tău în piele de şarpe. Te-am adus să-mi fii soţie.

Plînge ea, se tînguieşte, că acolo trăia uşor şi binişor, şi i s-a dus viaţa ei în foc. Se necăjea toată ziua.

Tatăl băiatului avea şapte porci şi-o trimite pe fată într-o seară s-aducă porcii acasă.

Fata, bucuria ei, că s-a putea duce la taică-său să-i spună cum i-a luat bărbatul viaţa ei cea uşoară şi bună şi a făcut-o să rămîie pe lumea asta! A mers şi i-a spus lui taică-său:

— Uite, tată, ce-am păţit!

— Ce-ai păţit?

— Mi-a luat pielea de şarpe şi mi-a stricat viaţa mea cea dulce şi uşoară.

— Bun, draga tatei, dar acum unde te-a trimis?

— M-a trimis după şapte porci.

— La mine să nu mai vii pînă cînd nu-i avea ceva lipsă. Du-te la el, că te-a cîştigat; eşti nevasta lui, şi el e bărbatul tău. Unde-a zice să mergi, mergi; unde-a zice nu, nu!

Se întoarce fata acasă, se aşează pe gospodărie, şi se face o nevastă de treabă.

Iacă aude boierul din partea aceea că păcurarul cutare are o nevastă cum nu mai era alta, mai mîndră decît nevasta lui.

— Măi, trebuie să fac eu ceva ca să rămînă nevastă-sa bucătăreasă la mine. Am să-l chem să-mi plătească toate dato- riile lui taică-său şi, dacă n-o putea, îi iau nevasta.

Trimite după Ion şi-l cheamă la curte.

— Ce-i porunca, boierule?

— Ei, Ioane, te-ai însurat?

— Da, boierule, m-am însurat.

— Acum eşti cap de familie. Pînă acum a fost taică-tău, care nu şi-a plătit zilele de boieresc la mine. Trebuie să le plăteşti dumneata, ori cu lucrul, ori cu capul. Uite, eu am aici o gireadă de grîu de trei sute de care. Pînă mîine dimineaţă să mi-o treieri, să macini făină din ea, şi nevasta ta să-mi

aducă o pîine caldă făcută de ea. Dar aşa fel să-mi treieri grîul, să nu- mi sminteşti vreun pai din loc. Cum vezi că-i acuma gireada, aşa să rămîie. Altfel îi gata viaţa ta.

— Cum să scot eu grîul din paie şi să nu se mişte nici un pai?

Îl vede nevastă-sa cătrănit:

— Ce eşti necăjit, bărbate, ce eşti supărat?

— Lasă-mă, femeie, că pînă acum a fost viaţa mea.

— Spune-mi, măi, şi mie.

Şi spune el ce-i poruncise boierul.

— Taci, măi, că mă duc la tata, şi l-oi întreba, şi trebuie să ştie a face ceva. Nu te supăra, pînă n-om vedea.

Hai, pleacă ea la taică-său.

— Bună seara, tată!

— Să trăieşti, fata tatei, care-i lipsa?

— A trimis boierul după Ion să meargă să-i treiere o gi- readă de grîu de trei sute de care şi să scoată grîul din paie fără să le smintească din loc. Se poate lucrul ăsta?

— Da, se poate. Du-te şi ia biciul cela din cui cu patru crengi şi i-l dă. În seara asta să pocnească cu el în patru colţuri de lume, c-or veni treierători.

A luat fata biciul şi i l-a dus lui bărbatu-său. L-a luat Ion şi-a pocnit în patru colţuri de lume de patru ori, şi-au venit toţi şoarecii din toată lumea:

— Ce porunceşti, domnul nostru? Ce voieşti, stăpînul nostru?

— Să-mi scoateţi grîul ăsta din gireadă, da’ nu cumva să- mi smintiţi vreun pai de la locul, lui, că pe toţi vă omor cu biciul.

Se bagă şoarecii din toate laturile, şi fiecare lua cîte un grăuncior de grîu şi venea cu el în bot. Au intrat şi au ieşit de două ori şi au făcut o movilă cît casa.

— Mai băgaţi-vă şi a treia oară; poate a mai rămas ceva.

Intră şoarecii a treia oară; n-a ieşit decît unul cu un grăunte în gură, ceilalţi nimic.

— Ei, tu eşti mai cu noroc, du-te şi-l mănîncă, şi duceţi- vă care de unde-aţi venit.

Ia el un săculeţ cu grîu, îl duce la moară, macină, face nevasta o pîine şi i-o duce caldă

boierului a doua zi dimineaţă. O vede boierul.

—Măi, că mîndră mai e, şi frumoasă!

Se duce la gireadă, vede că-i întreagă. Vede şi grîul. N- are ce zice.

— A făcut bărbatu-tău ce i-am zis, dar să vină mîine la mine că am să-i dau altceva de lucru.

Se duce ciobanul a doua zi.

— Uite, măi Ioane, ai treierat gireada de grîu, dar trebuie să-mi faci o moară de piatră, la care să nu se cunoască piatră pe piatră unde-i pusă, şi cu douăsprezece perechi de pietre pentru măcinat. Pînă mîine dimineaţă să fie gata. Să-mi macini grîu la moara asta, şi să-mi facă nevastă-ta alta pîine şi să mi-o aducă.

Alt necaz. Pleacă omul mai supărat acasă. Îl întreabă nevasta:

— Ce te necăjeşti, bărbate? Ce te-ai supărat?

— Dă-mi pace, tu, femeie, că acum îi mai mare lucru decît celălalt.

— Lasă, bărbate, nu te supăra, că şi-aşa trebuie să mă duc la tata să-i duc biciul, şi l-oi întreba dacă nu ştie el ceva şi de data asta. Nu te mai supăra înainte.

Şi spune el atunci toată povestea, şi pleacă ea la taică-
său.

— Bună seara, tată.

— Să trăieşti, draga tatei!

— Uite, ţi-am adus biciul înapoi, şi boierul iar mai vrea cev
a.

— Ce vrea?

Şi spune fata porunca boierului.

— Nu-i nimic. Ia biciul cel cu trei crengi şi pune-l pe celălalt la loc în cui. Zi-i lui Ion să pocnească în trei colţuri de lume, c-or veni meşteri, şi-or face moara. Dar să nu se sperie de ce-a vedea.

A luat fata biciul şi i l-a dat lui bărbatu-său. Se duce păcurarul seara şi pocneşte de trei ori în trei colţuri de lume. Au venit din toate părţile nişte oameni negri, fioroşi, fiecare cu meseria lui: care cu

sapa, care cu ciocanul, care cu dalta.

— Ce porunceşte domnul nostru? Ce voieşte stăpînul nostru?

— Să-mi faceţi aici o moară de piatră, să nu se cunoască unde-i pusă piatră pe piatră, şi cu douăsprezece perechi de pietre. Pînă la miezul nopţii să fie gata; să meargă moara.

Aşa a fost. La douăsprezece noaptea mergea moara, de numai flacără de foc mergea pe unde venea făina.

A luat Ion un săcuţ de grîu, l-a măcinat şi i-a dus făină nevestei. A făcut femeia pîine şi i-a dus-o dimineaţa boierului, caldă, scoasă din cuptor.

A mîncat boierul, dar cu noduri. Crăpa de ciudă că a făcut-o Ion şi pe asta.

— Două lucruri a făcut bărbatul tău. Să vie să-l facă şi pe al treilea.

— Ce să-ţi mai facă, boierule?

— Să meargă şi să-mi aducă inelul de aur din degetul mic al tatei din fundul iadului. Dacă nu mi-l aduce, atunci vei fi bucătăreasa mea. Dacă face şi asta, s-a plătit de tot.

Se duce acasă şi-i spune lui bărbatu-său:

— Uite, bărbate, a poruncit boierul să mergi

pînă la el. Se duce ciobanul; ce să facă?

— Măi, Ioane, ai făcut două lucruri, dar trebuie să mai faci unul.

— Ce fel de lucru?

— Uite, tata a avut un inel de aur pe degetul mic. Să te duci în fundul iadului şi să mi-l aduci. Atunci sîntem pe pace.

Se duce omul acasă, ocnă de

supărat! Iar îi zice femeia:

— Stai, bărbate, să vedem ce-o zice tata cînd îi duc biciul.

A mers ea, a dus biciul cel cu trei crengi, şi-i spune lui taică-său:

— Uite, tată, ce poruncă i-a mai dat boierul lui bărbatu- meu: să se ducă în fundul iadului şi să-i aducă inelul de aur din degetul cel mic al lui taică-său.

— Du-te şi spune-i aşa: să-şi ia cu el patruzeci de ţăruşi, nişte cuie aşa, mai mititele, un metru de măsurat, o cofă cu aghiazmă, un şomoiag de busuioc, şi să vie pe aici, pe la noi, şi l-oi îndemna să

meargă pînă în fundul iadului. Ei, să-şi ia şi o cădelniţă cu tămîie.

Şi fuge fata acasă şi-i spune. Îşi ia Ion tot ce-i spusese socru-său şi plecă la el.

—Ai ajuns, Ioane?

—Am ajuns, socrule.

— Ia fînul ăsta, scutură-l pe cîmp, şi încalecă pe calul care ţi-a veni, că te duce acolo cît ai bate din palme. (Boierul îi dăduse timp de o săptămînă să meargă pînă acolo.) Cînd ajungi în iad, te aşezi pe metru şi măsori. La fiecare metru, baţi un ţăruş şi spui dracilor că faci o mănăstire de patruzeci de coţi de largă şi de patruzeci de coţi de înaltă. Ei nu te-or lăsa să faci acolo şi ţi-or da tot ce ceri.

S-a dus Ion pe cîmp şi-a scuturat fînul. Îndată a venit un cal, şi-a încălecat pe el. Cum a încălecat, a şi fost în iad. Cum a ajuns, a prins a măsura cu metrul şi, la fiecare metru, bătea cîte un ţăruş, tămîia, dădea cu aghiazmă şi cînta popeşte. S-au strîns toţi dracii din iad.

— Măi, omule, ce vrei?

El, nimic; îi dădea înainte: Doamne miluieşte, Doamne miluieşte, şi tot cădelniţa ca popii.

— Ce vrei, omule, ce cauţi?

— Uite-mi fac o mănăstire aici de patruzeci de metri de largă şi de patruzeci de metri de înaltă.

— Măi, tu eşti nebun? Aici nu s-au făcut mănăstiri de cînd e lumea, c-aici e loc de iad. Du-te şi fă-o pe lumea albă, că-ţi dăm şi noi ajutor, şi nu mai umbla pe aici cu lucruri de astea.

El îi dădea zor înainte.

— Măi, tu n-auzi, nu ne mai fă necazuri pe aici. Cere ce-i cere, că ţi-om da ce vrei.

— Daţi-mi inelul boierului cutare.

— Păi, de ce n-ai spus mai de mult?

Dăduse focul la o căldare. Caută acolo şi-i aduce inelul. Scutură el fînul; nu vine calul.

S-apucă iar de măsurat, de bătut ţăruşi, şi de cîntat popeşte.

— Ce faci, omule? Nu ţi-am dat ce-ai cerut? Du-te de aici.

— M-aş duce, dar nu-mi vine calul, şi fac iar mănăstirea.

— Ho! Stai! De ce nu mi-ai spus? Strînge-ţi sculele

şi du-
te
. I-au adus calul. A încălecat omul pe el, şi a treia zi s-a
dus la boier cu inelul.

Cînd a văzut boierul că i-a adus şi inelul, a crăpat de ciudă, şi-a rămas toată gospodăria lui păcurarului.

Şi el a trăit fericit cu nevasta lui pînă la sfîrşitul vieţii. S-o punem pe un cui, că alta nu-i!

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu Văr-Viteaz

A FOST, pe unde-ar fi fost, un împărat. Şi împăratul ăsta n-avea copii. Au venit doctori şi vrăjitori din toată lumea şi i- au dat împărătesei fel de fel de doctorii şi leacuri, dar degeaba. Iaca, într-o zi, vine o babă la curtea împărătească:

— Bună ziua, înălţate împărate!

— Bună ziua, mătuşă.

— Înălţate împărate, eu ştiu de ce eşti aşa de supărat. Dar să nu mai fii, că azi s-a împlinit sorocul. Peste nouă luni de zile, împărăteasa îţi va naşte cel mai frumos şi mai voinic băiat din lume. Dar să ai grijă că ai să te necăjeşti cu el.

Cum a zis aşa ceva, s-a făcut ca un abur şi-a pierit.

Împăratul s-a frecat la ochi şi a crezut că a visat. Se duce la împărăteasă şi-i spune toată povestea.

Împărăteasa sare în sus:

— Păi, şi la mine a fost.

Aşteaptă ei să vadă ce-o să se întîmple. Cînd a venit vremea naşterii, pruncul plîngea de mama focului şi nu se năştea.

S-au strîns fel de fel de împăraţi să-l împace, să nu mai plîngă, nimic. Vine şi un frate de-al împăratului, şi ce spune?

— Taci, dragul moşului, Văr-Viteaz, că ţi-oi da pe Ileana Cosînzeana. Are o păsărică pe umeri. Cînd cîntă întinereşte, cînd tace îmbătrîneşte.

A tăcut băiatul; n-a mai plîns. În ziua în care s-a născut el, o iapă în grajd a făcut un mînz. În trei zile, a cres cut feciorul cît unul de douăzeci de ani. S-a dus la taică-său, şi i-a spus:

— Tată, eu de-acum plec.

— Cum, dragul tatei, unde te duci? Numai trei zile ai stat. Cui rămîne tronul împărăţiei? După ce te-am aşteptat atîta vreme, cum să te pierdem acum?

— Mă duc, tată, să găsesc ce mi-o dat mie moşu-meu cînd plîngeam.

Au plîns părinţii, s-au rugat, nimic. S-a dus la grajd şi a încălecat pe mînzul cel de trei zile. Cînd a încălecat, mînzul a scos douăsprezece perechi de aripi şi s-a ridicat în slava cerului. Au zburat ei un timp, pînă cînd iar coboară calul într-o pădure, într-o poiană. Acolo ce era? Era o curte mare împărătească şi un cal, care păştea iarbă în poiană. Băiatul a vrut să intre acolo, în curte. Ce i-a spus calul?

— Stai, stăpîne, nu te băga. Întîi mă lupt eu cu calul. Dacă îl răpun, intri; dacă mă răpune el pe mine, fugim de aici.

S-au luat caii la luptă. S-au luptat ei, s-au luptat, şi, cînd l-a luat o dată calul lui Văr-Viteaz pe celălalt, şi cînd l-a trîntit, a intrat de nouă coţi în fundul pămîntului. Pune calul urechea la pămînt şi ascultă.

— Ce asculţi, calule?

— Păi, zice să-l scot afară, că va fi frate cu mine.

— Scoate-l, dacă zice aşa ceva.

A pus calul o nară la pămînt şi, cînd a tras, l-a scos la lumină pe celălalt. Zice atunci calul lui Văr-Viteaz:

— Poţi să intri, stăpîne; eu mi-am terminat treaba.

Intră Văr-Viteaz înăuntru şi găseşte un arap, care dormea pe pat cu faţa în sus şi cu paloşul pe piept. Stă el, se uită la arap, şi se gîndeşte:

— Să-l tai culcat, nu-i pentru un viteaz ca mine. Hai să-l las să se scoale.

S-a culcat şi el pe un alt pat, tot cu faţa în sus şi cu paloşul pe piept. După un timp se trezeşte arapul şi-l vede pe Văr-Viteaz!

— Măi, ce viteaz a intrat la mine? Să-l tai în somn? Nici el nu m-a tăiat pe mine. Mai bine să-l las să se trezească.

Se întîmplă că-l pişcă un purice pe Văr-Viteaz, şi se deşteaptă. Cum se scoală, îi zice arapului:

— Cum vrei, arape, în luptă să ne luptăm, sau în săbii să ne tăiem?

— Ba în luptă, că-i mai dreaptă.

Se duc ei afară şi se apucă la luptă. Ce se gîndeşte Văr- Viteaz? „Ia să văd eu e putere are?” Şi-l lasă pe arap să-l trîntească. Îl dă o dată arapul de pămînt, şi-l bagă pînă la genunchi; îl mai dă o dată, şi-l bagă pînă-n brîu.

— Măi arape — zice Văr-Viteaz — eu numai trei zile am supt lapte de la mama.

Şi, cînd l-a izbit o dată de pămînt, a intrat de nouă coţi în fundul pămîntului. A pus şi Văr-Viteaz urechea jos, şi asculta. Îl vede calul, şi-l întreabă:

— Ce-asculţi, stăpîne?

— Păi, spune că să-l scot, că va fi frate cu mine pînă la moarte.

— Scoate-l.

— Nu pot.

Atunci calul a pus din nou nara la pămînt şi l-a scos afară pe arap.

— Măi frate, Văr-Viteaz, vrei să ne prindem fraţi de cruce?

— Vreau.

S-au prins fraţi de cruce, şi atunci l-a întrebat Văr-Viteaz pe arap:

— Frate arape, de unde ai venit aşa de trudit, aşa de obosit, de dormeai cu faţa în sus şi cu paloşul pe piept?

— Ehei, de la Ileana Cosînzeana. Împrejurul ei este numai armată care o păzeşte. Fetele care joacă cu ea sînt la fel de frumoase ca ea, dar o poţi cunoaşte pentru că ea joacă cu două palme deasupra pămîntului; n-atinge pamîntul. Dar nu poate s-o ia nimeni din cauza armatei.

— Nu-i nimic, frate, hai să mergem acolo, zise Văr- Viteaz.

Au mers ei, au mers pînă au ajuns la curtea Ilenii Cosînzenii. Acolo era aşa cum îi spusese arapul.

— Măi frate, ţine tu calul, spune Văr-Viteaz arapului. Intră el înăuntru şi se prinde lîngă Ileana Cosînzeana,
dar el juca cu trei palme deasupra pămîntului, mai mult decît ea cu o palmă.

Cînd se termină jocul, o ia de mînă binişor şi o duce la frate-său, arapul:

— Ia-o, frate, pune-o pe cal şi du-te acasă, că eu

rămîn să mă lupt cu armata.

A rămas Văr-Viteaz şi s-a luptat cu armata, şi a tăiat atîta lume că ajungea sîngele la pieptul calului. Cînd a ajuns la

urechile calului, a terminat toată armata. S-a ridicat cu calul în slava cerului şi a zburat acasă.

Cînd l-au văzut arapul şi Ileana Cosînzeana, bucuria lor. Au făcut o petrecere mare şi-au mîncat şi-au băut trei zile în şir.

După trei zile, îi zice Văr-Viteaz arapului:

— Ei, frate arape, rămîi sănătos. Eu mi-am găsit ce-am avut nevoie.

— Nu se poate, frate, noi am făcut jurămînt să nu ne despărţim pînă la moarte. Merg şi eu cu tine.

— Bine, dar ce facem cu toate curţile astea?

— Ai să vezi acuş.

A plesnit arapul cu biciul şi-a făcut, din toate casele şi acareturile, două mere de aur. Le-a luat şi le-a pus în buzunar. Unde-au plecat? La împărăţia lui Văr-Viteaz.

Acolo, ce se întîmplase? Murise şi taică-său, şi maică-sa. Era împărat acum un frate de-al lui taică-său, cel care-i făgăduise pe Ileana Cosînzeana. El s-a gîndit: “Lasă, că Văr- Viteaz o aduce şi eu am să i-o iau”.

Ei nu s-au dus la curte. Şi-au căutat un loc care le-a plăcut lor; s-au aşezat acolo cu toate curţile arapului. Se uită într-o zi împăratul cu ocheanul şi vede nişte curţi pe moşia lui. Cheamă un nepot:

— Măi nepoate, ia du-te şi vezi cine-a făcut curţile acelea pe moşia mea?

Se duce nepotul, intră aşa, prin spate, ca să nu-l vadă nimeni, se uită prin toate părţile şi, după ce află tot ce avea nevoie, se întoarce la împărat.

— Moşule, curţile sînt ale lui Văr-Viteaz. A luat-o pe Ileana Cosînzeana, şi stă acolo cu ea şi cu un arap.

— Măi nepoate, să te duci să mi-l aduci legat.

— Mă duc, moşule; ţi-l aduc.

— Mi-l aduci?

— Ţi-l aduc.

Se întoarce iar nepotul la Văr-Viteaz; intră în aşa fel că nu l-a văzut nici Ileana Cosînzeana, nici

arapul.

— Măi vere, hai să jucăm cărţi. Dacă mă baţi tu pe mine la cărţi, să mă legi. Dacă te bat eu, te leg.

— Bine.

Joacă ei cărţi, cîştigă nepotul. Îl leagă pe Văr-Viteaz de mîini şi de picioare, îl ia în spinare, şi-l duce la împărat.

— Ei, l-ai adus?

— L-am adus.

— Pune caii la trăsură, pune-l în trăsură şi să te duci cu el într-o pădure. Să-mi aduci de la el numai inima şi ochii, să-i frig, să-i mănînc.

Pleacă băiatul cu inima îndoită. Cum să omoare un om nevinovat? Dar porunca-i poruncă! Îl ia pe Văr-Viteaz, îl urcă în trăsură legat, şi pleacă cu el în pădure. Ajung în pădure, şi-i spune nepotul lui Văr-Viteaz:

— Ei, măi vere, ştii una? Eu trebuie să-ţi iau inima şi ochii, să-i duc lui moşu-tău, împăratul.

— Măi vere, te-nduri să mă tai pe mine, să-mi iei inima? Doar nu ţi-am făcut nimica. Măi, uite cîinele cela; scoate-i inima, şi ochii ţi-i dau eu.

I-a scos ochii lui Văr-Viteaz, i-a luat inima cîinelui şi i-a dus împăratului.

— Ei, ai adus, nepoate?

— Am adus.

Dă împăratul inima şi ochii, să-i frigă la bucătărie şi să-i aducă la masă.

— Măi nepoate, ce inimă a mai avut şi Văr-Viteaz! Tare, ca de cîine!

Băiatul se gîndea în gîndul lui: “Mănînc-o tu sănătos, că chiar de cîine este”.

Să ne întoarcem acum la Văr-Viteaz. El rămăsese fără ochi, singur prin păduri. A umblat aşa nouă ani de zile; crescuse păr pe el ca la urs. Cu cine să vorbească prin pădurile acelea? Învăţase şi el limba păsărească, şi asculta păsările ce spun.

Iaca, într-o zi, pe copacul sub care stătea el s-au lăsat din zbor trei zîne. Ce spune cea mai mică?

— Doamne, surorilor. Văr-Viteaz, din puternicia lui, a ajuns de umblă orb prin pădure. Dacă ar avea

el o minte să se ducă mai la vale, că este un lac, un iaz. Dacă s-ar băga în iazul ăsta, ar ieşi cu ochii aşa cum l-a născut maică-sa.

Zîna vorbise păsăreşte, şi el a înţeles. S-a rugat de ea să-l ducă pînă acolo, că el nu nimereşte singur. Zînele i-au zis atunci celei mai mici:

— Ai spus-o; acum ai milă şi du-l pe bietul om acolo.

S-a dus zîna. Ea mergea înainte şi-i spunea lui Văr- Viteaz:

— Cilip! cilip! cilip! Cilip, pe aici, pe aici.

A ajuns la iaz, s-a scăldat şi, cînd a ieşit afară, avea ochi ca un băiat de şapte ani. A încercat el să vadă ce putere mai are. A luat un copac, l-a smuls din rădăcini şi a început să-l tragă după el. Pe unde trecea el cu copacul, rămînea o brazdă ca după plug. Mergînd aşa, ajunge într-o poieniţă. Vede o casă.

— Măi, cine-o fi aici?

Intră înăuntru; acolo erau doi moşnegi, o babă şi un moşneag, care tocmai făcuseră mămăligă. Măsura de la mămă- liga lor era de-o baniţă. Dar ei amîndoi nu vedeau, nici moşul, nici baba. Se aşază Văr-Viteaz şi mănîncă şi el din mămăligă.

— Măi, babă, zice moşneagul, cum ai făcut tu mămăliga asta că nu m-am săturat?

— Bine, moşnege, dar tot măsura aceea a fost.

— Pune şi mai fă una.

Mai face una, şi iar mănîncă Văr-Viteaz şi din asta.

— Babă, nici acum nu m-am săturat.

— Măi moşnege, a fi niscaiva fiinţă omenească de-a mîn- ca cu noi, şi nu-l vedem.

Zice atunci Văr-Viteaz:

— Să trăiţi, tată şi mamă; am mai mîncat şi eu mămăligă, că de nouă ani nu mai ştiam ce gust are.

— Dar cine eşti şi de unde eşti, dragul mamii? îl întrebă

bab
a.

— Vai de mine, mamă, că am fost un necăjit, care s-a chinuit nouă ani de zile prin pădure, fără ochi.

L-a îmbrăcat baba cu ce-a găsit prin ladă, şi a

doua zi ia Văr-Viteaz un ulcior şi merge pe urma lăsată de copac pînă la iaz. Îşi umple ulciorul cu apă şi vine acasă.

— Ia spală-te, tată, cu apa asta la ochi. Dă o dată şi spune-mi cum vezi?

—Ca prin sită.

— Ia mai dă o dată; cum vezi?

— Ca prin ciur.

— la mai dă şi-a treia oară. Cum vezi?

— Aşa cum vedeam cînd m-am născut.

A dat şi baba cu apă de aceea fermecată, şi îndată şi a văzut ea.

A stat Văr-Viteaz multă vreme în pădure la moşnegi. Se ducea ziua la vînat, venea cu cîte o căprioară, baba făcea mîncare, şi vremea trecea.

Într-o zi, cînd Văr-Viteaz era la vînătoare, moşu-său, împăratul, trimite scrisoare la moşnegi să se prezinte la curte. Ce se întîmplase? Calul lui Văr-Viteaz rămăsese acolo la curţile lui, şi nimeni nu se putea apropia de el. Omorîse multă lume, şi împăratul tot chema mereu alţi oameni să prindă calul. Aşa, îi venise rîndul şi moşneagului. Cînd vine acasă, de la vînătoare, îi zice bătrînul:

— Dragul tatii, Văr-Viteaz, tare bine-mi pare că ai venit mai repede acasă şi te-am văzut, că dumneata eşti ca şi feciorul meu. Uite, eu trebuie să plec la împărat, c-am primit carte de la curte, şi am să mor pe acolo; n-am să mă mai întorc.

— Stai, tată, că mă duc eu să prind calul lui

Văr-Viteaz. El nu le spusese cine este.

— Nu se poate, dragul tatii. Cum să te duci dumneata, să te omoare? Eşti tînăr, şi trebuie să trăieşti. Mă duc eu, că sînt bătrîn şi mi-am trăit traiul, mi-am mîncat mălaiul.

— Nu, tată, mă duc eu. Stai dumneata acasă, liniştit.

S-au rugat moşnegii, a plîns baba, nimic. N-au avut încotro; a scos baba din ladă haine împărăteşti, s-a îmbrăcat Văr-Viteaz, şi s-a dus la împărăţie.

— Bună ziua, înălţate împărate!

— Mulţumesc dumitale, fecior de împărat!

— Eu sînt băiatul moşnegilor la care le-ai

trimis carte. Am venit în locul tatei, că el îi bătrîn. Eu îţi prind calul lui Văr- Viteaz, pe arap ţi-l tai cu un paloş de lemn, şi iei dumneata pe Ileana Cosînzeana. Dar pînă la ora douăsprezece trebuie să fie gata paloşul.

S-a dus Văr-Viteaz la calul lui. Calul rămăsese cu şaua pe dînsul şi închingat. Crescuse carnea pe deasupra chingii, de

atîta vreme. Cînd l-a văzut calul, l-a cunoscut şi a îngenuncheat înaintea lui. El a tăiat chinga, i-a scos şaua şi s-a dus cu el la împărat.

— Uite, împărate, am prins calul.

Împăratul nu ştia că el e Văr-Viteaz; nu-l cunoscuse.

— E cam mult pînă la ora douăsprezece. Spune să-mi facă paloşul mai repede, să fac ce-oi face, că trebuie să plec.

Dă poruncă împăratul, şi-i găteşte paloşul. Pleacă Văr- Viteaz la curţile arapului.

Acolo se aflase că s-a găsit un voinic care a prins calul lui Văr-Viteaz şi care venea acum să se lupte cu arapul.

— Uite ce este, cumnate, zice Ileana Cosînzeana, eu mai bine mă omor decît să mă ieie împăratul de nevastă. Dacă voinicul vine aici, are să te taie, că el e mai puternic decît Văr- Viteaz.

— Stai, cumnată, c-om trăi şi-om vedea.

Arapul stătea cu spatele spre uşă şi n-a văzut cînd a intrat Văr-Viteaz.

— Bună ziua, frate arape, şi să trăieşti nevastă dragă! Arapul s-a întors cu paloşul în mînă şi nu l-a cunoscut pe Văr-Viteaz. Cînd a vrut să dea în Văr-Viteaz, i-a sărit paloşul din mînă. Abia atunci l-a cunoscut.

— Ehei, frate, unde-ai fost?

— Frate, nu mă întreba. Du-te dumneata, şi fă ce ştii cu moşu-meu.

A plecat arapul, l-a luat pe împărat şi l-a tăiat cîte o bucăţică, cîte o bucăţică. Cînd a ajuns cu el la Văr-Viteaz, îl isprăvise de tăiat.

— Acum, frate, zice Văr-Viteaz, mă duc să-mi aduc şi eu pe tata şi pe mama.

A luat trăsura cu cai, s-a dus în pădure, unde stătuse el, i- a luat pe moşnegi şi i-a pus în curţile împărăteşti în locul lui moşu-său.

A făcut Văr-Viteaz o petrecere mare, şi-au

mîncat, şi-au băut, şi poate petrec şi în ziua de astăzi.

De unde-am auzit-o, am povestit-o.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu taurul Bornea

A FOST ODATĂ un împărat care avea un singur băiat, şi pe băiatul ăsta îl chema Ionică.

Într-o zi, moare împărăteasa. O plînge împăratul o vreme, şi pe urmă se însoară a doua oară. Împărăteasa de a doua avea şi ea o fată, şi voia să-i rămînă ei împărăţia. Face ea ce face, şi în fiecare zi îi tot spunea împăratului cîte ceva: ba că Ionică n-o ascultă, ba că e un rău şi pleacă de acasă, mă rog, ce vrei şi ce nu vrei.

Bietul împărat, ca să aibă odată linişte în casă, şi-a trimis băiatul la cireada cu vaci, să le păzească. I-a dat şi lui un viţel, şi i-a spus:

— Ăsta-i al tău.

Pe viţel îl chema Bornea.

În fiecare zi, fata împărătesei îi ducea băiatului de mîncare la cireadă. Dar ce fel de mîncare? Ceapă cu mămăligă.

Vede într-o zi tăuraşul pe băiat cum mînca mîncarea ceea, şi-i zice:

— Măi Ionică, nu mînca, măi, ceapă cu mămăligă. Pune ceapa în pădureţul ăsta, că aşa ai să te usuci ca el, şi dă-mi mămăliga s-o mănînc eu. Tu descuie cornul meu cel drept, că găseşti mîncare acolo.

Cînd a descuiat cornul cel drept, erau douăzeci şi patru de feluri de bucate, nici reci, nici calde, numai bune de mîncat. A mîncat băiatul, şi-a plecat Bornea la vite să le păzească. Băiatul stătea şi cînta din fluier.

Cînd se duce fata împărătesei acasă, o întreabă maică-sa:

— Ei, fată, cum arată băiatul cela?

— Mamă, tare-i frumos şi gras. Poţi să-i tai faţa cu un fir de păr.

— Să iei seama că nu mănîncă el mămăligă cu ceapă, dacă-i aşa de gras. Să te ascunzi pe-acolo şi să vezi ce mîncare mănîncă el.

Aşa a făcut fata. După ce i-a dat mîncare băiatului, s-a ascuns după o tufă şi a aşteptat. Vede cum vine Bornea tăuraşul, cum băiatul îi dă lui mămăliga s-o mănînce, cum pune ceapa într-o scorbură, şi cum mănîncă din mîncărurile pe care le scoate din cornul taurului. Se duce fata la maică-sa.

— Ei, mamă, ce mîncăruri mănîncă Ionică din cornul lui Bornea, nu mîncăm noi.

Şi-i povesteşte tot ce văzuse. Cînd aude maştera, să moară de ciudă. Cum să facă să-l piardă pe taur?

Se preface bolnavă de moarte, şi-i spune

împăratului:

— Mor şi pier, mor şi pier, c-am visat că trebuie să mănînc din carnea taurului lui Ionică. Dacă nu mănînc, mor. Să-l tai numaidecît!

— Cum să-l tai, femeie, că atîta i-am dat şi lui.

— Să-l tai, că, de nu, mor.

Taurul era tare; nu se putea apropia nimeni de el. Ce să facă împăratul? A strîns lume, armată, ca să-l poată doborî. Dar Bornea era năzdrăvan şi ştia tot ce se întîmplă. Îi spune băiatului:

— Ionică, să bagi de seamă că taică-tău vine cu lume multă, cu o armată întreagă, ca să mă prindă, că aşa vrea maică-ta vitregă. Pe mine nu mă poate prinde nimeni. Tu să te duci la împărat şi să-i spui: “Bine, tată, atîta mi-ai dat, un taur, şi vrei să-l tai şi să-l mănînci? Dacă aşa vrei dumneata am să ţi- l prind să ţi-l aduc.” Pe urmă, să-mi pui cureluşa asta în cap şi să mă duci la curtea împărătească: “Uite, tată, l-am prins, taie- l”. Eu am să mă reped cu coarnele s-o sparg pe maică-ta vitregă. Taică-tău are să fugă în casă să-şi ia puşca, să mă împuşte. Tu să te ţii bine atunci, că eu te iau pe coarne şi zbor cu tine.

Aşa a fost, cum a zis Bornea. A venit armată multă, lume din toate părţile, să-l prindă pe taur. Care, cum se apropia, nu se mai întorcea viu.

S-a dus băiatul la curtea împărătească, aşa cum i-a zis taurul, şi i-a spus lui taică-său:

— Bine, tată, atîta mi-ai dat şi mie, pe taurul Bornea, şi vrei să mi-l tai şi pe el? Ţi-l prind eu şi ţi-l aduc, ca să nu mai moară atîta lume.

A pus Ionică cureluşa în capul taurului, şi l-a dus lui taică-său. Cînd a ajuns acolo, împăratul şi maştera erau pe cerdac şi se uitau la taur. Taurul s-a repezit ca fulgerul la împărăteasă, să o împungă. Fuga împăratul în casă după puşcă. Taurul atîta a aşteptat. L-a luat pe Ionică pe sus şi a zburat cu el. Au rămas împăratul şi împărăteasa uitîndu-se după ei. N-a mai putut împăratul să facă nimic.

Au zburat ei, au zburat, departe de curtea împărătească, şi pînă la urmă s-a lăsat iar pe pămînt taurul Bornea. Şi unde s-a lăsat? Într-o luncă mîndră şi frumoasă...

Unde cîine nu lătra,
Lup nu urla,
Cocoş nu cînta,
Iarba se-mpletea în şase
Şi apa mergea singură în vase.

S-au lăsat acolo, şi-i zice taurul Bornea băiatului:

— Stai aicea, Ionică, că eu mă duc să pasc. Cînd ţi-o fi foame, vin eu să mănînci.

A plecat boul. Cînd era vremea mesei, venea la Ionică. Băiatul descuia cornul, şi scotea de fiecare dată douăzeci şi patru de feluri de mîncări, nici reci, nici calde, numai bune de mîncat. Mînca şi încuia cornul la loc, şi boul pleca iar.

Iaca, într-o zi, vine la băiat un bou mare, gras, frumos, înalt, mai puternic decît boul băiatului, şi-i zice:

— Măi Ionică, ce-a căutat boul Bornea pe locurile astea, de ne tulbură apele şi ne încîlceşte ierburile? Să-i spui să se pregătească mîine la douăsprezece, că vin să mă bat cu el...

La vremea mesii, vine taurul Bornea la băiat. Ionică mînca şi plîngea:

— De ce plîngi, stăpîne?

— Cum să nu plîng, boule, uite, a venit un bou

mai puter- nic decît tine şi mi-a zis că mîine să vă bateţi amîndoi, pentru că le tulburi apele şi le încîlceşti ierburile.

— Să nu bagi seamă, Ionică, îl domolesc eu. Tu să ai grijă numai să-i jupuieşti pielea, ca s-o avem de aşternut cînd ne culcăm.

La ora douăsprezece, venea boul mugind, de gîndeai că se crapă pămîntul. Cînd l-a luat Bornea în coarne şi l-a trîntit de pămînt, praful s-a ales de el. I-a jupuit băiatul pielea şi aveau acum aşternut pentru dormit.

A doua zi, vine alt bou, mai mare, mai voinic,

mai gras.

Tot la fel:

— Măi Ionică, măi, ce-a căutat boul Bornea de ne tulbură apele şi ne încîlceşte ierburile? Mîine la douăsprezece să se apuce la bătaie cu mine.

Cînd a venit boul seara, iar plîngea Ionică şi

mînca.

— Ce ai, stăpîne, de ce plîngi?

— Cum să nu plîng, Borneo, că iar a venit un bou, mai mare şi mai tare decît cel de ieri, şi a zis că să te baţi cu el.

— Nu plînge, Ionică, îl bat şi pe ăsta. Să-i jupuieşti şi lui pielea, s-avem de învelit.

Vine boul cela, după cum a fost înţelegerea, şi se iau la bătaie. L-a omorît Bornea şi pe-al doilea. L-a jupuit băiatul şi pe ăsta, şi-a plecat boul iar la păscut.

Iacă, a treia zi vine o vacă slabă, slabă, plină de paie, de glod, vai de capul ei!

— Măi Ionică, ce-a căutat boul Bornea de-mi tulbură apele şi-mi încîlceşte ierburile? Să-i spui că numai pînă mîine la douăsprezece i-a fost. Mîine voi să mă lupt cu el.

Băiatul a prins a rîde.

— Tocmai tu te-ai găsit să te lupţi cu el, aşa prăpădită şi slabă cum eşti! Vai de capul tău!

Cînd a venit seara boul Bornea, Ionică mînca şi

rîdea.

— Uite, boule, a venit o vacă slabă, prăpădită, murdară, şi-a zis că se bate mîine cu tine.

— Ei, stăpîne, asta mă dovedeşte, aşa slabă cum este. La ea trebuia să plîngi, şi la ceilalţi să rîzi.

Ascultă aici ce-ţi spun: După ce mor, tu să-mi iei coarnele. Cornul drept să-l ai pentru mîncare, iar în cornul stîng să nu umbli pînă nu-ţi faci graj- duri, curţi, acareturi. Să mă tai şi să-mi scoţi inima, maiul cel negru şi cel alb, şi să le mănînci. Să mănînci şi tu carne din boul tău.

Vine vaca cea slabă, şi se porneşte la luptă boul lui Ionică. Se bat şi se bat, şi pînă la urmă îl omoară vaca pe

Bornea. Băiatul a rămas singur, plîngînd. Ce să facă bietul de el? I-a luat coarnele, l-a tăiat, şi i-a scos inima, maiul cel negru şi alb, aşa cum i-a zis boul.

“Măi, Bornea a zis să mănînc carne din el. Trebuie să-l ascult.” Pune inima şi-o frige. Cînd să ducă la gură să mănînce, a început a plînge. Cum să mănînce el carne din boul lui? Zvîrle inima jos. Cînd a zvîrlit-o jos, s-a prefăcut într-un cîine mare, vînăt, ciobănesc, care se ţine după el. Se miră băiatul.

— Măi, ce-o mai fi şi asta?

Merge el ce merge, şi iar se gîndeşte: “Măi, hai să frig maiul cel negru, să văd: oi putea mînca din el?”

Se-aşază jos, face un foc zdravăn şi frige maiul cel negru. Cînd să-l ducă şi pe ăsta la gură, iar l-a pornit plînsul. Îl azvîrle şi pe ăsta jos, şi se preface într-un cîine negru.

— Măi, asta-i altă minune!

Pleacă mai departe. Acum avea doi cîini. Iar mai merge el o bucată de drum, şi se gîndeşte din nou: „Trebuie să frig maiul cel alb şi să mănînc din el. Aşa a zis Bornea, aşa trebuie să fac.”

Strînge el lemne, şi face iar un foc bun. Pune maiul cel alb, îl frige şi încearcă să-l mănînce. N-a putut nici din ăsta. Iar l-a apucat plînsul. Îl zvîrle şi pe ăsta de pămînt, şi se preface într-un cîine alb. Avea Ionică acum trei cîini ca trei haiduci. Pleacă mai departe, hai-hai, hai-hai, hai-hai, ajunge acasă la taică-său. Dar taică-său murise şi rămăsese numai mama vitregă cu fiică-sa. Cînd l-a văzut maştera, s-a înnegrit de supărare, şi nu făcea altceva decît se gîndea cum să-l omoare.

El se ducea ziua la vînătoare, şi seara se întorcea acasă. Cîinii nu se despărţeau niciodată de el. Vezi că ei ştiau ce vrea împărăteasa; erau năzdrăvani. Cînd ajungeau acasă de la vînă- toare, cîinele cel vînăt se băga sub masă, celălalt negru în mijloc, şi cel alb la uşă. Aşa îl păzeau în fiecare zi.

Ce spune într-o zi cîinele cel vînăt?

— Măi, stăpîne Ionică, să bagi de seamă că maică-ta a făcut un foc straşnic la cuptor şi vrea să te omoare. Cînd ţi-a zice să mai pui un lemn pe foc, să ştii că ea vrea să te împingă înăuntru. Să nu-ţi fie frică. Eu am să mă bag în apă, şi am să vin în casă aşa, plin de glod, şi-am s-o bag pe dînsa în cuptor.

Cum a zis cîinele, aşa a fost. Vine băiatul acasă, găseşte un foc în cuptor de sta să crape.

— Ce faci, mamă, cu focul ăsta?

— Ce să fac, Ionică, ia, vreau să coc nişte pîine.

— Bine, mamă.

Intră băiatul în casă cu cîinii după el. Cîinele cel vînăt, aşa cum spusese, era tot ud, plin de glod, vai de lume!

— Ei, dragul mamii, dă-l afară, nu vezi că-i tot plin de apă şi de murdărie!

— Lasă-l, mamă.

Cum stăteau ei la masă, zice împărăteasa:

— Ai, dragul mamii Ionică, nu vrei să mai un lemn pe foc, la cuptor?

— Pun, mamă.

S-a repezit cîinele cel vînăt, a luat-o pe împărăteasă şi a băgat-o drept în fundul cuptorului. A ieşit repede cîinele afară şi-a astupat cuptorul. Vezi că el era ud, şi de el nu s-a prins focul. A ars maştera de s-a făcut scrum, şi-a scăpat Ionică de ea. Iar s-a dus la vînătoare în pădure. Ce-i vine în gînd? "Măi, ce-ar fi să descui şi cornul stîng, să văd ce-o fi acolo?" Descuie el cornul, şi ies din corn o puzderie de vaci, boi, cai, oi, mă rog, toate animalele pămîntului erau acolo. Nu mai putea să le mai bage la loc. Care de care se duceau unde vedeau cu ochii. Ce să facă el? S-a aşezat pe-un ciot şi-a început a plînge. Iese un moşneag:

— Măi Ionică, măi, ce plîngi tu aici?

— Cum n-oi plînge, moşule? Iaca ce-am făcut. Şi-i spune toată povestea.

— Ionică, dacă tu-mi dai dragul tău, eu ţi le bag la loc în cor
n.

Se gîndeşte el: "Ce-o fi aceea dragul meu? Bine că nu-mi cere altceva. Dacă vrea el asta, îi dau, că tot nu ştiu ce e." Îi spune moşneagului:

— Ţi-l dau, moşule.

Scoate moşneagul un bici şi, cînd a plesnit cu el în două părţi, toate animalele au intrat în corn. A încuiat cornul şi i l-a dat băiatului.

Mai trece vreme; se însoară Ionică, şi-i naşte nevasta un băiat. A făcut Ionică o petrecere mare, cu mîncare şi băutură, şi s-au veselit trei zile şi trei nopţi. Cînd s-a terminat petrecerea, a rămas o singură pîine netăiată pe masă. În puterea nopţii, se aude la uşă strigînd:

— Ionică, am venit să-mi dai juruita; să-mi dai pe dragul tău.

Acum şi-a dat seama Ionică ce făgăduise el. N-a mai avut timp să vorbească, că pîinea de pe masă a început:

— Mai rabdă puţintel, că eu cum rabd? Mă iau şi mă taie cu nişte fiare, şi rabd. Mă bagă în alte fiare şi mă zdrobesc, şi rabd. Rabdă şi tu. Mă pun pe nişte pietre şi mă sfarmă, şi rabd. Mă pun în covată şi mă plesnesc pînă nu mai pot, şi rabd. Rabdă şi tu. N-ajunge numai asta. Mă bat cu palmele şi mă bagă în cuptor, şi-acolo crap de căldură aşa cum ai să crapi şi tu acum.

Cînd a zis pîinea aşa ceva, o dată s-a auzit un pocnet mare. Pocnise urgia de zmeu, că zmeu era moşul, şi Ionică a rămas cu băiatul pînă în ziua de astăzi; iar pîinea tot acolo-i pe masă.

De unde-am auzit-o, am povestit-o.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu măr moramăr şi păsărica a ciută

A FOST ODATĂ un împărat, şi avea trei feciori. De la o vreme, împăratul a început să nu mai vadă bine. Azi aşa, mîine aşa, pînă cînd a rămas orb de tot. Într-o noapte, visează împăratul că, de s-ar găsi cineva să-i aducă măr moramăr şi păsărica a ciută, lui i-ar veni vederile; ar vedea din nou.

Îi cheamă atunci împăratul pe cei trei feciori şi le spune:

— Măi băieţi, care dintre voi vă cutezaţi să vă duceţi să- mi aduceţi păsărica a ciută şi măr moramăr?

Cel mai mare zice:

— Tată, mă duc eu, şi nu m-oi întoarce pînă nu găsesc măr moramăr şi păsărica a ciută.

Se duce băiatul la grajd şi ia cel mai bun cal, îşi ia bani de cheltuială şi haine de primeneală, şi pleacă. Nu merge el mult şi se întîlneşte cu o babă:

— Bună cale, crăişorule!

— Mulţumesc dumitale, mătuşă!

— Crăişorule, nu-mi dai şi mie cinci bani să-mi iau o bu- cată de pîine?

— Lasă-mă în pace, babo. Dacă în drumul la care am plecat eu am să dau la toţi moşnegii şi toate babele pe care le- oi întîlni, nu-mi ajung banii nici pentru asta, dar să mai am şi de cheltuială?

Zice baba atunci:

— Are să-ţi pară rău, crăişorule!

Merge fiul de împărat mai departe, pînă ajunge la o apă. Peste apă, o punte îngustă. Încearcă să treacă pe punte, nu poate. Descalecă el şi păşeşte

doi paşi pe punte. Îndată începe puntea să se învîrtească, şi el cade în apă. Îl ia apa şi-l duce de cealaltă parte a punţii, unde era moşia vulpii. Cine se încumeta să ajungă pînă acolo, îl prefăcea vulpea în stîlp de piatră. Aşa că feciorul de împărat, cum a ajuns de cealaltă parte a apei, l-a şi prefăcut vulpea într-un stîlp de piatră şi l-a pus la poartă.

Aşteaptă împăratul să-i vină feciorul; cum să mai vină cînd el era acum stîlp de piatră la poarta vulpii?

Zice atunci feciorul mijlociu:

— Tată, mă duc eu.

— Du-te, dragul tatii, dacă te crezi că eşti mai vrednic.

A plecat şi-al doilea. Şi-a luat din grajd un cal bun, bani de cheltuială şi haine de primeneală, şi s-a dus. Se întîlneşte şi el cu baba.

— Bună calea, crăişorule!

— Mulţumesc dumitale, mătuşă.

— Miluieşte-mă şi pe mine cu cinci bani.

— Fugi de aici, babo. Dacă în drumul la care am plecat eu aş milui toţi moşnegii şi toate babele, nu-mi ajung banii nici de milostenie, dar să mai am şi de cheltuială!

— Are să-ţi pară rău, crăişorule!

Pleacă şi el mai departe. Ajunge la apă. Apa mare. Dă să treacă pe punte; nu poate, puntea îngustă. Descălecă şi face doi paşi pe punte. Iar începe puntea să se învîrtească, să se învîrtească, pînă se duce şi el în apă. Ajunge la moşia vulpii. Îl preface şi pe el în stîlp de piatră, şi-l pune de cealaltă parte a porţii. Acum erau doi stîlpi la poartă.

A rămas cel mai mic. Ce să facă el? Îşi ia rămas bun de la taică-său, şi pleacă să găsească pe măr moramăr, păsărica a ciută, şi pe fraţii lui. Mergea si plîngea, gîndindu-se la fraţi şi la taică-său. Iaca, la jumătatea drumului, dă şi el de babă.

— Bună ziua, crăişorule.

— Mulţumesc dumitale, mătuşă.

— Crăişorule, nu mă miluieşti şi pe mine cu cinci bani?

— Ba cum să nu, mătuşă.

Scoate băiatul, îi dă bani, îi dă şi demîncare. Îl întreabă

bab a:

ule, de ce plîngeai?

— Cră — Cum să nu plîng, mătuşă, dacă eu trebuie să-i
işor duc tatii
măr moramăr şi păsărica a ciută, şi nu ştiu unde se află, şi fraţii mei au plecat tot după astea şi nu s-au mai întors?

— Pentru că tu ai fost aşa de bun şi m-ai ajutat, am să te ajut şi eu pe tine. Ia cîrja şi acul care ţi le dau eu. Ai să ajungi la o apă mare cu o punte îngustă. Zvîrli întîi cîrja, că apa se

îngustează, pe urmă zvîrli aculm, şi se face pod. Numai aşa ai să poţi trece pe cealaltă parte, altfel nu.

Ia feciorul cîrja şi acul. Cînd a ajuns la apă, face cum l-a învăţat baba. Zvîrle cîrja şi, cît ai clipi din ochi, apa s-a şi îngustat. Zvîrle acul, şi se face un pod mîndru şi frumos. Trece de cealaltă parte. Cum a trecut podul, iacă vine vulpea, iese înaintea lui.

— Ai, crăişorule, pe mulţi am înşelat eu, dar tu mi-ai venit de hac. Pentru că ai fost aşa de vrednic, merg şi eu cu tine în tovărăşie, că numai aşa ai să poţi tu învinge.

— Hai, dacă vrei.

L-a luat vulpea şi l-a dus, şi l-a dus, pînă au ajuns la curtea unor zmei. Acolo era ce căuta băiatul: păsărica a ciută şi măr moramăr. Vulpea ştia ce vrea el. Dar măr moramăr era pe masă în cameră la zmei, şi păsărica a ciută avea cuibul pe fîntîna de unde luau zmeii apă.

— Stai aici, zice vulpea, că mă duc eu s-adorm zmeii.

Înconjoară ea curtea de trei ori; adorm zmeii. Se întoarce la băiat şi-i spune:

— Du-te şi te bagă încet în casă, şi în camera a noua ai să găseşti pe măr moramăr. Ia-l şi vină la fîntîna unde e păsărica a ciută. Ia-o cu tot cu cuib. Să nu care cumva să uiţi, şi să iei numai păsărica fără cuib sau numai cuibul fără păsărică. Să le iei pe-amîndouă.

Se duce băiatul, ia pe măr moramăr, şi se întoarce la fîntînă. Cînd ajunge aici, uită ce i-a spus vulpea. Ia numai păsărica a ciută şi lasă cuibul. N-a făcut nici doi paşi, că a şi început cuibul a piscui şi-a ţipa. S-au trezit toţi zmeii şi l-au prins pe băiat.

— Măi, fecior de împărat, de ce ai luat tu pe măr moramăr şi păsărica a ciută?

Le spune băiatul toată povestea cu taică-său, cum a orbit şi cum a visat că ar vedea din nou dacă i-ar aduce cineva măr moramăr şi păsărica a ciută.

Ce spun zmeii?

— Noi ţi le dăm pe amîndouă, dacă ne aduci calul cel cu douăzeci şi patru de picioare şi douăsprezece capete, de la cei

douăzeci şi patru de zmei. Dacă ne aduci calul ăsta, îţi dăm şi măr moramăr şi păsarica a ciută.

Pleacă băiatul amărît. Îi iese vulpea în cale.

— Ei, ce-ai făcut? Aşa-i că ai uitat să iei cuibul?

— Aşa-i.

— Hai acum pînă la cei douăzeci şi patru de zmei.

Ajung la curţile zmeilor; iar îl lasă vulpea mai departe, şi ea se duce şi înconjoară de trei ori curţile, şi-i adoarme pe zmei.

După ce i-a adormit, vine la băiat şi-i zice:

— Du-te la grajd şi, cum deschizi uşa, apucă repede calul de căpăstru, că el vine după tine oriunde te duci. Dar vezi, nu uita, să iei şi frîul de deasupra, din cui.

Se duce băiatul, deschide uşa grajdului, ia calul de căpăstru cum l-a învăţat vulpea, şi pleacă. A uitat frîul în cui. N-a apucat să iasă bine pe uşă, că a început frîul să necheze de se cutremura pămîntul. Sar zmeii din somn şi-l prind:

— Măi, cum de ai ajuns tu pînă aici, şi de ce ne-ai luat calul? La ce-ţi trebuie ţie?

Le spune băiatul şi lor toată povestea.

— Măi băiete, îţi dăm calul ăsta, dar numai dacă ne aduci pe Ileana Cosînzeana.

Pleacă băiatul mai amărît. Se întîlneşte cu vulpea.

— Iar n-ai făcut cum ţi-am spus; acum trebuie să mer- gem înainte, s-o aducem pe Ileana Cosînzeana.

Vulpea ştia unde are ea curţile.

Merg ei mai departe şi ajung la o apă mare, care era hotarul între împărăţia Ilenii Cosînzenii şi cea a vulpii. Peste apă era o pădure mare, şi în mijlocul ei o grădină frumoasă cu flori. Acolo, în mijlocul grădinii, erau curţile Ilenii Cosînzenii. Apa o păzea un om voinic, lung, mare, şi pădurea era plină de jivine. Îl lasă vulpea pe băiat de o parte a apei, şi ea trece singură dincolo. Adoarme toată suflarea de pe moşia Ilenii Cosînzenii şi se întoarce la băiat.

— Acum treci şi tu prin apă, dar nu care cumva să faci vreun val că se trezeşte omul cel lung şi te pierde.

Trecînd băiatul cu calul prin apă, s-a făcut un val. S-a trezit omul cel lung şi l-a prins pe băiat, dar pe la spate vulpea i-a tras două palme.

— Stăi, că ăsta-i omul meu, ce pui tu mîna pe el? Pentru că ai avut această îndrăzneală, ai să mergi cu noi să ne serveşti la tot ce-om avea nevoie.

N-a putut să facă nimic omul cel lung. A mers cu ei. Îi era frică să nu-l facă vulpea stîlp de piatră.

Ajung la grădina cea cu flori. În mijlocul grădinii dormea Ileana Cosînzeana cu cele douăsprezece zîne ale ei. Îi spune vulpea băiatului:

— Intră în grădină, şi în mijloc doarme Ileana Cosîn- zeana şi cele douăsprezece zîne. Te duci încet, o iei în braţe şi pleci cu ea. Bagă de seamă că ea are sub cap două flori. Să nu le atingi, că ea se trezeşte.

Băiatul, cînd a ajuns şi a văzut-o cît e de frumoasă, a în- mărmurit. N-a mai ştiut pe unde umblă, ce face, şi-a atins florile. Se trezeşte Ileana Cosînzeana.

— Ce vrei, Ioane?

— Vreau să mergi cu mine.

— Eu merg cu tine dacă-mi aduci o scrisoare de la fratele meu, Măr Rotat de pe ceea lume.

Amărît băiatul cum nu se mai putea! Cum să ajungă el acolo?

Vulpea, cînd l-a văzut aşa amărît, nu i-a mai zis nimic, că de ce n-a ascultat-o sau altceva. I-a zis numai:

— Lasă, crăişorule, că mergem noi şi pe ceea lume.

Pleacă toţi trei. Ajung la un munte înalt. Acolo, în vîrful lui, trebuiau ei să se suie ca să poată ajunge pe ceea lume. O iau, haide-haide, haide-haide, şi urcă pe munte. Pe unde tre- ceau ei erau numai ulmi şi tei. Vulpea îi spune omului cel lung:

— Măi, tu să iei scoarţa de pe copacii ăştia şi să le cari cu tine la deal!

Aşa a făcut. De la o vreme, omul cel lung n-a

mai putut urca. Luneca la vale, că era drept muntele. Iaca, se vede un oraş.

— Măi, îi zice vulpea, vezi oraşul cela?

— Îl văd.

—Te duci acolo, la fierarul pămîntului, şi-i spui că am zis eu să facă nişte potcoave din tatăl oţelului şi mama fierului, pentru tine şi pentru cal.

Cînd a păşit omul cel lung doi paşi, a şi ajuns în tîrg. S-a dus la fierarul pămîntului, şi i-a făcut potcoave aşa cum a zis vulpea. A potcovit calul, s-a potcovit şi el, şi-a mers mai departe.

Cînd au ajuns în vîrful muntelui, au dat de o gaură care ducea pe ceea lume. S-au apucat şi-au împletit o funie lungă din scoarţele de ulm şi de tei. S-a legat băiatul cu ea bine, şi şi- a dat drumul pe gaură în jos.

Cînd se cobora, vulpea i-a spus:

—Încotro ai ajunge cu faţa, într-acolo să

te duci. Aşa a făcut băiatul.

Ajunge la Măr Rotat acasă. Acolo era jale mare! Măr Rotat murise. Îl aduseseră cîinii mort de la vînătoare.

Intră el în casă şi întrebă:

—Ce este, ce s-a întîmplat?

—Măr Rotat a murit.

—Dar cum a murit, de ce a murit?

—Chemaţi cîinii şi întrebaţi-i!

Cheamă feciorul de împărat cîinii şi-i întreabă:

—Cum s-a întîmplat şi unde s-a întîmplat?

—Noi ne-am dus la vînătoare în Pădurea Neagră. Stăpî- nul nostru a prins un căprior. S-a dus şi a făcut un foc sub un paltin. După ce-o făcut focul, am auzit din vîrful paltinului pe cineva, văitîndu-se. Stăpînul nostru a zis:

—Cine-i acolo, în vîrful paltinului?

—Ia, o babă slabă, năcăjită, plină de frig.

—Dacă ţi-e frig, dă-te jos şi te încălzeşte.

—Nu mă dau, că mă tem de cîini.

—Nu te teme, că te apăr cu.

—Eu tot mă tem, dar na-ţi trei fire de păr, şi dă-le pe

cîini .

făcut. Şi ea a zis atunci:

Aşa a — Trei fire de păr ale mele din cap să se facă trei lanţuri

legate, ferecate.

Atunci au zornăit lanţurile pe noi şi pe cal. S-a dat baba jos din paltin cu o covată cu broaşte şi le-a început a frige la foc. Dar tot punea broaştele pe carnea lui Măr Rotat şi-i zicea:

— Măi, tu îi mînca broaştele şi eu carnea.

Măr Rotat s-a supărat şi-a plesnit-o cu carnea peste ochi. Atunci, ea o dată a crescut lungă cît paltinul, şi s-a lăsat peste stăpînul nostru, şi i-a scos inima şi ochii. Aşa l-am adus acasă.

— Ia să mergeţi şi cu mine acolo, să văd: eu ce-am să păţesc?

L-au dus şi pe dînsul acolo. A vînat şi el un căprior, a făcut foc sub paltin, şi l-a pus să se frigă. A auzit şi el văietîndu- se cineva în vîrful paltinului.

— Cine-i acolo?

— Ia, o babă slabă, năcăjită şi plină de frig.

— Dă-te jos şi te încălzeşte.

— Nu mă dau, că mă tem de cîini şi de cal.

— Nu te teme, că te apăr eu şi de cîini şi de cal.

— Ba tot mă tem. Ţine trei fire de păr din cap şi dă pe ei. Ia băiatul firele de păr, şi le dă pe foc.

Ea zice din paltin:

— Trei fire de păr ale mele să se facă trei lanţuri legate ferecate.

De unde să se mai facă, dacă arseseră? Se dă baba jos fără frică, tot cu o covată de broaşte, şi se aşează să le frigă. Pune la fel broaştele pe carnea feciorului de împărat, şi zice:

— Măi, tu îi mînca broaştele şi eu carnea.

O plesneşte şi feciorul de împărat cu carnea peste gură. Se înalţă baba, şi vrea să se lase peste el să-i ia inima şi ochii, dar feciorul scoate paloşul şi începe a tăia la ea, iar cîinii şi calul o trag şi o rup. Ea se porneşte pe ţipat:

— Lăsaţi-mă; nu mă omorîţi. Vă dau tot ce vreţi.

— Să ne dai inima şi ochii lui Măr Rotat.

— Vă dau. Suie-te în paltin, pe a treia creangă, şi găseşti inima şi ochii.

El a poruncit cîinilor şi calului s-o ţină, şi s-a urcat în paltin.

Se suie în paltin, caută a treia creangă; nu găseşte nimic.

Se dă jos, şi începe din nou să taie la babă.

— Lăsaţi-mă, nu mă omorîţi. Suie-te în paltin şi caută la a şasea creangă şi găseşti inima şi ochii lui Măr Rotat.

Se suie din nou, şi caută la a şasea creangă, nu găseşte.

Se dă jos mai supărat, şi mai-mai s-o omoare.

— Staţi, nu mă omorîţi! Suie-te în paltin şi caută la a noua creangă; acolo ai să găseşti o turturică. În turturica ceea sînt inima şi ochii lui Măr Rotat.

Iar se urcă în paltin, şi la a noua creangă găseşte tur- turica. Cînd a vrut să zboare, el a zvîrlit cu paloşul şi-a tăiat-o în două. Abia acum a găsit, după cum i-a spus baba, inima şi ochii lui Măr Rotat. I-a luat băiatul, şi s-a dus la ea.

— Să-mi spui cum să fac să pun la loc inima şi ochii lui Măr Rotat, ca să-l pot învia, că, de nu, te omor.

Zice baba:

— Stropeşti inima cu apă vie şi o pui în pieptul voi- nicului.

— Dar cu ochii?

— Faci la fel şi cu ochii. Îl speli bine cu apă moartă, ca să se vindece, şi pe urmă cu apă vie, şi el are să se scoale şi-ai să vorbeşti cu el.

— Atîta am vrut să ştiu.

A tăiat-o bucăţele, şi cîinii au rupt-o toată, şi au scăpat de babă.

S-a dus băiatul acasă la Măr Rotat, şi-a făcut aşa cum i-a spus baba. Cînd s-a urcat cu genunchii pe pieptul lui, a ieşit puţin sînge. A pus repede inima pe sîngele cela, şi inima s-a dus singură la loc. A făcut la fel şi cu ochii. Pe urmă l-a spălat cu apă moartă şi cu apă vie, şi l-a înviat.

— Doamne, că mult am mai dormit!

— Ehei, dormeai tu pe veci, dacă nu eram eu.

Au stat ei de vorbă, şi i-a spus el de ce l-a trimis Ileana Cosînzeana. Îndată i-a făcut Măr Rotat scrisoarea, şi i-a spus:

— Îţi dau şi scrisoarea, şi să-i spui că, de nu merge cu tine, poate să nu se mai întîlnească cu mine niciodată.

Ia el scrisoarea de la Măr Rotat şi se întoarce la borta ceea pe unde venise. Deasupra borţii era omul cel lung şi vulpea. Scutură el de odgon să-l tragă afară; nu mişcă nimeni. Iar mai scutură, nimic. Ce se întîmplase? De atîta aşteptare,

omul cel lung şi vulpea adormiseră. Ce să facă el şi cum să facă să iasă afară pe draga lume?

Se duce spre miazăzi, merge el cît merge, şi ajunge la o margine de iaz. Acolo era un copac mare, şi-n copacul acela un cuib al unei pajuri cu doi pui în el.

Cînd l-au văzut puii că stă pe marginea iazului, s-au pornit să strige la el:

— Fugi, om bun, de acolo, că vine balaurul să ne mănînce, şi te-o mînca şi pe tine dacă te găseşte acolo.

Ce zice feciorul de împărat?

— Dacă m-aţi sui şi pe mine acolo, în cuibul vostru, nu v- ar mînca nici pe voi, nici pe mine.

Se dă un pui jos, îl pune pe o aripă, şi-l suie în cuib. După ce-l suie acolo-n cuib, întreabă băiatul pe pui:

— Ce semne are balaurul cînd iese din iaz?

— Face iazul valuri, valuri, el scoate numai cîte un cap şi se întinde pînă aici, şi ne mănîncă.

N-a terminat puiul bine vorba, că a început iazul a vui şi a face valuri. Balaurul întinde un cap pînă la cuib; el, haşti! cu paloşul i-l taie. Întinde altul, la fel. Şi tot aşa pînă i le-a tăiat pe toate. A tăiat feciorul de împărat douăsprezece capete, şi a făcut douăsprezece grămezi. Au scăpat puii.

— Unde să te ascundem noi, acum? zic ei.

— De ce să mă ascundeţi?

— Păi, cînd o veni mama, te înghite de bucurie.

— De ce să mă înghită? Eu cred c-am făcut bine; n-am făcut rău.

— Da, ne-ai făcut un mare bine, dar mama de bucurie o să te înghită.

Scoate un pui o pană dintr-o aripă, îl bagă pe fecior în cotor, şi pune pana la loc. Vine pajura. De doisprezece ani sco- tea pui, şi de doisprezece ani îi mînca balaurul.

— Dragii mamei, puii mamei, cum de-aţi

scăpat? Cine mi-o făcut un bine aşa de mare?

— Un om.

— Încotro s-a dus?

— Spre răsărit.

Pleacă pajura ca o vijelie spre răsărit. Nu-l găseşte. Vine înapoi.

— Nu l-am găsit. Spuneţi-mi, încotro s-a dus omul cela?

— Spre apus.

Iar se duce pajura, iar nu găseşte nimic. Se întoarce la pui.

— Spuneţi-mi, încotro a apucat-o?

— Spre miazăzi.

Zboară pajura şi spre miazăzi. Cînd s-a întors, era cam obosită.

— Spuneţi-mi o dată, unde să-l caut? Unde s-a dus?

— Spre miazănoapte.

Cînd s-a întors, nu mai putea.

— Acu-s ostenită rău. O întreabă puii:

— Mamă, dacă l-ai vedea pe omul cela, ce-ai face?

— Bine pentru bine i-aş face. El mi-a făcut mie bine, tot bine i-aş face şi eu lui.

Ridică puiul aripa puţin, şi numa ce-l zăreşte pajura. Cînd l-a zărit, l-a şi înghiţit, şi l-a scos afară mai mîndru şi mai voinic de cum era.

— Ei, ce bine să-ţi fac eu pentru binele care mi l-ai făcut tu mie?

— Să mă scoţi pe draga lume.

— Cam la grea treabă m-ai pus, dar, pentru că mi-ai scă- pat puii, am s-o fac. Du-te în tîrg şi cumpără şapte vaci grase, şapte vase cu vin şi şapte căruţe cu pîine.

Se duce el în tîrg şi cumpără cum i-a spus pajura: şapte vaci grase, şapte vase cu vin şi şapte căruţe cu pîine. Le aduce la cuib pe malul iazului. Le pune pajura toate în spate, şi pe el deasupra, şi porneşte spre draga lume. Dar ce i-a spus ea feciorului de împărat?

— Cînd oi întoarce capul, tu să-mi dai să mănînc o vacă şi-o căruţă cu pîine, şi să beau un vas cu vin.

Aşa a făcut. Cînd întorcea pajura capul, îi dădea o vacă, o căruţă cu pîine şi un vas cu vin.

Cînd aproape să iasă, se vedea soarele la amiezi, pajura se întorcea să-i mai dea să mănînce.

— Nu mai am.

— Dă-mi ceva de mîncare, altfel te scap.

Ce să facă, săracul? A tăiat cu paloşul din talpă, de pe la subsuori, şi i-a dat să mănînce.

Au ajuns pe cealaltă lume. Pajura simţise că i-a dat altceva de mîncare şi-l întreabă:

— Ce mi-ai dat tu de mîncare, ultima oară?

— Păi, am tăiat de aici şi de

aici. Îi arată el; erau răni.

— Tu erai aşa de dulce? N-am ştiut că eşti aşa de dulce, că te mîncam pînă aici. Dar, dacă te-am adus pînă aici, tot eu să te lecuiesc.

A suflat pajura pe rănile lui, şi s-au închis. Şi-au luat rămas bun şi s-au despărţit.

Se uită feciorul de împărat împrejur; vede pe omul cel lung şi pe vulpe dormind de se cutremura pumîntul sub ei. Trage el de ei şi-i scoală.

— Puteam să mor pe lumea cealaltă, că voi nu mă mai scoteaţi.

Atunci zice şi vulpea:

— Şi eu, cîte te-am învăţat, şi ce, ai făcut cum ţi-am spus?

Dar să mergem, că tot cu mine ai să ai folos.

Îl lasă pe omul cel lung la locul lui, la apa cea mare, şi el cu vulpea se duc la Ileana Cosînzeana. Citeşte ea scrisoarea şi zice:

— Trebuie să merg cu tine, că nu pot să mă mai întîlnesc cu frate-meu dacă nu merg; aşa-mi scrie în carte.

Au plecat.

Cînd s-ajungă la cei douăzeci şi patru de zmei, care aveau calul cu douăzeci şi patru de picioare şi douăsprezece capete, zice vulpea:

— Ei, cum vrei tu acum: să ai şi calul şi pe Ileana Cosîn- zeana, sau numai calul?

— Ba, zice băiatul, aş vrea şi una şi alta.

— Atunci am să mă fac o fată la fel de frumoasă, şi tu ai să mă dai pe mine la zmei, că scap eu de

acolo.

Aşa au făcut.

S-a dat vulpea de trei ori peste cap şi s-a prefăcut într-o fată frumoasă, că nu mai ştiai care-i ea şi care-i Ileana Cosîn- zeana. A luat-o feciorul de împărat şi-a dus-o la zmei.

— Ei, ai adus-o?

— Am adus-o.

— Hai să-ţi dăm şi noi calul.

I-a dat calul, şi s-a dus băiatul unde o lăsase pe Ileana cea adevărată. Vulpea a rămas la zmei.

După un timp le zice:

— Eu trebuie să ies afară, că aşa-i obiceiul meu la vremea asta. Dar voi staţi aici. Dacă vă temeţi că fug, uite, eu mă leg la picior cu funia asta şi voi ţineţi de capătul ei.

O cred zmeii.

Cînd s-a văzut vulpea afară, pe aici ţi-e drumul. I-ajunge din urmă pe Ileana Cosînzeana şi pe băiat.

— Ei, acum cum vrei, fecior de împărat? Să rămîi numai cu măr moramăr şi cu păsărica a ciută şi fără cal, sau şi cu una şi cu alta?

— Păi, aş vrea şi cu una şi cu alta.

— Lasă că mă fac eu un cal la fel cu ăsta, şi mă dai pe mine la zmei.

S-a dat vulpea de trei ori peste cap, s-a prefăcut într-un cal la fel cu celălalt, şi a dus-o băiatul la zmei.

— Ai adus calul?

— L-am adus.

— Hai să-ţi dăm şi noi pe măr moramăr şi păsărica a ciută.

Le-a luat băiatul şi-a plecat. Pe vulpe o iau zmeii şi-o bagă în grajd cu ceilalţi cai. Ce face ea? Se dă de trei ori peste cap şi se preface din nou în vulpe, şi începe să muşte caii ceilalţi. Caii prind a necheza şi-a dărîma prin grajd.

Zice zmeul cel mai mare:

— Ia du-te, măi, şi vezi ce-i cu calul cela, că-i

mușcă pe toți.

Se duce un zmeu. Cînd deschide ușa grajdului, vulpea țîșnește printre picioarele zmeului, și du-te, băiete! I-ajunge iar din urmă.

Băiatul avea acum pe Ileana Cosînzeana, şi calul, şi pe măr moramăr şi păsărica a ciută. Merg ei, merg, pînă ajung acasă la vulpe.

În dreptul porţii, îi zice vulpea:

— Ştii tu ce-s stîlpii ăştia de piatră?

— Ba; nu ştiu.

— Ăştia-s fraţii tăi. Vrei să ţi-i fac oameni la loc, şi să ţi-i trimit acasă la taică-tău, sau să rămîie la mine stîlpi de piatră?

— Fă-i cum au fost şi trimite-i acasă.

A suflat vulpea peste ei, i-a făcut oameni la loc, şi i-a tri- mis acasă. Pe el şi pe Ileana Cosînzeana i-a ţinut vulpea trei zile la ea. După trei zile, înhamă la trăsură calul cu care plecase de acasă şi calul cel cu douăsprezece capete, se urcă cu Ileana Cosînzeana în trăsură şi pleacă la împărăţia lui taică-său. Merg ei o bucată pînă ajung la o fîntînă care era chiar la marginea moşiei vulpii. S-au dat ei jos din trăsură, au băut apă şi i-a furat somnul. Fraţii lui îl aşteptau. Cum au văzut c-a adormit, l-au tăiat bucăţi-bucăţele, l-au aruncat în fîntînă, au pus pămînt deasupra, şi au astupat să nu se mai cunoască nimic. Au plecat. Au luat pe Ileana Cosînzeana, pe măr moramăr, păsărica a ciută şi calul cu douăzeci şi patru de picioare, şi au plecat la împărăţie. Pe drum i-au spus Ilenii:

— Dacă spui ceva din ce-ai văzut, să ştii că te tăiem cum l-am tăiat şi pe el.

N-a spus nimic, săraca! Dar, cînd au ajuns ei la împă- răţie, măr moramăr nu mai juca, păsărica nu mai cînta, şi împăratul nu şi-a căpătat vederile.

Ce s-a întîmplat cu cel mai mic? De la fîntîna unde l-au aruncat fraţii lui şi pînă la curtea vulpii, a început iarba să se usuce şi să se înroşească pămîntul. Vede vulpea că peste tot era cîmpul verde, numai spre fîntîna ceea era roşcat. S-a dus pînă la fîntînă. De-acolo înainte era tot verde.

— Ei, aici îi aici!

S-a apucat vulpea şi-a săpat pînă a dat de el. A strîns toate bucăţelele, le-a pus una lîngă alta, l-a spălat cu apă moartă de s-a vindecat, pe urmă cu apă vie şi l-a înviat.

— Ai văzut ce ţi-au făcut fraţii tăi? Nu-i lăsai mai bine stîlpi de piatră la poarta mea?

Ce să mai zică băiatul? I-a dat vulpea un paloş năzdrăvan şi i-a spus:

— Ia paloşul ăsta, că numai cu el ai să poţi să dovedeşti pe fraţii tăi, altfel nu.

Ia băiatul paloşul şi se duce. Ajunge la împărăţia lui taică-său, şi trage la un ţigan fierar.

— Bună ziua!

— Bună ziua!

— Uite, eu aş vrea să învăţ fierăria. S-ar putea să stau la dumneata şi să mă înveţi?

— Cum nu; stai şi te

învăţ. Rămîne băiatul

la fierar.

La curtea împărătească era jale ca de înmormîntare. Ileana Cosînzeana toată ziua plîngea, măr moramăr nu juca, păsărica nu cînta, şi împăratul nu-şi căpătase vederile.

Visează într-o noapte Ileana Cosînzeana că, de s-ar afla cineva să-i facă o furcă cu fus de aur, cu caier de aur, şi fusul să se sucească singur, caierul să se toarcă singur, s-ar mai înveseli şi ea şi măr moramăr cu păsărica a ciută.

A doua zi dimineaţă, îi spune împăratului. Cheamă împăratul toţi fierarii din împăraţie. Nu se găseşte nici unul care să facă aşa ceva. Se duce şi ţiganul la care era feciorul cel mic. Cînd se întoarce, îl întreabă băiatul:

— De ce v-a chemat împăratul?

— D-apoi de ce să mai ştii şi tu de ce m-a chemat?

— Dar de ce să nu ştiu?

— Păi, iaca ne-a chemat să facem o furcă de aur, cu fusul de aur, cu caier de aur; fusul să se sucească singur şi caierul să se toarcă singur.

— Am să încerc eu, să văd, n-oi putea face?

— Tu să faci? Păi, nici nu ştii să îndoi un cui şi să faci aşa ceva? Eu, care sînt fierar de fac fierul viu, şi nu mă încumet, şi ai să faci tu?

— Am să încerc. Dacă oi putea, oi face; dacă nu,

nu.

Se scoală el noaptea, face un semn cu paloşul, care i-l dăduse vulpea, şi face furca. Dimineaţa i-o dă ţiganului:

— Du-te la curte şi-o du.

Se duce ţiganul cu furca la curte. Cînd a văzut-o, Ileana Cosînzeana a prins a zîmbi oleacă, măr moramăr s-a mişcat şi el, şi păsărica a ciută a dat din aripi. I-au dat bani ţiganului de nu-i putea duce. Bucuria lui!

În noaptea a doua, visează Ileana Cosînzeana că, de s-ar găsi cineva să-i facă o vîrtelniţă de aur cu sculul de aur, vîrtelniţa să se învîrtă singură şi sculul să se depene singur, ea s-ar mai înveseli.

Îi spune împăratului. Îl cheamă din nou pe ţigan. Acum ştia că altul nu poate să facă.

— Să-mi faci o vîrtelniţă de aur cu sculul de aur; vîrtelniţa să se învîrtească singură; sculul să se depene singur.

— Am să fac.

Se întoarce ţiganul acasă. Îl întreabă băiatul:

— Ei, la ce te-a chemat?

— La ce să mă cheme? Să faci o vîrtelniţă de aur, cu scu- lul de aur; vîrtelniţa să se învîrtească singură; sculul să se depene singur.

— Am să-ţi fac, dacă oi putea; dacă nu, nu.

— Ai să faci, că, de nu, te bat de te

omor. Căpătase glas ţiganul.

Se scoală el noaptea iar, face un semn cu paloşul, şi face şi vîrtelniţa. I-o dă dimineaţa ţiganului, şi-o duce la curte. Cînd o vede Ileana Cosînzeana, zîmbeşte mai tare, măr moramăr se mişcă mai mult ca prima dată, iar păsărica a ciută scutură bine din aripi. L-au încărcat cu bani pe ţigan, cît a putut el duce.

A treia noapte, visează Ileana Cosînzeana că, de s-ar găsi cineva să-i facă o cloşcă de aur cu puii de aur, cloşca să cloncănească şi puii să piuie, ea s-ar înveseli de tot.

Îl cheamă din nou împăratul pe ţigan.

— Măi, să-mi faci o cloşcă de aur, cu puii de aur. Cloşca să cloncănească şi puii să piuie.

— Fac, înălţate împărate, cum nu.

Se duce ţiganul acasă şi-i spune băiatului:

— Numaidecît să te apuci şi să faci o cloşcă cu puii de aur; cloşca să cloncănească şi puii să piuie, că aşa mi-a dat ordin împăratul.

— Am să încerc; dacă oi putea, am să fac; dacă nu, nu.

— Ba să te apuci să faci numaidecît, că te bat de te omor.

N-oo să rămîn de ruşine în faţa împăratului.

Se scoală noaptea băiatul, face semn cu paloşul şi face cloşca. Dimineaţa, ţiganul îi zice:

— Dă cloşca, s-o duc la curte.

— Ba de data asta mă duc eu.

— Cum să te duci tu aşa, murdar de funingine, şi neîm- brăcat?

— Uite, aşa, mă duc.

Vrea ţiganul să-i ia cloşca, dar, cînd i-a dat băiatul o palmă, s-a dus cela învîrtindu-se.

Se duce el la împărăţie. Cînd a intrat pe poartă, a început calul să necheze, măr moramăr să joace şi păsărica să cînte. Ileana Cosînzeana a ştiut atunci că a venit el, şi s-a înveselit de tot. Atunci şi împăratul a văzut ca pe vremea cînd era tînăr. Aşa s-a dovedit că el cîştigase tot ce aduseseră fraţii lui. Atunci i-a povestit el lui taică-său cum şi pe unde a fost, şi cum l-au tăiat fraţii.

— Ce să fac cu ei, l-a întrebat împăratul, pentru ceea ce ţi-au făcut?

— Faci o singură cămaşă, şi ne băgăm toţi trei în ea. Fiecare îşi aruncă suliţa lui în sus. Dacă eu oi fi vinovat, o să- mi cadă mie suliţa în cap; dacă or fi ei, o să le cadă lor.

Aşa s-a făcut. I-a pus pe toţi trei într-o singură cămaşă, şi fiecare şi-a aruncat suliţa. A celui mai mic a căut la picioarele lui, iar celelalte suliţi le-au căzut în cap şi i-au omorît pe amîndoi. Atunci, el a făcut o nuntă mare cu Ileana Cosînzeana şi, dacă mai trăieşte şi astăzi, apoi trebuie să fie împărat în locul lui taică-său.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu un pescar

A FOST ODATĂ un pescar care avea o singură fată. Ileana, aşa o chema pe fată. După o vreme, îi moare nevasta şi rămîne văduv. El pescuia cu lunile pe Siret, pe Dunăre, şi trebuia să aibă cineva grijă acasă, de fată. Aşa că s-a însurat a doua oară. Femeia asta a lui avea şi ea o fată.

Într-o zi, îi spune mama vitregă, Ilenei:

— Fată, să te duci la taică-tău să-mi aduci peşte, că vreau să fac un borş, şi să fac şi prăjit. Auzi?

— Aud, mămucă.

Pleacă fata. Cînd a ajuns la taică-său, la pescărie, vede că n-are nici un peşte.

— Tată, m-a trimis mama să-i dai peşte.

Taică-său aruncă o dată cu volocul, şi prinde doi peşti şi- o ştiucă. I-a luat fata în poală, şi mergea pe malul Dunării. Ce-i zice unul din peşti?

— Fată-hăi, dă-mi drumul în apă, că oi face să rămînă numai pantofi de aur pe urma ta.

Îi dă fata drumul în apă. Se duce peştele. Mai merge ea ce mai merge, iacă, al doilea peşte:

— Ilenuţă, dă-mi şi mie drumul în apă, nu mă duce la maică-ta să mă mănînce, că ţi-oi face să-ţi curgă flori de aur din gură cînd vei rîde. Dă-mă în apă.

Îl aruncă fata şi pe al doilea în apă. Rămîne numai ştiuca.

Mai merge ea un timp, o aude şi pe ştiucă:

— Fată, nu mă duce la maică-ta. Sînt şi slabă. Uită-te la mine-s numai os. Dă-mi şi mie drumul în apă, că oi face cînd vei plînge să poată merge douăzeci şi patru de mori de apă.

I-a dat drumul şi ştiucii în Dunăre. Se duce acasă. O ia maică-sa la bătaie că nu i-a adus peşte. Dar taică-său, pescarul, n-a mai stat să pescuiască. Şi-a luat căruţa, şi a pornit pe urmele fetei şi-a strîns din urma ei o căruţă plină de pantofi şi flori de aur. Se vede că fata mai şi rîsese pe drum, şi rămăsese

după ea nu numai pantofi, dar şi flori de aur. S-a dus pescarul la tîrg să le vîndă. Cînd ajunge acolo, iaca un fecior de împărat. Vede carul acela plin de pantofi şi flori de aur, şi se miră:

— Măi, de unde să aibă pescarul ăsta asemenea minuni?

Se ia călare după pescar şi hai, hai, hai, hai, ajunge acasă la pescar. Pescarul intră în curte, trage căruţa pe acolo undeva şi se duce în casă. N-ajunge bine înăuntru, şi se aude, de afară, feciorul de împărat:

— N-ai fi bun să-mi dai un cărbune, să-mi aprind o ţigară, să fumez şi eu?

— Ia vezi cine-i, fată? zice pescarul fetei vitrege.

— D-apoi că de asta nu mai pot eu, răspunde fata, care era cam leneşă.

— Lasă tată, că mă duc eu, spune fata pescarului.

Ia un cărbune din vatră şi se duce repede afară. În urma ei rămîneau numai pantofi de aur. Cînd o vede feciorul de împărat aşa frumoasă, nu mai stă pe gînduri. O ridică numaidecît subsoară, o pune pe cal, şi du-te, băiete! Unde-a dus-o? A dus-o la el, la curtea împărătească. El nu era însurat. A luat-o de soţie pe fata pescarului, şi trăiau acolo fericiţi.

Dar mama vitregă murea acum de necaz că Ileana era împărătească şi fata ei nu. Se gîndea zi şi noapte cum să facă s-o piardă pe fată.

Ce spune, într-o zi, maştera fetei ei?

— Fată, du-te la soră-ta la curte. Ia boldul ăsta. Ia-o la plimbare prin grădină şi, cînd veţi ajunge lîngă fîntînă, cere-i să-ţi dea hainele ei să vezi şi tu cum îţi stă cu ele. Şi, cînd s-o pleca peste marginea fîntînii ca să se uite la tine, bagă-i boldul în păr şi fă-i vînt înăuntru.

Se duce fata vitregă la curte. Ileana, cum era bună la suflet, se bucură că o vede. Merg ele prin grădină să se plimbe, şi zice fata maşterei:

— Măi soră, cum mai trăieşti? Tare frumoasă

eşti tu în hainele astea. Nu mi le dai şi mie să mă îmbrac şi să mă caut în fîntînă, să văd, sînt tot aşa de frumoasă?

Îşi schimbă ele hainele şi se uită amîndouă în fîntînă să vadă cum le stă cu hainele schimbate. Atunci, repede, sora vi- tregă îi pune boldul în păr. Cum i-a strîns părul, Ileana s-a şi

prefăcut într-o raţă de aur, care a zburat drept pe lacul de peşte al împăratului, soţul ei. A rămas împărăteasă cealaltă. Cînd o vede împăratul, îi zice:

— Ce s-a întîmplat, dragă soţie, de te-ai făcut aşa de urîtă?

— Ei, nu stă omul frumos toată viaţa. Pînă acum am fost şi frumoasă.

— Ei, lasă, nu-i nimic, spune împăratul.

De unde pînă unde, se duce o slugă a împăratului la fîntînă să ia apă. Lacul dulce era aproape de fîntînă. Vede acolo pe lac o raţă de aur, care strălucea de-ţi lua ochii. A stat sluga şi s-a uitat multă vreme la raţă. Uitase de apă. Cînd se întoarce, îl ia împăratul la zor:

— Ce-ai stat, măi, atîta de mult? De ce n-ai venit mai degrabă? Oamenii au nevoie de apă, şi tu stai pe drumuri?

Gata, gata să-l bată împăratul.

— Doamne, înălţate împărate, este o raţă de aur pe rîm- nicul dumitale, una singură, dar străluceşte de-ţi ia ochii. N- am mai văzut asemenea minune.

— Măi, tu minţi. De unde să fie o raţă de aur pe lac la mine?

— Hai şi te uită.

Îşi ia împăratul puşca şi se duce. Cînd ajung acolo, el întinde arma s-o împuşte, dar raţa s-a scufundat în apă şi n-a nimerit-o. A zburat apoi în nişte ostroave, departe, şi-a făcut un cuibăraş, şi a ouat trei ouă. Stătea acolo şi le clocea. Cînd mai erau cîteva zile pînă să ciocnească ouăle, ea n-a mai putut să mai stea, de dorul împăratului, şi-a zburat la lacul cu peşte. Din cele trei ouă, două au ciocnit şi-au ieşit doi băieţi cu viorile în mînă, care cîntau cum nu s-a mai pomenit de frumos. Cînd cîntau de joc, jucau lemnele şi pietrele; cînd cîntau de jale, plîngeau lemnele şi pietrele. Băieţii ieşiseră gata îmbrăcaţi din ouă. A rămas un ouşor. Cel care nu ieşise din ou, ce-a spus?

— Măi fraţilor, luaţi-mă şi pe mine în buzunar, că

mai am trei zile să mai stau şi eu şi ies de-a binelea.

L-au luat băieţii şi-au plecat. Merg ei, merg şi, cum s-a făcut, au ajuns la fîntîna de unde lua împăratul apă. Vine o slugă la apă. Cînd i-a auzit pe băieţi cîntînd, a uitat de apă, a

uitat de toate. Se întoarce într-un tîrziu la curte. Împăratul era mînios nevoie mare.

— Măi, unde ai zăbovit aşa? D-apoi eu te trimit pe tine la apă şi tu stai o zi întreagă? Ei, lasă, că-ţi arăt eu ţie acuş!

— Înălţate împărate, zice sluga, lasă-mă să-ţi povestesc. Sînt nişte băieţi la fîntînă; cînd cîntă de joc, joacă lemnele şi pietrele, iar cînd cîntă de jale, plîng lemnele şi pietrele.

— Cum se poate aşa ceva?

Se duce şi împăratul, şi se încredinţează. Găseşte băieţii, şi aşa de dragi i-au căzut că i-a luat şi i-a dus la curte. Acuma, împăratul nu se mai ducea la vînătoare. Stătea toată ziua cu băieţii de-i cîntau.

Noaptea, ei aveau o cameră a lor acolo, la palat. Cel din ou le spune:

— Măi, fraţilor, să mă puneţi în vatra cu foc, şi să mă tot întoarceţi, ca să ies şi eu din ou.

L-au pus fraţii în vatră şi-l tot întorceau. Împărăteasa a simţit că băieţii sînt ai soră-sii, pe care a vrut s-o omoare, şi şi- a pus în gînd să-i fiarbă. Noaptea, pe la miezul nopţii, s-a dus în camera băieţilor ca să-i taie cu paloşul. Cel din ou a strigat:

— Sculaţi-vă, fraţilor, că s-a luminat de ziuă.

Împărătesei i s-a făcut frică şi a fugit. Au scăpat copiii.

Dimineaţa, împăratul i-a luat iar cu el să-i cînte şi nu s-a mai despărţit de ei toată ziua. Seara, se duc la culcare în camera lor. Cel din vatră le spune iar:

— Măi fraţilor, să mă întoarceţi, s-aveţi grijă de mine, că altfel mor aici în ou. Să nu mă lăsaţi aşa.

L-au întors băieţii. În puterea nopţii, iar vine împără- teasa ca să le taie capul. Iar strigă cel din ou:

— Sculaţi-vă, măi, nu mai dormiţi atîta! Sculaţi-vă, că-i ziuă.

Iar a fugit împărăteasa, şi nu i-a putut tăia nici în a doua

seară. A treia zi, copiii erau osteniţi de-atîta cîntat şi, cînd s-au dus seara la culcare, au uitat să întoarcă oul în vatră. Cînd a venit împărăteasa, la miezul nopţii, n-a mai avut cine să strige şi le-a tăiat capul la amîndoi. Se scoală împăratul, aşteaptă să vină băieţii să-i cînte, pace! Se duce la ei în cameră; îi găseşte cu capetele tăiate.

— Cine i-a tăiat, cine i-a tăiat?

Nu s-a aflat. A plîns împăratul, că-i erau tare dragi, şi-a hotărît să-i ţină trei zile şi trei nopţi închişi în biserică, şi pe urmă să-i înmormînteze. Ziua şi noaptea stăteau străjeri şi-i păzeau, şi nimeni nu putea intra acolo.

Aude mama lor, raţa, ce s-a întîmplat cu copiii ei. Se duce acolo, face pliscul cheie, descuie uşa, intră înăuntru la ei, se preface din nou în femeie şi începe să-i plîngă:

— Dragii mamei, băieţii mamei, cum v-a tăiat duşmanca pe voi.

Plîngea, biata de ea, de ţi se rupea inima; mergeau două- zeci şi patru de mori pe lacrimile ei, şi, pe unde mergea, ră- mîneau pantofi de aur. Dimineaţa se preface din nou în raţă de aur, face pliscul cheie, încuie la loc şi zboară la rîmnicul împăratului.

A doua seară, tot aşa, iar vine, iar plînge, şi dimineaţa se preface la loc în raţă şi se duce pe lac.

A treia seară vine din nou, face pliscul cheie, intră înăuntru, se preface în femeie, cum a fost, şi-şi plînge copiii. Cum stătea ea acolo şi plîngea, iacă o şoricioaică cu o buruiană în gură şi-un şoricel mort. Îi rupsese careva capul. Se uită Ileana şi vede cum şoricioaica îi pune capul la loc, îi dă cu buruiana ceea pe la gît, pe la nas, şi şoricelul învie. Chiţăie amîndoi şi pleacă. Rămîne buruiana jos.

Atunci, pune şi ea capurile băieţilor la loc, ia buruiana, dă pe la gîtul fiecăruia, şi capurile se prind, şi pe la nas, şi învie copiii.

Ce bucurie a mai fost acolo! Cîntau băieţii cum nu mai cîntaseră niciodată pînă atunci, că acum cîntau pentru mama lor cea bună.

Dimineaţa vine împăratul, descuie, şi, cînd îi găseşte pe toţi vii şi nevătămaţi, mai să moară de bucurie. Atunci Ileana i- a povestit ce i-a făcut sora ei vitregă, şi cum i-a tăiat şi copiii.

Împăratul s-a mîniat straşnic, şi a dat poruncă s-o lege de coada unui cal, care nu văzuse soarele trei ani de zile, împreună cu un sac de nuci. Şi, unde cădea nuca, cădea şi bucăţica; unde a căzut sacul, a căzut şi capul.

El şi-a luat nevasta şi copiii, şi-a făcut o petrecere mare, şi cîntă şi-n ziua de azi, şi petrec acolo unde i-am lăsat, dacă vor mai fi trăind.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu şoarecele şi ghinda

ODATĂ, tare demult, într-o toamnă, un şoricel stătea sub un copac. Cum chiţăia el şi tot fugea încolo şi încoace, cade o ghindă de sus în cap. Ţîu! ţîu! Se pune şoricelul şi-o ia la fugă.

Pe drum, cum fugea aşa speriat, se întîlneşte cu răţoiul:

— Ce fugi, cumetre şoarece aşa?

— Cum n-oi fugi, cumetre răţoi, dacă vin năluci cu mă- ciuci, dau în cap, după cap, curge sînge roşior, dă-l de rîpă de- un picior!

— Ce spui, cumetre, se sperie răţoiul.

— Ce auzi.

— Hai şi eu, cumetre.

— Hai, zice şoricelul.

Fugeau amîndoi, de mîncau pămîntul. Iaca, nu se ştie cum, se întîlnesc cu cocoşul.

— Ce fugiţi, cumetre, aşa?

— Cum n-om fugi, cumetre, dacă vin năluci cu măciuci, dau în cap, după cap, curge sînge roşior, dă-l de rîpă de-un picior.

— Vai de mine, se sperie şi cocoşul. Hai şi eu, cumetre.

— Hai.

Fug acum toţi trei, de le sfîrîiau călcîiele. Se întîlnesc cu oul. Tot la fel:

— Ce fugiţi, cumetre, aşa?

— Cumetre ou, cum n-om fugi, dacă vin năluci cu mă- ciuci, dau în cap, după cap, curge sînge roşior, dă-l de rîpă de- un picior.

— Hai şi eu, cumetre.

— Hai.

Pornesc şi mai amarnic. Se rostogolea oul, de ziceai că acum se termină cu el. Hop şi mîţa:

— Ce fugiţi, cumetre, aşa de tare?

— Cum n-om fugi, cumătră, dacă vin năluci cu măciuci, dau în cap, după cap, curge sînge roşior, dă-l de rîpă de-un picior.

Se înspăimîntă mîţa, de i se ridică tot părul pe spate.

— Nu vorbi! Hai şi eu, cumetre!

— Hai.

Pornesc toţi cinci. Care mai de care, fugea mai tare, de nu-şi mai zăreau picioarele. Le iese racul în cale.

— Ce-i, cumetre; ce fugiţi aşa?

— Cum n-om fugi, cumetre, dacă vin năluci cu măciuci, dau în cap, după cap, curge sînge roşior, dă-l de rîpă de-un picior.

— Hai şi eu, cumetre.

— Hai.

Cum fugeau aşa, ajung într-o pădure şi, cum se înnoptase, trag acolo la un bordei, unde au văzut ei lumina aprinsă. Bordeiul era gol.

— Hai, şi-om dormi aici, zice şoarecele. Poate nu ne-or ajunge nălucile.

Mîţa se culcă în cotruţă la sobă, şoarecele într-o bortă, cocoşul sus pe casă, răţoiul după uşă, racul în cofa cu apă şi oul în vatră. După ce se liniştesc ei, ce credeţi că se întîmplă? Căsuţa aceea era a unor lupi. Acolo veneau cu toţii şi se împărţeau care unde să se ducă după mîncare. Vin şi-n seara asta, şi văd lumina stinsă.

— Măi, aici este careva.

Se împart ei, care încotro, iar pe un lup chior îl lasă să mănînce pe cei din bordei. Intră lupul, şi se duce direct la vatră. Cînd a întins laba să apuce oul, oul a pocnit o dată, de i-a plesnit şi celălalt ochi, şi-a rămas lupul fără vedere. Fuga la cofa cu apă, să se spele, doar i-a mai trece durerea, dar racul l- a apucat cu ghearele de nas şi-a început să-l ţină zdravăn. Speriată de atîta tărăboi, mîţa-i sare lupului drept în spate, şi începe să-l zgîrie şi să-l muşte.

Şoarecele din gaură se porneşte pe strigat:

—Ţi, ţi, ţi, ţineţi-l! Ţi, ţi, ţi, ţineţi-l! Cocoşul, ce spune de pe casă?

— Cucurigu! Daţi, c-aş da şi eu şi n-am cu ce!
Cucurigu!
Daţi, c-aş da şi eu şi n-am cu ce!

Iar răţoiul de după uşă îl sfătuie:

— Ha! cu cîrligu! Ha! cu cîrligu!

Cînd a scăpat din cleştele racului, şi-a nimerit uşa, lupul nu mai ştia pe ce lume este. S-a pus pe-o fugă, mai ceva decît cei de înainte, pînă s-a întîlnit cu ceilalţi lupi.

— Ce-i, măi, ce fugi aşa, ce-ai păţit? Unde ţi-i şi ochiul celălalt?

— Vai de mine, fraţilor, în casa noastră sînt nişte dihănii cum nu s-a mai pomenit. Unul m-a pocnit peste ochi de mi l-a crăpat, altul mi-a rupt nasul, unul m-a zgîriat, şi alţii se pregăteau să mă omoare cu cîrligu. Abia am scăpat.

S-au pornit toţi lupii pe goană, şi s-au tot dus, iar în casa lor mai stau şi astăzi şoricelul, cu răţoiul, cu oul, cu mîţa, cu cocoşul şi cu racul, dacă nu i-o fi căzut iar şoricelului o ghindă în cap şi-or fi fugit de-acolo de frica nălucilor.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu Munţii Vineţi

A FOST ODATĂ, ca niciodată, că de n-ar fi fost nu s-ar fi povestit. A fost odată un împărat care avea unsprezece feciori. Cînd i-a venit ceasul morţii, i-a chemat pe toţi unsprezece şi le- a spus:

— Măi băieţi, dragii tatei, după ce mor eu, puteţi merge în toţi munţii să vînaţi, dar în Munţii Vineţi să nu vă duceţi; căci de dus vă duceţi, dar înapoi nu mai veniţi.

A murit împăratul. Îl plîng ei, îl îngroapă, dar vorba ceea: morţii cu morţii şi viii cu viii. Ies din nou la vînătoare. Cum vînau ei aşa, le zice cel mai mic, Ionică:

— Măi fraţilor, ştiţi ce-a spus tata, că toţi munţii să-i vînăm, dar în Munţii Vineţi să nu ne ducem? Măi, tata a fost singur şi-a venit, dar noi unsprezece nu ne-om întoarce? Ia, hai să mergem în Munţii Vineţi, să vedem ce-o fi acolo?

Se duc feciorii. Acolo era mulţime de vînat. Vînează ei zi de vară pînă seară, şi înnoptează în pădure. Cînd s-au strîns la foc cu toţii, văd că cel mai mic nu era. Ce se întîmplase? Cum fugea el după un iepure, alunecase şi căzuse într-o rîpă. S- agaţă el cu mîinile de rădăcini, se prinde de una, de alta şi iese afară. Acum, ce să facă? Noapte, întuneric. Se urcă într-un co- pac, poate o zări pe undeva vreo locuinţă. Se uită în dreapta, în stînga, şi vede departe o zare de foc. Cînd ajunge acolo, ce credeţi că găseşte? Un om numai cu o mînă, un picior, şi cu un ochi, dar ochiul ăsta era cît un taler de mare şi fruntea-i de şapte palme de lată. Stătea jos lîngă foc, şi frigea un om să-l mănînce. Fraţii lui

erau acolo toţi zece, legaţi de un copac cu un fir de păr. Îi legase pocitania asta.

—Bună seara, zice băiatul.

—Mulţumesc dumitale, flăcău de împărat. Spune-mi, ştii povestea neauzită şi nevăzută; că, de nu, uite ce te aşteaptă.

—O ştiu.

—Ei, atunci vină încoace lîngă mine, să mi-o spui.

—Apoi, împărate — că şi ăsta era un împărat peste nişte dihănii ca el — cică ar fi fost, nu de cînd poveştile, ci de cînd se potcovea ţînţarul cu nouă ocale de fier la un picior, şi cu nouă ocale la alt picior, şi zbura în înaltul cerului, şi i se părea că tot e uşor. Pe vremea aceea, mama era fată mare şi tata flăcău. Am făcut eu ce-am făcut, şi l-am dus pe tata să peţească pe mama. I-am înstărostit, şi s-au luat amîndoi. Cînd aproape să mă nasc, mama a vrut să mănînce pui de graur în luna lui Faur. Cine-a mai văzut pui de graur în luna lui Faur? Ce să fac? Iau o barză cu coada de mălai şi mă sui într-o buştuihană mare unde era un cuib de graur şi cîrîiau puii acolo. Bag mîna, nu încăpea; bag capul, capul încăpea. Cînd am băgat capul, am scăpat barza jos. M-am dat jos după barză. Cînd am ajuns jos, de nouă ori făcuse graurul cuib în coada berzei. Am pus puii în sîn, şi i-am dus mamei. A venit vremea să mă nasc eu. Am luat-o pe mama şi pe moaşă şi le-am urcat sus la torţile cerului. Acolo, mamei îi venea frig la spate. Am luat două paie de secară şi am făcut un foc de se topeau torţile cerului. Cum se încălzea mama la spate, nu ştiu cum a dat şi m-a scăpat de-acolo. M-am dus nouă zile şi nouă nopţi şi-am intrat în pămînt de nouă coţi. Cum să fac eu ca să ies? Iacă, trece un urs pe-acolo. Haţ! apuc ursul de coadă. Trage ursul, trage. Cînd gata să ies de tot afară, se rupe coada ursului, şi rămîn cu ea în mînă. Şi de atunci nu mai au urşii coadă. Ei, acum trebuia să se facă cumetrie, şi n- aveau făină de grîu pentru pîine. Pun doi boi în căruţă, şi doi saci la jug, şi mă duc la moară. Cînd colo, moara îngheţată. Ei, îi bine cîteodată cînd fumează omul! Scot chibriturile, aprind unul şi dezgheţ moara. Pe sub gheaţă erau numai mure şi căpşuni. Am mîncat la mure şi căpşuni, de mi-am făcut burta ca o tobă. După ce am măcinat, pun iar boii în căruţă şi sacii la jug. Mergînd pe drum, îmi era sete. Ce să fac? N-aveam de unde

să beau apă; apa era îngheţată. Caut un locuşor să sparg gheaţa şi să beau apă, fiindu-mi sete după mure şi căpşuni. Dau cu piciorul, nu se sparge, dau cu pumnul, nu se sparge. Îmi iau atunci capul şi, cînd am dat o dată cu el, am făcut o copcă bună şi-am băut apă. Am plecat. Pe drum ce să văd? Un iepure şchiop treiera bob într-un vîrf de plop. Paiele curgeau, şi bobul rămînea.

— Măi, ce fel de iepure şchiop eşti tu, care treieră bob într-un vîrf de plop si paiele curg, iar bobul rămîne?

— Ce rîzi de mine, zice iepurele, mai bine rîzi de tine, nu vezi că n-ai cap?

Cînd pun mîna, capul meu nicăieri. Îl uitasem unde băusem apă. Mă întorc după el, dar capul meu făcuse picioare de ceară şi fugea.

— Vino, cap, la loc; vino, cap, la loc!

Nimic. El fugea de mînca pămîntul. L-am scăpat în nişte stuf. Am dat foc cu chibritul, a ars stuful, şi s-au topit pi- cioarele capului. A rămas capul fără picioare. L-am luat şi l-am pus la loc.

Ajung la căruţă, pun din nou sacii la jug şi boii în căruţă, şi mă duc acasă.

Atunci întreabă omul acela care avea numai o mînă şi un picior:

— Dar taică-tău şi maică-ta ce mai fac?

— Hei, tata şi mama! Tata face ulcioare cu taică-tău, dar tata le face bune şi taică-tău le face strîmbe. Tata îi tot arată. Uite aşa.

Şi, cînd a zis: uite aşa, i-a dat cu frigarea peste ochi şi i-a sărit şi ochiul celălalt.

L-a trîntit apoi pe foc şi l-a făcut scrum. S-a dus la fraţii lui, i-a dezlegat, şi s-au sărutat acolo cu toţii.

— Ei, măi fraţilor, de ăsta o scăpat tata, se vede, că de la tata o rămas numai cu o mînă, şi un picior, şi un ochi. Eu l-am omorît de tot. De acuma, munţii ăştia sînt ai noştri.

Mai stau ei acolo multă vreme, vînează şi dorm în pă- durea aceea. În fiecare noapte însă, ei trebuiau să păzească focul, ca să nu se stingă.

Îi vine rîndul şi la cel mic. Face ce face, şi se stinge focul. Unde să găsească el foc în pădure? Dacă se sculau fraţii lui, îl aştepta pedeapsă grea, că aşa fusese învoiala între ei.

Plecă şi el unde zări o luminiţă. Pe drum se întîlneşte cu un om.

— Bună seara.
— Bună seara, fecior de împărat!
— Dar cine eşti tu, de mă cunoşti?

— Eu sînt Decuseară.

Îl leagă băiatul şi-l lasă acolo. Mai merge o bucată de drum, se mai întîlneşte cu un om:

— Bună seara.

— Bună seara, fecior de împărat!

— Măi, dar cum te cheamă pe tine, şi de unde mă cunoşti?

— Eu sînt Miez-de-noapte.

Îl leagă şi pe ăsta şi pleacă mai departe. Întîlneşte al treilea om:

— Bună seara.

— Bună seara, fecior de împărat!

— Măi, dar tu cine mai eşti, şi de unde ştii cine sînt?

— Sînt Zorilă, Zori-de-ziuă.

L-a legat şi pe el şi a plecat mai departe, după luminiţa care o văzuse. Lumina aceea era la curtea unui împărat, unde de trei zile şi trei nopţi buciuma un crainic:

— Cine s-a afla şi a cuteza să dea jos pe fata împăratului de pe cîntar, a lui este pe vecie, şi jumătate de împărăţie; dacă nu, i se ia capul.

Se duce el la fata împăratului, care stătea într-un foişor. Cînd ajunge acolo, se dă de trei ori peste cap, se preface într-o furnică, şi se urcă în foişor sus. Acolo se dă iar de trei ori peste cap, se preface într-un cerb cu coarne mari şi începe s-o bată pe fată. Buf! încolo, buf! încoace. Îi dă bătaie, serios.

— Să-mi spui ce puteri ai tu, de taică-tău a omorît atîta lume şi mai este un singur par care strigă după cap?

— Stai, nu mă mai bate, că îţi spun. Cînd ajungi la cîntar, să nu pui mîna pe mine, ci să dai cu piciorul în cîntar şi numai aşa mă poţi da jos.

— Aşa! Bine.

Pleacă băiatul, îşi ia foc, şi se duce la fraţii lui, să facă focul. Pe drum desleagă pe Decuseară, Miez-de-noapte şi Zorilă, Zori-de-ziuă. Abia atunci s-a

terminat noaptea, şi s-a luminat de ziuă.

— Măi fraţilor, eu în seara asta am auzit un crainic. Eu mă duc acolo. Voi rămîneţi aici şi vînaţi.

Pleacă el pe acelaşi drum, şi ajunge la împăratul cu fata pe cîntar.

— Bună dimineaţa, împărate!

— Mulţumesc dumitale, fecior de împărat. Ai venit la crainic?

— Da.

— Mai este un par care strigă după cap.

— Ei, dacă ai să-l pui şi pe-al meu, ce-o să fie?

Se duce la fată. Fata era pe cîntar. Cînd a dat cu piciorul în cîntar, a sărit fata cine ştie unde.

— Ei, voinice, tu ai învins-o, a ta să fie, zice împăratul.

Şi-au făcut o nuntă mare, au mîncat, au băut, şi au petrecut, şi nu se ştie dacă nu mai nuntesc şi în ziua de azi, acolo.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu băiatul de împărat şi cei doisprezece zmei

A FOST ODATĂ ca niciodată, că, de n-ar fi, nu s-ar povesti. A fost odată un împărat, şi cică s-ar fi chemat îm- păratul Roşu. El avea trei feciori.

De la un timp, împăratul a îmbătrînit şi a prins a slăbi, şi a slăbi, pînă a văzut că de-acu-i gata cu viaţa. Cheamă pe cei trei băieţi:

— Măi, feciorii mei, voi sînteţi trei feciori ca trei brazi, aşa că eu, după ce oi muri, şi mi-ţi îngropa, să mă păziţi în toată noaptea cîte unul, trei nopţi în şir. Dar să nu v-ajutaţi unul pe celălalt. Tu, cel mai mare, să nu vie mijlociul la tine să- ţi ajute. Aşa, singuri, să staţi cîte unul. S-aveţi grijă să nu mă dezgroape nimeni de acolo.

Moare împăratul. Plîng băieţii; îl îngroapă.

Vine timpul să-l păzească. Se duce cel mai mare, în prima noapte. Pe la douăsprezece noaptea, suflă aşa un vînt, de se cutremura pămîntul; se lasă un întuneric, de nu-ţi vedeai mîna. Se sperie feciorul şi fuge. Vine un zmeu, şi începe să sape cu ghearele la mormîntul împăratului. Sapă el ca un sfert, se face ziuă, şi pleacă.

A două seară, vine feciorul cel mijlociu să păzească. Stă el cît stă; pe la miezul nopţii, iar suflă un vînt şi se lasă o negură de i-a îngheţat măduva în el de frică. Se sperie şi al doilea, şi fuge. Vine zmeul iar, şi sapă la mormîntul împăratului cam pe trei sferturi. Îl prinde dimineaţa, şi pleacă.

A treia noapte, se duce cel mai mic la pază. Stă el, păzeşte, păzeşte. La douăsprezece noaptea, iar vine un vînt, mai amarnic, de mai să-l dea de pe

pămînt, dar băiatul nici nu se clinteşte de acolo. Odată, se limpezeşte toată noaptea ceea de vînt şi de negură, şi vine zmeul.

— Măi, ce păzeşti tu aici?

— Îl păzesc pe tata-meu, c-aşa a zis el înainte de-a muri, să-l păzim trei nopţi la şir, că noi sîntem trei feciori, şi acum e rîndul meu. Da’ tu ce vrei?

— Păi, eu am venit să-l iau pe taică-tău de aici, că a fost un rău pe lumea asta şi asta-i ursita lui.

— Ba n-ai să-l iei.

— Ba am să-l iau.

Se apucă la luptă, şi-l dovedeşte băiatul pe zmeu. Fuge zmeul. Se culcă băiatul, şi doarme pînă dimineaţa. Cînd, a doua zi dimineaţa, se uită băiatul, toate hainele pe el rupte, mototolite, murdare, cum se bătuse cu zmeul.

— Măi, zice el, cum să mă duc eu aşa pe drumul mare? Mă văd oamenii şi rîd de mine. Mai bine mă duc şi stau în pădure pînă sara, mai vînez ceva, mănînc, şi mă duc noaptea acasă, să nu mă vadă nimeni.

Îşi ia el arma, şi pleacă afară în cîmp. Merge el, merge; iaca, îi iese un iepure în cale. Băiatul pune arma la ochi şi trage. Dar iepurele sare sus, şi nu-l atinge. Fuge iepurele, dar nu departe. Iar mai dă după el; nu-l nimereşte. Tot aşa l-a purtat pe băiat pînă seara, cînd a ajuns la o pădure mare. Tot sărea într-o parte, tot s-apropia de el, de ziceai că-l poate prinde cu mîna, şi iar fugea. Băiatul după el, pînă s-a înserat şi- au ajuns la pădurea asta mare. Asfinţeşte soarele; iepurele se opreşte, se uită la el, şi parcă stătea să-l aştepte. Băiatul iar sare să-l prindă, dar prinde dacă ai ce, că iepurele şi fugise! Îl bagă pe băiat în pădure pînă în mijloc. Cînd ajunge acolo, nu s- a mai văzut iepurele. Dă el să iasă de-acolo; ce să iasă, că nu mai nimereşte. Se încurcă mai rău. Ce să facă şi el? Face un foc; îşi coace nişte mere pădureţe, şi mănîncă. Cînd, pe la unsprezece ceasuri de noapte, vin trei zmei la el, la foc.

— Ei, măi, acuma eşti aici. Ce să-ţi facem noi ţie, că nu ne-ai lăsat să luăm din cimitir ce-am vrut

noi?

Mai vin şi alţii. Erau cu toţii vreo doisprezece. Ce să facă acum cu el? Se sfătuiau zmeii cum să-l omoare. Zice unul:

— Măi, nu trebuie omorît dintr-o dată! Nu trebuie omo- rît. Hai să-i smulgem cîte o ţîră de păr din cap, cu tot cu piele, pînă a muri.

Altul:

— Ba să-l jupuim de viu. Celălalt:

— Ba nu.

— Dar ce să facem cu el?

— Să-l împungem cu acul pînă a muri. Altul sare:

— Ba nu!

— Dar cum să-l omorîm?

— Ştii ce? Ar trebui să-l întindem pînă a muri.

Unul că să-i smulgă degetele de la mînă; altul de la picioare; să-l spînzure de limbă. Mă rog, cîte şi mai cîte. La urmă, unul zice:

— Ştiţi ce? Are împăratul Verde o fată şi, de cînd ne muncim noi s-o furăm, şi nu putem, că servitoarea, cînd dă mîncare la păsări, nu lasă cocoşul să mănînce, şi el cîntă toată noaptea, şi nu ne putem apropia, că-i năzdrăvan. Dacă el poate să ne bage înăuntru, îl lăsăm în viaţă.

— Bine! zice băiatul. Dar numai că eu nu ştiu unde şade împăratul Verde.

— Nu-i nimic, te ducem noi noaptea asta.

Îl iau zmeii pe băiat în spate, şi du-te cu el pînă la împăratul Verde. Cînd ajung acolo, îl pun jos.

— Ei, acum cunoşti locul?

— Cunosc.

L-au luat iar în spate şi l-au dus în pădure.

A doua seară, îl ia un zmeu în spate şi-l aduce aproape de palaturile lui Verde împărat. Era pe la asfinţitul soarelui. Ajun- ge el la poarta palatului. Servitoarea cheamă găinile să le dea demîncare, dar pe cocoş nu-l lăsa.

— Hîş, cocoş! Hîş, cocoş!

— De ce nu-l laşi să mănînce? întreabă băiatul.

Fata se uită la el şi, cînd îl vede aşa frumos, uită de cocoş, şi cela mănîncă de se satură.

— Păi, zice fata, trebuie să nu mănînce, că el păzeşte pe fata împăratului de zmeii care vor s-o fure.

— Care zmei? se face el că nu ştie

— Sînt doisprezece zmei, care vin în toată seara, doar or putea intra, dar nu pot atîta vreme cît cîntă cocoşul.

— Şi unde doarme fata împăratului?

— Doarme în beci, încuiată cu douăzeci de lacăte.

— Aşa, bine!

Fata atunci îşi aduce aminte de cocoş.

— Vai de mine, că m-ai ţinut de vorbă, şi cocoşul a mîncat, şi n-are să mai cînte. Vai, nenorocita de mine, ce-am făcut!

— Lasă, fată, nu te speria, c-oi fi şi eu pe-aici în noaptea asta, şi n-or intra zmeii aşa, cu una, cu două.

Se mai îmbună fata. Pleacă feciorul drept la zmei.

— Ei, cum îi?

— Cum să fie; veniţi cu mine, că am aranjat. Puteţi intra în noaptea asta, că n-o să cînte cocoşul. Da' să ştiţi că fata îm- păratului doarme într-o pivniţă sub pămînt, şi-i încuiată cu do- uăzeci de lacăte.

— Ei, asta ştim noi; nu-i necazul ăsta. Bine că putem

intr

a. Au venit ei noaptea cu toţii, au rupt zmeii lacătele, şi el a

intrat înăuntru aşa, pe întuneric; zmeii au stat afară deasupra. Intră el, dă de nişte scări, şi tot coboară pe ele pînă ce ajunge în fundul pivniţei. Dă de-o masă. Pipăie el în dreapta, în stînga; pe masă găseşte o lumînare şi chibrituri. Aprinde lumînarea şi se uită la fată cum doarme. Pe masă era şi inelul ei de aur. Îl ia feciorul, şi-l pune în deget la el. Ia lumînarea, şi se duce afară la zmei.

— Haideţi, măi, înăuntru, c-am găsit-o. Doar, zice el, veniţi numai cîte unul.

Scările cele erau lungi, şi zmeii au început a coborî numai cîte unul. Cum ajungeau jos, cum le tăia băiatul capul. Şi tot aşa, pe rînd, pînă i-a omorît pe toţi. Se gîndeşte: să scoale fata? Se spăimînta. A plecat. A închis toate uşile; i-a luat numai ine-lul şi a plecat.

Dimineaţa, se duce împăratul să scoale fata. Găseşte la- cătele sparte, şi se cam înspăimîntă. Cînd

coboară jos, găseşte zmeii ceia toţi, tăieţi. Se înspăimîntă de tot. Vede fata.

— Tu, fată, scoală-te; dar ce-a fost astă-noapte aici?

— Nu ştiu, tată, ce-a fost astă-noapte aici. Nu ştiu nimic.

A luat-o împăratul, a dus-o în palat; s-a spălat fata, s-a îmbrăcat. Să afle cine a omorît zmeii, pace. Dă atunci îm- păratul veste în oraş că, cine s-a aflat şi a făcut lucrul acela, de- a omorît zmeii, să vină numaidecît, că-i dă fata de soţie şi jumătate de împărăţie.

Iacă, se află o slugă, care lucra pe la grajduri, şi vine la împărat:

— Să trăieşti, înălţate împărate!

— Să trăieşti şi tu, măi slugă!

— Apoi, înălţate împărate, ai dat veste că cine a fost aşa mare viteaz, de-a omorît zmeii care-au venit noaptea la fata măriei tale. Apoi, că eu am fost acela.

— Tu ai fost? Ei, atunci e a ta, şi jumătate de împărăţie.

Fata nu voia de loc, dar ce să se facă? Se logodesc. Vine şi ziua nunţii. Nuntă mare, împăraţi, crai. Cum să facă să se vadă mirele de peste tot? Au căutat o grapă cu cuie de fier, au pus-o după masă pe patru scaune, au pus pe grapă douăsprezece perne, şi pe ţigan deasupra.

Se aduc acolo mîncăruri, băuturi, muzică. Aude şi băiatul împăratului, care omorîse zmeii, şi hai să se ducă şi el la nuntă. Intră el acolo, încins cu sabie, şi tot vine printre nuntaşi pînă ajunge lîngă mire, mireasă, împărat, naşi. Dă mîna cu ei, şi-l întreabă împăratul:

— Da' de unde eşti, flăcăule?

— Eu îs de pe lume, şi am auzit că aveţi nuntă mare, şi am venit să văd şi eu cum e. Da' vă rog să fiţi buni, să mă lăsaţi să vorbesc şi eu o vorbă.

— Cum nu, zice împăratul, te lăsăm să spui şi mai multe.

— Aş vrea să vă întreb, fata înălţatului împărat n-a avut

inel

? Ei, atunci s-a uitat ea, şi vede că n-are inel pe deget.

— Ba am avut, cum nu. El i-l arată pe degetul lui.

— N-a fost cumva ăsta? Vezi, este numele dumitale pe el? Cum să nu fie, dacă era inelul ei?

— Ba este, cum să nu!

— Ei, atunci e bine.

Atunci au zburat două perne de sub slugă. Au rămas numai zece.

— Uite, aş avea să-l întrebăm, să ne spună, zice mai departe băiatul, cum i-a omorît el pe cei doisprezece zmei.

Iar au mai zburat nişte perne. A rămas sluga numai pe cîteva. Atunci, el începe a striga:

— Daţi-l afară pe nemernic, că nu vorbeşte bine! şi zboa- ră pernele ca fluturii.

Atunci, s-a apucat băiatul şi-a povestit de la început de unde e şi cum a ajuns la zmei, cum a venit cu ei la curtea împăratului Verde, şi cum i-a omorît.

Băiatul povestea, şi pernele săreau de sub ţigan, pînă a rămas ţiganul numai pe colţii de la grapă, şi se tot uita, cînd într-o parte, cînd în alta. Ei, acum e rău de el!

— Ce judecată să-i dăm?

Pune împăratul un armăsar, care nu văzuse lumina soarelui de nouă ani. A poruncit să lege pe slugă de coada armăsarului, şi să-i dea drumul să înconjure o dată lumea toa- tă cu el. Aşa au şi făcut Au scos armăsarul afară, l-au legat pe slugă de coada armăsarului, şi i-au dat drumul. A înconjurat o dată lumea cu el. A venit armăsarul acasă fără slugă. Şi nunta a mers înainte, dar cu băiatul împăratului. Şi fata nu mai putea de bucurie, că are aşa un mire de frumos.

Şi m-am suit pe-o custură ruginoasă, Şi v-am spus-o cam mincinoasă.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu soldatul şi amnarul fermecat

A FOST ODATĂ ca niciodată. Cine a dormi, bine s-a odihni; cine a sta şi-a asculta, frumos basm a învăţa. A fost odată un soldat care venea acasă din armată. Dar el venea pe jos, că pe vremurile acelea nu erau trenuri. Mergînd el aşa ţanţoş pe drum, bătînd pasul şi numărînd ca la militărie: unu, doi, unu, doi, iacă, îi iese în cale o babă şi-l opreşte:

— Bună ziua, mătuşă.

— Să trăieşti, soldat frumos. Măi băiatule, te-aş ruga ce- va, de-ai fi aşa de bun să mă ajuţi. Uite ce te rog: Suie-te tu acolo sus, într-un pom, i-a arătat un pom, şi-ai să găseşti o scorbură. Dă-ţi drumul pe ea în jos, şi vezi că sînt nişte scări. Coboară pe ele, şi intri într-un castel. Cînd intri în prima odaie, acolo ai să vezi pe masă un amnar. L-am uitat eu de mult, şi n-am mai putut să mă cobor după el. Acela să mi-l aduci. Vezi că într-un colţ e o ladă mare, şi pe ea un cîine cu ochii cît stră- chinile. Să nu-ţi fie frică. Pune cîinele jos pe podea, deschide lada şi ia-ţi bani de aramă cîţi vrei.

— Bine, mătuşă, mă duc, dar dumneata ce vrei pentru asta, că nu-mi vine a crede că numai amnarul îl vrei?

— Nu vreau nimica decît să-mi aduci amnarul de care ţi- am spus adineauri.

— Atît?

— Atît. Şi, dacă vrei bani de argint, du-te în camera a do- ua. Ai să vezi un cîine cu ochii şi mai mari, şi mai fioroşi. Nu te speria. Îl pui şi pe ăsta jos, şi-ţi iei bani cîţi vrei. În camera a treia, ai să găseşti

bani de aur. Aici e un cîine cu ochii cît tunurile. Dar nu-ţi face nimic. Faci tot la fel ca şi cu ceilalţi. Îţi iei cîţi bani vrei, şi de care vrei; mie să-mi dai numai amnarul.

—Bine, mătuşă.

Zis şi făcut. Soldatul se suie fuga în copac, găseşte scorbura, îşi dă drumul pe scări şi ajunge la castel. Acolo, în prima odaie, a găsit amnarul pe o masă şi lada cu bani de

aramă pe care stătea un cîine cu ochii cît străchinile. Soldatul l- a luat, l-a pus jos, şi şi-a umflat buzunarele cu bani de aramă. Cînd să plece, îşi aduce aminte şi de camerele celelalte.

— Măi, ia stai să iau şi bani de ceilalţi.

Cînd deschide uşa să intre, vede cîinele cela cu ochii şi mai mari, şi mai fioroşi. S-a cam înspăimîntat. Duce mîna la capelă să salute.

— Oho, ia stai, că am altceva de făcut; nu trebuie să salut.

Pune mîna pe cîine, îl dă jos, zvîrle banii de aramă jos şi ia bani de argint.

La urmă, intră şi în camera a treia. Acolo, cînd a văzut cîinele cela cu ochii cît gaura tunului, a rămas în poziţia de drepţi, ca înaintea colonelului.

— Măi, da’ prost mai sînt! Ce m-oi tot speria atîta? Mai bine să dau cîinele jos, şi să-mi iau bani din ladă.

Îl dă şi pe ăsta jos, deschide lada, şi-şi ia bani de aur. Se urcă pe scări afară. Cînd să iasă afară din scorbură, baba îl întreabă:

— Ei, ai luat amnarul?

— Luat.

— Aruncă-l încoace.

— Mai întîi să cobor, şi pe urmă.

— Nu, aruncă-l încoace, că va fi rău de tine.

— Pînă nu ies afară de aici, nu ţi-l dau nici mort.

— Ei, atunci, stai acolo.

Cînd a zis aşa, tranc! s-a pus o lespede peste scorbură, şi l-a închis pe soldat înăuntru.

Măi, ce sa facă el acuma? Încearcă să dea de o parte lespedea; nici vorbă! Era grea ca un pietroi de moară. După ce- a ostenit el bine, se gîndeşte să fumeze o ţigară. Hai s-o aprindă cu amnarul pe care-l găsise. Cînd scapără o dată, hop, apare cîinele de la banii de aramă.

— Ce porunceşti,

stăpîne? Soldatul a

înmărmurit.

— Păi, ce să-ţi poruncesc, să mă scoţi de aici.

Cînd a dat o dată cîinele cu capul, a sărit lespedea cît colo; aşa putere avea!

Iese soldatul afară.

— Va să zică, de asta voia baba amnarul! Ei, lasă că ţi-o fac eu! Ai vrut tu să mă pierzi pe mine, dar am să te pierd eu pe tine.

Scapără de trei ori, şi vin toţi cîinii.

— Care ţi-e porunca, stăpîne?

— Să-mi găsiţi baba numaidecît, şi s-o faceţi praf şi pulber
e.

Aşa au făcut. Acum soldatul avea bani cîţi poftea. S-a dus

şi el într-un oraş, şi s-au strîns prietenii împrejurul lui, roi. Le plătea la toţi de mîncat, de băut. Cînd i se gătau banii, scapăra amnarul; gata, venea cîte un cîine. Dacă scapăra o dată, venea cel de la banii de aramă. Dacă scapăra de două ori, venea cel de la banii de argint; iar a treia oară venea şi cel de la lada cu aur.

I se dusese vestea în tot oraşul de averea pe care-o avea şi de bunătăţile lui, aşa că venea care şi cine voia să-i ceară bani, şi el dădea la toată lumea.

Într-o zi, aude el că fata împăratului fusese ursită s-o ia de nevastă un soldat. Ce se gîndeşte el?

— Măi, nu cumva oi fi eu ăsta, să iau pe fata împăratului de soţie? Ia să încerc, să vedem. Cică ea-i păzită tare, nu poate intra nimeni, dar oare eu cu căţeluşii mei n-oi putea intra la ea?

Într-o seară, neavînd de lucru, se încuie în camera lui şi scapără cu amnarul: pac! de trei ori. Toţi cîinii au fost lîngă el.

— Ce porunceşti, stăpîne?

— Ce să poruncesc, căţeluşilor? Mă tot gîndesc la fata îm- păratului, şi-aş vrea şi eu numai s-o văd. Nu cumva aţi putea voi să mi-o aduceţi, numai aşa, oleacă, s-o văd?

Gata! Au şi plecat cîinii. Cît ai fuma o ţigară, s-au şi întors, cu fata adormită pe spinare. S-a uitat băiatul la ea şi le- a spus:

— Duceţi-vă cu ea înapoi.

Împăratul ştia că fata lui e ursită să se mărite cu un soldat şi era necăjit foc. În fiecare noapte stăteau femei care o păzeau cît dormea. Femeile au văzut cum au intrat cîinii, au luat fata, au plecat cu ea şi după un timp au adus-o înapoi. A doua zi dimineaţa, s-au dus la împărat şi i-au spus. Împăratul n-a crezut. Noaptea s-a aşezat el de pază, cu împărăteasa.

Soldatul nu mai voia nimic acum, decît să vadă ochii fetei. Iar scoate amnarul, ţac! una, două, trei; vin toţi cîinii înaintea lui.

—Ce porunceşti, stăpîne?

— Păi, ce să poruncesc? Vreau să văd iar pe fata împă- ratului.

Gata! Au şi plecat cîinii după fată. Nici n-a apucat bine să se învîrtă soldatul de două ori, că au şi venit cu fata.

Ce-a făcut una din femei? I-a legat fetii la brîu un săculeţ de făină, spart. La toată mişcarea, se vărsa din făina ceea. Aşa că, de la palat şi pînă la casa soldatului, rămăsese o urmă de făină. Cînd au adus-o înapoi, unul din cîini a văzut urma ceea. S-a apucat, şi-a luat făină, şi-a semănat pe toate drumurile, pe toate străzile. Dimineaţa, vine împăratul cu toată curtea, să caute urma. Strigă unul:

—Păi, şi pe strada

asta e. Altul:

—Şi pe aicea!

Ei s-au încurcat. N-au făcut nimic.

— Ce să facem; n-am putut reuşi în noaptea asta, dar mîine noapte tot reuşim.

A doua noapte, soldatul iar aprinde amnarul de trei ori; iar vin toţi cîinii:

—Ce porunceşti, stăpîne?

—Vreau să văd pe fata împăratului.

Au plecat cîinii val-vîrtej. Acum, femeia care o păzea s-a luat după ei şi, cînd au intrat ei cu fata în casă, a făcut şi ea un semn cu var pe poartă. Cînd au ieşit cîinii s-o ducă acasă, pe fată, n-au băgat de seamă semnul.

Dimineaţa, cînd vine împăratul cu armata să caute sem- nul la poartă, gata! L-au şi luat, şi l-au băgat la temniţă. S-au hotărît să-l spînzure, ca nu cumva să se mărite fata împăratului cu un soldat.

De pe geam, el vedea cum îi pregăteau spînzurătoarea şi se gîndea: “Măi, dacă aş avea eu

amnarul meu, care l-am uitat pe fereastră, cînd m-au luat ăştia pe sus, poate m-or scoate cîinii şi de aici.” Ce să facă, şi cum să facă, să pună iar mîna pe amnar? Iacă, trece un copilandru în fuga mare prin faţa fe-

restrei. Cum fugea el aşa tare, îi sare un papuc din picior şi intră pe geam la soldat. Copilul începe a plînge, şi a se ruga să-i dea papucul, că-l bate maică-sa.

— Măi, ţi-l dau, dar fă-mi şi mie un bine. Uite, eu stau aici în temniţă, şi-mi fac spînzurătoarea afară, să mă spînzure, şi nu pot şi eu să fumez o ţigară, că n-am cu ce-o aprinde. Du- te tu pînă la mine acasă — i-a spus unde — şi adu-mi amnarul de pe fereastră, ş-apoi îţi dau papucul.

Ce să facă băiatul? Fuge pînă la soldat acasă, găseşte amnarul, i-l aduce soldatului, şi-şi ia papucul; ba mai căpătă şi doi bani de argint. Ei, cînd şi-a văzut el amnarul, bucuria lui. L-a pus în buzunar frumos, şi-a aşteptat să-l ia şi să-l ducă la spînzurătoare.

A doua zi, vin nişte soldaţi, îl iau, şi-l duc să-l spînzure. Înainte de spînzurătoare, îl întreabă împăratul, după lege, ca pe oricare:

— Ei, acuma ce vrei, ce dorinţă vrei să-ţi îndeplinim înaintea morţii?

— Înălţate împărate, nu doresc altceva decît să fumez o ţigară.

— Foarte bine, fumează.

Scoate împăratul o ţigară, şi i-o dă.

— Poftim.

Scoate şi un chibrit, să i-o aprindă.

— Nu, zice soldatul, vreau să mi-o aprind eu.

Bagă mîna în buzunar, scoate amnarul; pac! una, două, trei; au şi apărut cîinii. Lumea s-a înspăimîntat cînd a văzut dihăniile cele cu ochii cît gura tunului. Aşa cîini mari nu văzuse nimeni pe pămînt. Care mai de care s-a îndepărtat. Cîinii au venit înaintea lui şi s-au ridicat în două picioare:

— Ce porunceşte stăpînul nostru?

— Ce să poruncesc, cîinilor, să mă scăpaţi de aici.

Atunci s-au repezit cîinii şi, cînd au început a trînti în dreapta şi în stînga, n-a mai rămas nimeni în

picioare. Împă- ratul tot striga să aducă tunurile, să tragă în ei, dar cine se mai putea scula? Cum ridica unul capul de jos, cum apărea cîte un cîine de cela şi-l trîntea la loc.

Fata împăratului, care era de faţă, a prins a striga la taică-său:

— Ăsta-i soţul meu, şi cu altul nu mă mărit, că nici unul de pe pămînt nu-i aşa de tare ca el.

N-a mai avut împăratul ce face. L-a luat pe soldat, l-a dus la palat şi au făcut o nuntă mare, ce n-a mai fost pînă atunci; şi împărăţeşte şi azi nu ştiu pe unde, dacă n-a fi murit.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu Florea Florilor

A FOST ODATĂ ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, că nu-s de cînd poveştile, sînt mai încoace cu o zi cu două, de nu cu nouă.

A fost odată un om sărac. Omul ăsta avea doi băieţi şi o fată. Băieţii erau cum erau, dar fata era frumoasă de stătea soarele în loc. Într-o dimineaţă, plecă omul la plug cu cei doi feciori şi-i spune fetei să vină cu demîncare la amiază. Fata îi zice că e departe, şi nu ştie să vină. Ce zic ei?

— Ba ai să ştii că, uite, noi ţi-om trage o brazdă, de aici, de acasă, pînă acolo unde arăm.

Bun! Trag ei o brazdă de acasă pînă acolo. Fata, la amiază, ia traista cu mîncare şi pleacă la cîmp. Pe drum vine un zmeu şi-o fură. Nu mai ajunge fata cu mîncare la cîmp. Aşteaptă ceia să vină cu demîncare; nu mai vine nimeni. Cînd vine seara acasă, zice omul către nevastă:

— Bine, măi femeie, de ce n-ai trimis fata cu demîncare?

— Cum să n-o trimit, omule? Am trimis-o.

— Păi, n-a venit.

— Cum n-a venit? Vai de mine! Unde-i fata mea? Să ştii c-a furat-o zmeul.

Caută în sus, caută în jos; n-o găsesc. Ce face băiatul cel mai mare? Se duce la taică-său şi-i spune:

— Tată, eu mă duc după soră-mea, s-o caut.

— Du-te, dragul tatii, dar ai grijă să nu te piardă zmeul. Pleacă feciorul. Merge el, merge, întreabă în stînga, întreabă în dreapta, ba pe unul, ba pe altul, pînă îl îndreaptă cineva într-o pădure mare. Cînd acolo, în

mijlocul pădurii, dă de un palat mare, şi în palat găseşte pe soră-sa fierbînd într-un cazan o bivoliţă întreagă, mîncare pentru zmeu. Zmeul era la vînătoare, că era vînător. Avea obicei să trimită buzduganul, de la cîţiva kilometri, înainte acasă. Buzduganul se învîrtea pe

masă, şi se ducea singur în cuiul lui. Cum stăteau ei de vorbă, vine buzduganul.

— Vai de mine, zice fata, vine zmeul; unde să te ascund?

Dacă te găseşte; te şi omoară.

Îl bagă sub albia de pîine, şi-l ascunde acolo. Vine zmeul, dar lui de departe i-a şi mirosit a om străin. Întreabă pe fată:

— Ce om străin a venit la noi?

— Păi, că n-a venit nimeni.

— Aici miroase a om străin. Să mi-l arăţi numaidecît.

Scoate-l de unde l-ai ascuns, că-i de rău.

N-are ce face fata; îl scoate pe frate-său de sub albie.

— Ei, bine-ai venit, cumnate, zice zmeul. Hai la masă, să mîncăm şi să ne batem cu oasele. Care cum gătim carnea de pe oase, dăm în cap celuilalt cu oasele.

Zmeul mînca şapte, opt, pînă băiatul mînca unul. Şi-a strîns un morman de oase, şi toate i le-a dat în cap băiatului, pînă i-a spart capul şi l-a omorît. L-a luat şi l-a îngropat.

După un timp, văzînd celălalt fecior că nu mai vine frate- său, se duce la taică-său şi-i spune:

— Tată, nu ştiu ce-o fi păţit frate-meu. Eu plec după el.

— Nu te duce, dragul tatii, că l-a fi omorît zmeul, şi te-a omorî şi pe tine, şi nu mai avem nici pe unul.

Nu ascultă băiatul; pleacă şi el. Ajunge la palatul zmeului şi păţeşte la fel. Îi aruncă zmeul cu ciolane în cap, îl omoară, şi- l îngroapă lîngă frate-său. Aşteaptă cei de acasă să mai vină vreunul; pace! Se pune maică-sa pe un bocet, de plîngeau şi pietrele de mila ei. Plîngea zi şi noapte, pe unde mergea, pe unde se întorcea. Într-o zi, cînd venea de la apă, bocind în gura mare, îi sare înainte o broască şi-i

spune:

— Mamă, nu mai plînge. Ia-mă în braţe şi du-mă acasă.

O ia femeia. Vine cu broasca acasă, şi ce să vezi? Se preface broasca într-un copil, care creştea într-o zi cît altul într-un an. Vezi că el fusese vrăjit, să stea broască pînă l-o duce o femeie în braţe. Într-o lună, se făcuse un om în toată firea şi, cum era frumos şi voinic, cum nu se mai poate, i-au pus nu- mele Florea Florilor. După o lună de zile, se duce flăcăul la maică-sa:

— Acuma, mamă, să-mi spui unde sînt fraţii şi soră-mea, că aşa zic oamenii, că aş fi mai avut doi fraţi şi o soră.

Îi spune maică-sa cum a furat-o zmeul pe fată, cum au plecat băieţii s-o găsească şi cum nu s-au mai întors.

— Ei, zice Florea Florilor, mă duc să-i caut.

— Nu te duce, dragul mamei, că are să te omoare zmeul şi pe tine.

— Nu te teme, mamă, mie nu poate să-mi facă zmeul nimic.

Se îmbracă feciorul, îşi ia paloşul, şi-i zice maică-si:

— Să-mi dai ceva semne de acasă, o batistă, ceva, un inel, ca să mă cunoască soră-mea, că nu m-a crede că-i sînt frate dacă n-o vedea semne.

Îi dă maică-sa un inel, îl pune feciorul în deget, şi pleacă. Merge, merge, zi de vară pînă seară, ca cuvîntul din poveste, că înainte mîndră şi frumoasă mai este; ajunge la palatul zmeului.

— Bună seara, soră!

— Să ai noroc, frate, dacă zici că-ţi sînt soră. Dar eu ştiu că am avut numai doi fraţi.

Îi arată el inelul, şi ea atunci vede cu adevărat că-i frate cu ea.

— Dar unde-i zmeul?

— E la vînătoare, dar vine acuş. Dar mai bine ai pleca, frate, că are să te omoare şi pe tine ca pe cei doi. Începe fata să plîngă şi să-l roage să plece.

— Stai, soră, nu te speria, că mie nu mi-e frică de zmeu.

Mai vorbesc ei, mai povestesc; fata iar fierbe un bivol întreg într-un cazan. Într-un tîrziu, trimite zmeul buzduganul. După ce se învîrte pe masă şi se aşază în cui, îl ia Florea Florilor şi-l zvîrle înapoi.

Trece buzduganul de două ori înapoia zmeului faţă de cît venise înainte. Merge zmeul după el înapoi. Se cam înspăimîntă. Cînd ajunge acasă, îl găseşte pe Florea Florilor.

— Bine ai venit, cumnate.

— Bine te-am găsit.

— Ei, hai să mîncăm, dacă ai venit la noi. Oi fi flămînd şi dumneata după atîta drum.

S-aşază ei la masă, mănîncă, beau. De data asta, cît mînca zmeul un ciolan cu carne, Florea Florilor mînca zece şi le trîntea în capul zmeului. Vede ăsta că nu-i de glumă. Îi zice după masă:

— Ei, cumnate, cum vrei? În săbii să ne tăiem, sau în luptă să ne luptăm?

Zice Florea Florilor:

— În luptă, că-i mai dreaptă.

Bun! îl ia zmeul pe Florea Florilor şi-l băgă în pămînt pînă în genunchi, şi-i spune:

— Zboară!

Cînd s-a opintit o dată Florea Florilor, a zburat deasupra pămîntului nouă palme. Îl ia Florea Florilor, şi-l trînteşte pe zmeu; îl bagă în pămînt pînă la brîu şi-i spune:

— Zboară!

S-a opintit şi zmeul, şi a zburat deasupra pămîntului de trei palme. Iar îl ia zmeul pe Florea Florilor, îl bagă în pămînt pînă-n subsuori, şi-i spune:

— Zboară!

Zboară feciorul şi de data asta, de cinsprezece palme deasupra pămîntului. Cînd l-a luat şi Florea Florilor pe zmeu, l-a băgat în pămînt pînă la brîu, şi, cînd i-a zis:

— Zboară! zmeul n-a mai putut ieşi.

— Ei, acum ce să-ţi fac? Să-ţi tai gîtul?

— Nu mă omorî, că-ţi dau ce vrei.

— Te scot de aici dacă-mi dai pe cei doi fraţi ai mei aşa cum au fost ei. Să mi-i învii; să faci ce ştii. Dacă nu, aici îţi putrezesc oasele.

Zice zmeul:

— Scoate-mă, că mă duc să ţi-i aduc aşa cum au fost.

Îl scoate Florea Florilor, şi-i dezgroapă zmeul pe cei doi feciori. Face ce ştie el, şi-i învie. Cînd îi vede pe cei doi fraţi, vii şi nevătămaţi, Florea Florilor scoate paloşul şi taie capul zmeului. Încarcă ei nu ştiu cîte care cu bogăţiile zmeului, şi pleacă spre

casă. Pe drum s-au oprit la o margine de pădure să se odihnească puţin, că erau osteniţi. Florea Florilor s-aşază jos lîngă un stejar mare şi adoarme aşa, lipit de copac. Ce se gîndesc cei doi fraţi?

— Măi, ce facem cu ăsta, că el o să vrea din bogăţiile zmeului?

— Hai să-l legăm de stejarul ăsta. L-a mînca vreo dihanie, şi rămînem numai noi. Tot nu mi-e frate bun.

Se roagă fata de ei, plînge, le aduce aminte că el i-a scăpat de la zmeu. Nimic! L-au legat bine de stejar. Florea Florilor era ostenit tare după lupta cu zmeul, şi n-a simţit. L-au lăsat acolo şi-au plecat. Ce se întîmplă? Zmeoaica, mama zme- ului, vede că zmeul a murit, fata nu-i, şi nici cei doi fraţi. Pleacă val-vîrtej după ei. După un timp, se trezeşte şi Florea Florilor. Dă să se scoale; nu poate. Vede că-i legat de stejar.

— Măi, dar buni fraţi mi-am mai găsit!

Se opinteşte el o dată, scoate stejarul din rădăcini, şi pleacă după ei. Îi ajunge din urmă. Zmeoaica îi ajunsese şi ea, şi îi omorîse pe cei doi feciori. Îi mîncase şi se pregătea s-o mănînce şi pe fată. Cînd s-a încordat Florea Florilor, s-au rupt toate funiile; şi s-a repezit la zmeoaică.

— Nu mă omorî, Florea Florilor, că eu ţi-am făcut un bine. Şi tu puteai muri aşa cum te legaseră fraţii tăi.

— Să mi-i faci la loc, că te omor.

— Nu mai pot, că i-am mîncat.

Atunci Florea Florilor a tăiat-o pe zmeoaică în bucăţi, a făcut-o căpiţe, şi-a scăpat lumea de pacostea zmeilor.

S-a dus pe urmă acasă cu soră-sa, şi s-a însurat cu o fată de gospodar, şi, dacă n-o fi murit, mai trăieşte şi astăzi.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu vulpea şi stupul de miere

CICĂ, ODATĂ, vulpea s-a întîlnit cu un lup şi cu un urs.

Din una, din alta, ce se hotărăsc ei?

— Măi, hai să ne facem fraţi de cruce.

— Hai!

Bine. După ce s-au prins fraţi de cruce, fiecare, cum vîna ceva, trebuia să împartă cu ceilalţi şi, cum ursul era cel mai mare, au hotărît ca el să facă împărţeala.

Prinde vulpea un iepuraş. Se întîlneşte cu lupul, şi zice:

— Hai la urs să ni-l împartă.

Se duc ei la urs, la împărţeală. Ia ursul iepurele, şi-i zice lupului:

— Măi, tu iei capul şi picioarele, că tu eşti conducător bun la vînătoare, şi fugi bine.

Vulpei i-a dat codiţa:

— Tu, uite, ce bucăţică bună ai! Eu îs mai bătrîn, zice ursul, mănînc carnea asta mai moale.

N-au zis nimic ceilalţi doi, dar nu le-a prea convenit asemenea împărţeală.

Mai trece vreme, prinde şi lupul un miel. Hai, iar, la urs să-l împartă.

— Ei, vulpe dragă, uită-te ce coadă lungă ai de data asta.

Vulpei nu i-a convenit de loc; tot dădea din mustăţi, dar ce era să facă? Aşa era înţelegerea, ursul să împartă. Găseşte vulpea, într-o zi, un stup de albine. Vine la urs şi zice:

— Uite ce-i, cumetre, eu am găsit un stup, dar

ştii că mie nu-mi plac dulciurile astea. E greu tare, şi nu pot să-l aduc, hai dumneata şi-l ia.

De unde, că vulpea voia să-l înţepe albinele pe urs, nu pe ea.

Se duce ursul cu lupul, îi împung albinele. Îi înţeapă; dau năvală acolo, iau stupul. Vulpea stătea de o parte. După ce-au luat ei mierea, le zice vulpea:

— Măi, să nu mîncaţi multă deodată, că vă doare la stomac. Trebuie mîncată cîte puţin, aşa. Vă spun eu cum se mănîncă mierea. Mi-o daţi mie s-o pun bine, că am o magazie specială, şi n-o fură nimeni de acolo.

Ia vulpea stupul şi-l bagă într-o scorbură, şi mănîncă puţin din ea. O vede o coţofană şi, cînd se întoarce vulpea, începe să ţipe din copac:

— Vulpea hoaţă, vulpea hoaţă. Dar vulpea, de colo, întreabă:

— Unde mă cheamă? Unde mă cheamă?

— Ce zice? întreabă ursul.

— Păi, uite, mă cheamă mătuşă-mea la o cumetrie.

— Du-te, dacă te cheamă. Ce zici, lupule?

— Cum nu, du-te!

Bagă vulpea coada între picioare, şi drept la scorbură se opreşte. Mănîncă miere pe săturate de data asta. Vine îndărăt, dar nu prea îi ardea să mai pîndească după vînat.

— Ce-i, ce s-a întîmplat? întreabă ursul.

— D-apoi, m-am cam obosit oleacă, că-i cam departe.

— Cum îl cheamă? Cum i-aţi pus numele copilului?

— Început.

Ea atunci începuse zdravăn să mănînce la miere. Mai stă ea ce mai stă, iaca, o cioară: cra! cra! cra!

— Ce vrei tu? ce vrei? face vulpea. Acum am venit doar.

— Ce-i? întreabă ursul.

— Uite, iar mă cheamă la cumetrie, şi abia am fost.

— Du-te, cumătră, dacă te cheamă.

Pleacă vulpea iar la scorbură, şi-i mai trage o porţie zdravănă de miere. A mîncat stupul pînă la jumătate. Bun! vine îndărăt. Îşi lingea mustăţile.

— Ai petrecut bine?

— Petrecut.

— Cum îl cheamă pe ăsta?

— Mijlociu.

— A, bun! Frumos nume.

Mai trece un timp, hop, un ciocîrlan tot sărea pe acolo şi ciripea. Vulpea, iar:

— Ce-i, măi, ce vrei? Nu merg, că-i departe. Nu merg acum. Spune-i că viu mîine.

— Ce-i cumătră, iar te cheamă?

— Iar, cumetre urs, dar nu mă mai duc azi. M-oi duce mîine, dac-oi putea.

— Du-te, cumătră, acum. Bată-te norocul, că numai de ospeţe ai parte. Cum nu mă cheamă şi pe mine cineva, că n-aş mai face nazuri!

Se duce vulpea, mănîncă toată mierea, răstoarnă stupul, şi-l pune cu fundul în sus. Se întoarce la cei doi:

— Ai venit, cumătră?

— Venit.

— Cum îl cheamă?

— Lins-prelins-cu-fundu-n-sus.

Ei n-au înţeles. Se duc şi ei, după un timp, să mănînce din miere; găsesc stupul răsturnat cu gura în jos. Vulpea le spusese că ei nu-i plac dulciurile, aşa că ursul, mînios, îi zice lupului:

— Tu ai mîncat-o, dar lasă că-ţi arăt eu ţie; ţi-ai găsit beleaua cu mine.

— Eu n-am mîncat-o, urlă şi lupul.

Se ceartă ei. Vulpea, ţuşti în gaura ei, şi de-acolo striga:

“Ursul şi lupul, las’ să se certe,
Că vulpea şireată a mîncat mierea toată.”

— Ia auzi ce zice; ea ne-a mîncat mierea.

Fug după ea. Face ursul un cîrlig, şi-l bagă în gaură s-o tragă afară. Cînd o apuca de picior, vulpea striga:

— Trage, că nu-mi pasă, că ai apucat de rădăcină. Cînd trăgea de rădăcină, ţipa ca din gură de şarpe:

— Aoleu, piciorul meu! Aoleu, piciorușul meu!

Au cotrobăit ei prin gaură; n-au putut-o scoate. Pînă la urmă, s-au lăsat păgubaşi. De atunci, însă, s-

a stricat şi frăţia lor de cruce.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ ROMÂNEASCĂ

Povestea cu ciobanul care ştie limba animalelor

ERA ODATĂ un cioban. Într-o zi, s-a dus şi el cu oile la păscut prin nişte stuf. Cum stătea acolo, vede că se ridică o pasăre, un cocostîrc, care ţinea ceva în cioc. Zboară pasărea un timp, şi scapă ce avea în cioc. Fuga ciobanul, să vadă ce a scăpat pasărea. Cînd ajunge acolo, un şarpe pestriţ. Stătea cio- banul şi se uita la şarpe, şi şarpele la cioban. Deodată, şarpele începe să vorbească:

— Măi, baciule, uite, eu sînt rănit la spinare de pasărea ceea, care a vrut să mă mănînce. Fii bun şi leagă-mă, că ţi-oi face şi eu un bine.

Ia ciobanul şarpele, îl leagă, şi-l pune într-o tufă, ca să nu-l calce oile şi vitele. Îi zice şarpele atunci:

— Mîine ai să vorbeşti limba păsărilor şi a animalelor. Se duce ciobanul acasă cu oile, şi le bagă în ţarc. Dimineaţa trimite pe tovarăşul lui să le păzească, şi el pune nişte saci cu grîu pe măgar şi pleacă la moară. Cînd să iasă pe poartă, vede nişte vrăbii care scurmau într-o grămadă de nisip, pe-acolo, şi vorbeau în limba lor:

— Ia te uită la ăsta; s-a dus la moară, da-i curge grîul din saci.

Se uită ciobanul; aşa era. Drege el sacii şi pleacă din nou. Ajunge la moară, duce sacii înăuntru şi dă drumul măgarului să pască cu al morarului. Aude cum zbierau ei acolo împreună, şi stă şi-i ascultă să vadă

ce-şi spun. Măgarul morarului:

— Desează vin hoţii la stăpînul meu şi-o să-i fure tot din casă, că n-are cine să-i spună. Numai eu i-am auzit, şi el pe mine nu mă înţelege.

Se duce ciobanul la morar:

— Măi, să ştii că desează vin hoţii la tine şi vor să-ţi ia tot din casă.

— Dar tu de unde ştii?

—Asta-i treaba mea.

—Măi, stai şi tu deseară la mine şi, dacă aşa s-o întîmpla, să ştii că nici nu-ţi iau vamă la măcinat, ba îţi mai dau şi o pungă de bani.

Se-aşază ei seara cu nişte ciomege zdravene şi-aşteaptă. Pe la miezul nopţii vin tîlharii. Sare morarul, şi ciobanul, şi încep să croiască cu ciomegele în dreapta şi în stînga, de ţipau tîlharii ca în gură de şarpe. Au rupt-o de fugă în pădure.

A doua zi, a plecat şi ciobanul la stînă, fără vamă luată la moară şi cu o pungă de bani pe deasupra. Drumul lui trecea prin pădure. Aude o bufniţă care-i spunea alteia:

— Au trecut tîlharii pe aici, şi s-au dus la podul din Poiana urşilor, unde sînt ascunse toate bogăţiile lor.

Repede, duce sacii acasă, îi descarcă, şi se întoarce în Poiana urşilor. Găseşte podul. Sub pod, acolo, o gaură, şi în ea numai aur, argint şi pietre scumpe; încarcă şi el cît poate pe măgar. Cînd căra el, aude o altă bufniţă că-i striga:

—Fugi, că vin hoţii! Fugi, că vin hoţii!

A întins-o la fugă. A fugit el, a fugit, şi s-a oprit într-o poiană să se mai odihnească. Acolo erau nişte cai la păscut. Ce se gîndeşte ciobanul?

— Măi, acum am bani, am de toate; mi-ar trebui şi mie un cal bun.

Caută în stînga, caută în dreapta, găseşte pe stăpînul cailor şi fac tîrgul. Îşi ia ciobanul calul, şi pleacă. Pe drum, ajunge la o cîrciumă. Intră şi el înăuntru să bea un pahar de rachiu. Iacă, un motan pe la picioarele lui:

—Miau, miau, s-a aprins şura. Ard paiele crîşmarului.

—I-auzi, măi, îţi arde şura.

—Măi, ţie îţi arde de glumă!

—Măi, eu nu glumesc; dacă asculţi, bine; dacă nu, nu. Fuge crîşmarul la şură. Aşa era. Sar toţi

oamenii cu apă,
cu pămînt, sting focul. N-apucase să se aprindă tare. Îl cinsteşte crîşmarul, îi dă să mănînce, şi-l opreşte şi peste noapte să doarmă la el. Dimineaţa, cînd să plece, vin unii călare, care se duceau la o nuntă a unui boier. Leagă caii, şi se opresc şi ei să bea un pahar cu vin. El era pe-afară, pe-acolo; îşi punea şaua pe calul lui. Aude pe unul din caii cei legaţi:

— Oare cît m-or mai duce aşa fără potcoavă, că mi s-a stricat piciorul.

— Măi, al cui e calul cel murg?

— Dar de ce vrei să ştii? întreabă unul.

— Păi, vezi că n-are o potcoavă şi i se strică piciorul.

— Fugi de-acolo, de unde ştii tu, că nu te-ai uitat la pot- coavele lui.

— Iaca, ştiu!

Se uită cela; aşa era. Stau acolo, pune potcoava la cal. Îl întreabă pe cioban:

— Măi, nu vrei să mergi cu noi?

— Dar voi unde vă duceţi?

— La o nuntă a unui boier.

— Măi, n-am fost eu la de astea, dar hai să merg, să nu mor şi să nu ştiu cum e acolo.

Ajung la boier. Acolo, nuntă mare, trăsuri, lume multă, mă rog, nuntă boierească. La masă au prins a povesti, care ştie să vorbească în mai multe limbi. Boierul zicea că el ştie paisprezece limbi, şi tot întreba dacă mai este cineva care să ştie atîtea.

Şarpele îi spusese însă ciobanului, cînd îi dăduse darul de a înţelege limba animalelor şi a păsărilor:

— Eu îţi dau darul ăsta, dar tu să nu spui nimănui, că n-o să fie bine de tine.

Ciobanul acum mai băuse şi el un pahar cu vin, aşa că ce- i vine lui? Hai să spună că el ştie nouăzeci şi nouă de limbi.

— Cum ştii tu nouăzeci şi nouă de limbi?

— Iaca, bine. Eu ştiu tot ce spun toate păsările, toate ani- malele.

— Măi, taci! Dacă tu ştii asta, ia spune-mi, zice boierul, ce cîntă pasărea asta?

— Zice că miresei nu-i place mirele şi n-o să trăiască cu el.

Aşa era, dar boierul s-a supărat şi l-a băgat la

în chisoare.
Cînd se vede ciobanul acolo, se desmeticeşte de tot şi se gîndeşte:

— Aşa-mi trebuie. Nuntă boierească am vrut, nuntă boierească am găsit.

Nunta petrecea înainte. Ce să facă el; cum să iasă de- acolo? Vede un şoarece înaintea lui, care chiţăia:

— Stai liniştit, că mai avem oleacă de ros la geam şi dăm afară.

Împinge el de fereastră, sare fereastra cît colo, că era toată roasă, plină de găuri. Iese pe fereastră, îşi ia calul, şi mînă, băiete! S-a dus acasă, şi şi-a făcut nişte curţi şi nişte hambare, cum nu mai avea nimeni, că avea aur de la hoţi, şi în viaţa lui n-a mai spus că ştie limba păsărilor.

Dacă n-o fi murit, mai trăieşte şi astăzi. Şi-am încălecat pe-un cui, şi alta nu-i.

Repovestire de LIGIA BÎRGU-GEORGESCU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Cele trei zîne

ASTĂZI, nici un om nu se mai îndoieşte că există un tărîm al zînelor, al spiriduşilor şi al vrăjitorilor; dar unde se găseşte această ţară fermecată, nimeni nu ştie. Chiar şi cel mai învăţat om ar fi foarte încurcat dacă i-aţi cere să vă spună în ce loc pe globul nostru poţi găsi minunata ţară a poveştilor.

În ceea ce mă priveşte, îmi place mult să las gîndul să vagabondeze căutînd această minunată lume, care sălăşluieşte departe pe pămînt, în mijlocul norilor pufoşi şi argintaţi.

De altfel, ştim cu toţii că, pentru zîne şi spiriduşi, dis- tanţele nu contează, aşa că ei pot într-o clipită să coboare pe meleagurile noastre, pentru a face bine sau rău, după cum e legea lor.

Odată, şi asta a fost tare demult, în împărăţia zînelor era mare vînzoleală, fiindcă se născuseră trei zînişoare mici şi frumoase, şi toţi spiriduşii se adunaseră să le privească. Toţi se minunau fiindcă cele trei zîne micuţe păreau foarte neştiutoare, lucru care nu prea se întîmplă în lumea zînelor. Părinţii le-au botezat Puritatea, Nevinovăţia şi Drăgălăşenia.

Bătrîna zînă Carabosa, căreia i s-au încredinţat cele trei zînişoare pentru a le face educaţia, strîmba din nas şi spunea tuturor celor care voiau s-o asculte că ei nu-i plac aceste nume, şi nici caracterul fetelor, fiindcă, adăuga ea, orice zînă trebuie să aibă şi o doză mică de răutate.

Se ştie că bunătatea fără măsură n-aduce decît catastrofe în lumea oamenilor.

— Ia mai ţine-ţi gura, frumoasă şi ştirbă

Carabosa, îi strigă un spiriduş, mai bine bun decît viclean. Pe mine, ce să-ţi spun, mintea cam puţintică a acestor tinere zîne mă distrează grozav.

Carabosa voi să-l plesnească peste gură, dar spiriduşul dispăru pe loc.

Trebuie să recunoaştem că cele trei zînişoare erau cam simple, dar asta le făcea şi mai fericite, fiindcă nu-şi închipuiau că pe lume sînt şi oameni răi.

Cînd zînele noastre ajunseră la vîrsta majoratului, adică 16 ani, căci atunci e majoratul zînelor, ele trebuiră să por- nească pe pămînt pentru a-şi îndeplini menirea lor.

Carabosa le-a chemat pe toate trei, şi le-a spus:

— Dragele mele, veţi pleca pe rînd pe pămînt, ca să ve- dem cum ştiţi să aplicaţi tot ce aţi învăţat de la mine. O să vă dau beţişorul vrăjit, la care are dreptul orice zînă, şi cu care puteţi face isprăvile voastre bune. Dar, cum vă ştiu încre- zătoare şi cu mintea cam uşoară, am să restrîng puterea beţişorului vrăjit. Să ştiţi că nu puteţi săvîrşi cu el decît o singură faptă bună, aşa că va trebui să cîntăriţi bine înainte de a-i folosi puterea. După ce veţi săvîrşi ce veţi crede de cuviinţă, să veniţi înapoi să-mi spuneţi ce a făcut fiecare. Dacă voi fi mulţumită de purtarea voastră, vă voi da toată puterea, ca oricărei zîne.

Zînişoarele noastre s-au cam supărat pe bătrîna Carabosa, care le trata ca pe nişte fetiţe, dar, pînă la urmă, n- avură ce face, aşa că trebuiră să se mulţumească şi cu cît le dădea ea.

Prima care coborî pe pămînt a fost Puritatea. Ea se opri pe pămîntul Franţei, în pădurea nesfîrşită a Ardenilor, şi nu se mai sătura privind frumuseţea locurilor. Nu vreau să credeţi că pădurile din Ardeni ar fi mai frumoase decît împărăţia zînelor, dar, în orice caz, erau altceva decît locurile unde copilărise ea, şi totul i se părea nou şi ciudat. Se uita cu ochi mari la pescarul bătrîn, care sta ceasuri întregi nemişcat aşteptînd ca vreun peşte nemintos să muşte din nadă, sau la femeile care băteau cu maiul rufele de pînză pe malul Mausei, şi ar fi vrut să alerge şi ea cu copiii desculţi şi gălăgioşi prin praful drumului.

— Vai de mine, îşi spusese ea, văd că aici toţi

oamenii sînt fericiţi. Nu ştiu, zău, cum am să-mi pot eu folosi beţişorul vrăjit. Cine mai are nevoie de ajutorul unei zînişoare?

Nici n-apucă să-şi termine gîndul, cînd văzu pe o stîncă un flăcăiandru care plîngea.

— De ce eşti aşa de trist, băiete, îl întrebă ea apropiindu-se.

Flăcăul, care habar n-avea cu cine stă de vorbă, îi răspunse printre lacrimi:

— Cum să nu fiu, frumoasă fată. Toată vara n-a căzut un strop de ploaie, şi-mi mor vitele de foame. Cu cît chin am re- uşit să-mi adun cîteva oi şi două vaci, ca să am cu ce mă hrăni pe mine şi pe părinţii mei, care zac paralizaţi în bordei. Dacă nu plouă, vom muri de foame cu toţii, că n-am bani să cumpăr fîn pentru la iarnă.

Şi tînărul începu să plîngă, mai cu jale.

Puritatea simţi că i se umplu ochii de lacrimi, căci era prima dată-n viaţa ei cînd se ciocnea de suferinţa omenească, şi-i spuse:

— Te rog, flăcăule, să nu mai plîngi şi să-mi spui cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta în nici un fel, fiindcă ceea ce-mi trebuie mie este ploaia, ori dumneata nu poţi porunci nici norilor să plouă, nici soarelui să strălucească.

— Ei, bine, uită-te atunci, îi spuse zîna şi, făcînd cîteva semne cu beţigaşul ei, spuse şi cîteva cuvinte tainice, şi dispăru ca prin farmec.

Îndată, cerul se înnoură, începură să se audă tunetele şi, în mai puţin de cinci minute, începu o ploaie care ţinu şase zile şi şase nopţi.

După ce se opri ploaia, soarele străluci din nou şi ver- deaţa se porni să crească năvalnic, încît vitele găsiră tot ce le trebuia ca să pască.

“Bravo, gîndi zîna, straşnic am lucrat. Acum pot să mă întorc acasă.”

Cînd ajunse la marginea regatului lor, se întîlni cu Nevi- novăţia, căreia-i dădu bagheta şi-i povesti ce ispravă făcuse pe pămînt. Nevinovăţia luă bagheta de la sora ei, şi o porni şi ea spre pămînt. Nu ştim cum

s-a întîmplat, dar şi ea ajunse tot pe pămîntul Franţei, în regiunea Argon, şi, ca şi sora ei, îşi spuse că aici toţi oamenii erau fericiţi şi că ea nu va avea ocazia să facă nici o faptă bună. Seara se duse la un bal, unde tineretul, fete şi băieţi, juca atît de îndrăcit, încît biata Nevinovăţia

simţea cum o furnică prin tălpile picioarelor şi-ar fi jucat şi ea, dar ştia foarte bine că zînele n-au voie să se amestece în petrecerile oamenilor. Rămase deci de o parte, privind pe dansatori, cînd băgă de seamă că o tînără fată stătea retrasă într-un colţ întunecos, nu se băga-n joc, şi din cînd în cînd scotea cîte un oftat de credeai că-i sfîşie inima.

Nevinovăţia se apropie repede de ea şi-o întrebă ce are pe suflet. Dar fata se uita cu neîncredere la ea, şi-i răspunse că n-are nimic, însă nu-i place să danseze, de aceea se ţine de o parte.

—Atunci la ce ai venit la bal? o întrebă zîna.

Fata nu mai putu însă răspunde, căci suspinele îi înă- buşiră graiul. Zîna o mîngîia, încercînd s-o oprească din plîns. Pînă la urmă, fata îi spuse necazul ei:

—Nu pot să ies în lume că sînt tare urîtă: am un nas cît o pătlăgică, gura strîmbă, şchioapăt de piciorul drept şi pe dea- supra mă uit cu un ochi la făină şi cu celălalt la slănină. Se vede cît de răutăcioase au fost ursitoarele cu mine cînd m-am năs- cut.

— Eu cred, spuse zîna, că poţi să fii fericită şi fără să fii frumoasă.

— Dumitale îţi convine să vorbeşti aşa, că eşti frumoasă ca soarele de pe cer. Dacă ai fi ca mine, ţi-ai schimba şi dumneata felul de a vedea lumea. Şi, la drept vorbind, cine eşti de mă tot descoşi atîta, fiindcă nu pari a fi de prin partea locului?

— E adevărat, răspunse Nevinovăţia, că sînt o străină, dar să ştii că te întreb numai ca să văd cu ce te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta cu nimic, frumoasă necunoscută, fiindcă beteşugul din născare leac n-are. Îl vezi pe flăcăul cel frumos, care se tot învîrteşte pe lîngă fata aceea subţirică şi drăgălaşă? Ea este prietena mea cea mai bună, iar pe el îl iubesc la nebunie. Dar ce folos, fiindcă, urîtă cum

sînt, el nici nu se uită la mine şi n-are ochi decît pentru ea. Peste cîteva luni vor avea nunta. Ah, cît de nenorocită sînt!

Şi fata izbucni în hohote de plîns, de sălta cămaşa pe ea.

Zîna era gata să izbucnească în hohote de plîns, dar îşi muşcă buzele şi, aplecîndu-se spre fată, îi şopti la ureche:

— Nu mai plînge, că am eu un leac pentru tine. Du-te la izvorul din deal, şi spală-ţi de trei ori faţa cu apa lui, spunînd de fiecare dată:

Izvoraş cu apă luminoasă,
Ajută-mă ca să mă fac frumoasă.

Pe urmă, uită-te în oglindă şi-ai să vezi ceva de n-o să-ţi crezi ochilor.

Uimită de cele ce auzise, dar şi cam neîncrezătoare, fata cea urîtă se duse la izvor şi, în timp ce se spăla, zîna nevăzută o atinse cu beţigaşul ei vrăjit, şi pe loc fata se făcu o frumuseţe că şi luna se opri în cer s-o vadă.

Cînd se privi în oglindă, fata scoase un ţipăt de bucurie: avea cel mai frumos năsuc pe care-l văzuse vreodată şi nişte ochi de ar fi băgat în boală şi pe zmei.

Nevinovăţia era tare mulţumită cînd o porni spre ţara ei, şi-şi spunea:

“Bătrîna Carabosa are sufletul cam înăcrit de invidie. Nici ea n-ar fi fost în stare să facă o faptă mai frumoasă ca a mea. Fata cea urîtă se va mărita cu flăcăul drag, şi amîndoi vor fi foarte fericiţi.”

A treia zi, Drăgălăşenia coborî şi ea pe pămînt şi, culmea, nimeri tot în Franţa. Se vede treaba că regatul zînelor se afla undeva în cer, în dreptul Franţei, de au ajuns toate cam în acelaşi loc.

Peste tot văzu numai cîntec şi veselie, încît, ca şi surorile ei, era convinsă că n-are ce face cu beţigaşul cel vrăjit. De aceea fu tare uimită văzînd un băieţaş de şcoală, care plîngea de i se înnodau lacrimile în barbă. Întristată, se apropie de el şi-l întrebă de ce plînge.

— M-a certat domnul învăţător, răspunse băiatul printre lacrimi.

— De ce te-a certat?

— Spune că sînt un leneş, şi că nu învăţ nimic.

Şi colegii mei de clasă îşi bat joc de mine, şi-mi zic prostul şi căpăţînosul, fiindcă am capul mare.

— Nu-i adevărat, băieţaşule. Dimpotrivă, ai un cap tare drăguţ. Dar poate că nu munceşti de ajuns, de aceea nu ştii lecţiile.

— Ba nu, muncesc pe brînci. Dar ce să fac dacă mintea nu mă ajută? Uit uşor tot ce am învăţat cu mare greutate, şi de multe ori nici nu înţeleg lecţiile.

— Sărman copil, decît să te chinuieşti aşa, mai bine nu te mai duce la şcoală.

Auzind aceste vorbe, băieţaşul începu să plîngă şi mai tare.

— Da, dar eu vreau să învăţ, să ajung un mare inventator de maşini şi de tot felul de aparate, ca să nu-mi mai spună nimeni că-s greu de cap.

Drăgălăşenia, mişcată pînă în fundul sufletului, îl atinse cu beţigaşul vrăjit şi, pe loc, băiatul simţi cum i se dezgheaţă mintea şi-şi aduse aminte toate lecţiile pe care le citise. Dar n-a mai putut să mulţumească zînei, fiindcă aceasta se făcuse nevăzută într-un nor alb.

În împărăţia lor, cele trei zîne se făleau, care mai de care, cu isprava pe care o făcuseră pe pămînt. Dar Carabosa, cînd auzi faptele lor, se făcu la faţă mai neagră decît era de felul ei şi se răsti la ele:

— Sînteţi nişte gîsculiţe. V-am lăsat de capul vostru şi aţi făcut fiecare cîte o trăsnaie.

Sărmanele zîne, îngheţate de spaimă, spuseră cu glas şoptit:

— Dar am făcut numai bine.

— V-aţi gîndit mai întîi dacă cei cărora le-aţi dat cele trei daruri le vor folosi spre binele semenilor lor?

— Nu, nu ne-am gîndit decît la cei pe care i-am dăruit.

— Asta este marea voastră greşeală. Ia veniţi mai aproa- pe, să priviţi în oglinda asta, care ne va arăta viitorul. Voi ştiţi că eu am darul de a vedea ce se întîmplă de aici în zece ani.

Carabosa puse oglinda pe o măsuţă, luă o carte groasă şi veche, o deschise la o anumită pagină, şi începu să spună nişte descîntece aşa de grozave, încît bietelor zîne li se făcu părul măciucă-n cap. Cînd şi-a terminat descîntecul, faţa oglinzii începu a se tulbura ca o apă, şi Puritatea văzu în ea pe flăcăul

pentru care făcuse cerul să plouă. Turma flăcăului se îngrăşase şi sporise, aşa că el o vîndu cu preţ bun şi prinse gust de negustorie, încît în al zecilea an cumpărase deja un castel frumos, unde trăia ca un mare boier în lux şi desfătare, iar pe bătrînii lui părinţi îi azvîrlise la marginea moşiei lui, într-o căsuţă nenorocită, ca să nu ştie nici unul din prietenii săi cei bogaţi din ce neam se trăgea. Bieţii bătrîni muriră de mizerie şi supărare, şi, cînd slugile i-au spus flăcăului de moartea lor, el dete poruncă să-i îngroape la un loc cu săracii. Pe urmă, răsuflă uşurat, şi porni prin vecini să caute o fată bogată cu care să se însoare.

— Ei, Puritate, îi spuse Carabosa, nu era mai bine pentru sufletul lui şi al părinţilor săi, să-l fi lăsat în sărăcia şi dra- gostea care-i lega?

Zîna nu răspunse nimic, şi-şi plecă fruntea vinovată.

— Acum e rîndul tău, Nevinovăţia, vino şi priveşte. Tremurînd, Nevinovăţia o văzu pe fata cea urîtă, pre-
schimbată într-o frumuseţe fără pereche, cum se duce la bal, şi cum îi suceşte capul flăcăului, care se şi însura cu ea. Dar fata noastră, care se ştia cît e de frumoasă, începu să alerge din bal în bal, se gătea cu tot felul de podoabe, şi nu se îngrijea de loc de casă, aşa că pînă la urmă flăcăul se sătură de mofturile ei, şi, măcar că o iubea din tot sufletul, o trimise înapoi la părinţii ei; şi, astfel, în loc de o femeie fericită, Nevinovăţia văzu că făcuse doi oameni nenorociţi.

Nici Drăgălăşenia nu avusese mai mult noroc cu şcolarul ei care, într-adevăr, ajunsese mare inventator, dar toate in- venţiile lui erau de-ale războiului, ca să poată ucide cît mai multă lume. Sărmana Drăgălăşenia, care era cea mai blîndă dintre toate, izbucni în gemete şi suspine, cînd văzu în ce scopuri mîrşave îi era folosit darul.

— Ei, spuse Carabosa, aţi văzut ce isprăvi mi-

aţi făcut? Drept pedeapsă, veţi merge pe pămînt ca nişte simple mu- ritoare şi veţi munci, din greu, o viaţă de om. Dacă în timpul acesta veţi face numai fapte bune, la înapoiere veţi primi fiecare beţigaşul vrăjit, ca să puteţi fi ca toate zînele.

Puritatea, Drăgălăşenia şi Nevinovăţia primiră pedeapsa fără să crîcnească, şi porniră pe pămînt, unde trebuiau să

trăiască o viaţă de om, plină de amărăciuni şi de fapte bune, pentru a-şi putea recăpăta dreptul la beţigaşul vrăjit.

Patruzeci de ani trăiră pe pămînt cele trei zîne, şi se vede că multe fapte bune au făcut, de vreme ce, la înapoierea în ţara lor, Carabosa le-a îmbrăţişat cu dragoste pe toate trei, dîndu-le beţigaşele vrăjite, cu care puteau face orice faptă de zînă. Numai că, pot să vă asigur, fără să mă tem că v-aş spune un neadevăr, de atunci zînele noastre n-au mai folosit puterea beţigaşului vrăjit fără a se gîndi bine dacă darul pe care îl făceau era de folos tuturor oamenilor, nu numai celui care îl primea.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Cele trei dorinţi

TRĂIAU într-un sat un moş şi o babă, care trecuseră cam de multişor de şaptezeci de ani, dar erau sănătoşi şi încă în putere, aşa că n-aveau de ce să se plîngă, mai ales că adunaseră şi ceva părăluţe în cei vreo cincizeci de ani cît îşi duseseră amarul împreună.

Toţi oamenii din sat îi aveau în mare cinste, deşi, la drept vorbind, amîndoi erau un picuţ cam zgîrciţi. Nu avuseseră copii şi nu le prea păsa de necazurile altora. De altfel, moşul se lăuda pe faţă că niciodată nu ceruse de la nimeni nimic, aşa că nici el nu e dator faţă de nimeni în nici un fel.

Dar iată că, într-o zi, se întîmplă un fapt care le-a tul- burat pentru cîtăva vreme traiul lor liniştit. Dis-de-dimineaţă, moşul plecase la cîmp să scoată cartofi, şi seara se întorcea acasă cu roaba plină. La o cotitură a drumului, văzu un omuleţ care căra un sac mai mare ca el şi care, istovit de greutate, se prăbuşi la pămînt.

Moşneagul voi să treacă mai departe, căci nu voia să se amestece în ciorba nimănui, ca nici alţii să nu i se bage în suflet, însă ceva îl trase parcă înapoi şi, lăsînd roaba în drum, se apropie de omul care abia reuşise să iasă de sub sac.

— După cîte văd, nu eşti de prin partea locului. Greu trebuie să mai fie sacul ăsta; ţi-a rupt şalele.

— Tare-i greu, dar ce să fac? Aici e toată averea mea, aşa că, neavînd casă, cînd plec să caut de lucru, iau tot ce am în acest sac.

— Hai să te ajut eu să-l duci pînă în vîrful dealului.

Şi moşneagul puse sacul în roabă, pornind spre coama dealului. Acolo, omuleţul cel străin îi mulţumi din suflet, şi la urmă îi spuse:

— Să ştii că nu sînt ceea ce vezi tu, ci un vrăjitor blestemat să fiu cerşetor pînă ce un om îmi va face un mare bine, într-o împrejurare grea. Tu mi-ai făcut acest bine cînd

era aproape să-mi dau sufletul sub povara acestui sac. Pentru aceasta, te voi răsplăti cum se cuvine. Îţi voi îndeplini, ţie şi babei tale, trei dorinţi. Să vă gîndiţi bine înainte de a cere, fiindcă nu aveţi dreptul la mai mult de trei.

Spunînd aceste cuvinte, vrăjitorul dispăru ca prin farmec din faţa ochilor uimiţi ai moşneagului.

Moşul o porni grăbit spre casă, unde-i povesti babei de-a fir-a-păr tot ce i se întîmplase, şi cum vrăjitorul le dăduse dreptul să-şi pună în gînd trei dorinţi, care se vor împlini fără greş.

Bătrîna îşi veni repede în fire din uimire, şi-i spuse moşului:

— Bine ai făcut că nu te-ai grăbit să-ţi spui dorinţele înainte de a vorbi cu mine. Să ne sfătuim împreună şi să cerem cele mai bune lucruri. Stai să încălzesc cina, să mîncăm, şi pe urmă stăm de vorbă.

Baba fugi sprintenă la cotlon, şi se apucă să sufle-n foc, ca să încălzească mai repede cina. Hornul casei nu trăgea de loc, şi tinda se umplu de un fum gros, care aproape o orbi şi-o făcu să tuşească de mai-mai să-i iasă sufletul.

— Oh, Doamne, strigă ea furioasă, ce n-aş da să scap de fumul ăsta care-mi mănîncă zilele.

Nici nu termină ea de rostit aceste vorbe, că pe loc fumul se risipi şi casa rămase curată.

— Nătîngo, se răsti moşul la ea, ştiai doar că în clipa cînd rosteşti o dorinţă ea se şi împlineşte. Na, că din cauza ta am mai rămas numai cu două dorinţi. Ţine-ţi gura, să nu mai spui vreo prostie.

Babei îi sări pe loc ţîfna:

— Ia uite la el, cum se grozăveşte. Dacă-i pe aşa, eu nu mai fac nimic. N-ai decît să-ţi încălzeşti singur cina.

Moşul se duse, dar, la foc şi puse mîna pe cleşte să aşeze pirostriile. Nu ştiu însă cum făcu de scăpă pirostriile grele drept peste picioare.

— Nerodule, strigă baba la el, bucuroasă că

poate să i-o plătească, era cît pe-aci să-mi spargi pirostriile şi pe deasupra să te şi ologeşti.

— Ţine-ţi gura, şi nu mă scoate din sărite. Tare aş vrea să te văd pe tine cum ai să-mi mai urli, dacă ţi-ar cădea pirostriile peste picioare.

În aceeaşi clipă, pirostriile se rostogoliră şi, săltînd puţin, căzură drept peste picioarele babei, care-ncepu să urle de credeai c-o înjunghie cineva:

— Bătrîn ticălos, numai răul mi l-ai dorit toată viaţa. Na, acum ţi s-a împlinit pofta.

Moşul sări să-i ia pirostriile de pe picioare, dar, ţi-ai găsit, parcă erau crescute din osul babei.

— Ce ne facem acum, spuse moşul, că nu ne-a mai rămas decît o singură dorinţă.

— Ba n-a mai rămas nici una, se răsti baba la el, că doar nu vrei să stau toată viaţa cu pirostriile astea pe picioarele mele. Să se ducă, dar, pirostriile astea dracului şi să rămînem iar cum am fost.

În aceeaşi clipă, pirostriile s-au dus de parcă le-ar fi luat un vîrtej, şi gurile rele spun că au ajuns tocmai în fundul iadului, căci aşa le menise baba cînd a rostit a treia dorinţă.

Mult s-au mai bătut cu pumnii în cap cei doi bătrîni, văzînd cum le-a scăpat norocul cel mare. Moşul credea, însă, că poate va mai avea norocul să-l întîlnească iar pe vrăjitor, dar degeaba, fiindcă nu te întîlneşti de două ori în viaţă cu un astfel de noroc.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Cei doi cocoşaţi

TOATA LUMEA spune că cei mai pociţi oameni sînt cocoşaţii, şi că din cauza asta sînt aşa morocănoşi. Există însă şi cocoşaţi care fac mereu glume pe socoteala cocoaşei lor, şi mai mare hazul să-i vezi cîte ghiduşii mai născocesc. De altfel, toţi am auzit de vestitul Polichinelle, regele cocoşaţilor, marele ghiduş, care răspîndea-n jurul lui numai haz şi voie bună.

Tot aşa, ca el, locuia într-un sat un cocoşat hazliu, care toată ziua cînta şi se veselea, de-ţi venea să crezi că habar n-are ce cocoaşă poartă în spinare. Stătea cîtu-i ziulica cu picioarele încrucişate sub el, şi cosea de zor — că era croitor — şi cînta de ai fi zis că nu-i om, ci privighetoare.

Din cînd în cînd, îl apuca şi pe el întristarea, căci anii tre- ceau, el ajunsese flăcău de însurat, dar nici o fată nu voia să-l ia de bărbat din cauza cocoaşei. El însă nu mărturisea nimănui durerea sa. Numai un bătrîn din sat, despre care gurile rele spuneau că se cam ţine de vrăji, ştia ce-l apasă, fiindcă tînărul nostru cocoşat îi spusese odată, la un pahar de vin, ce foc îl roade.

Într-o zi bătrînul îi spuse:

— Ai văzut vreodată stejarul cel bătrîn şi aproape uscat din vîrful dealului de lîngă satul nostru?

— Cum să nu-l văd? Toată lumea-l vede, şi toţi ştiu că e un stejar blestemat şi că sub el îşi ţin dracii sfatul în noaptea Sfîntului Andrei.

— Pff! făcu bătrînul, crezi şi tu în născocirile babelor? Eu nu zic că acolo nu se petrec fel de fel de

întîmplări vrăjite, dar să ştii de la mine că nu toţi dracii sînt răi. În locul tău, m-aş duce în noaptea aceea acolo. Poate găseşti un drac milostiv, să te scape de cocoaşă.

Vorba asta i-a intrat în cap sărmanului cocoşat, care ui- tase şi să mai cînte, tot vorbind cu el însuşi:

“Şi, dacă merg, ce am de pierdut? Dacă m-or ucide du- hurile rele, n-are cine mă plînge. Sînt singur pe lume, şi nu văd care fată şi-ar strica ochii după un cocoşat. Pe de altă parte, dacă scap de cocoaşă, voi fi şi eu în rînd cu oamenii.”

Şi aşa, tot gîndindu-se şi răzgîndindu-se, veni şi toamna; şi, în noaptea Sfîntului Andrei, cocoşatul îşi luă inima în dinţi şi-o porni spre stejarul blestemat. Era o noapte sinistră de toamnă, vîntul şuiera peste cîmpie şi, de frică, sărmanul tînăr vedea tot felul de stafii.

Cînd ajunse la stejar, era pe jumătate mort de spaimă, încît aproape se prăbuşi la rădăcina pomului, aşteptînd din clipă-n clipă să vină dracii şi să-l ia în furci.

Dar tocmai atunci cîntară cocoşii de miezul nopţii, cerul se limpezi deasupra stejarului, şi luna-şi revărsă lumina dulce peste poiană.

Ca din pămînt, răsăriră în jurul lui mulţime de spiriduşi mici, mici, abia de atingeau o şchioapă, care se fugăreau, ţopăiau, se tăvăleau prin iarbă, încît cocoşatul simţea şi el cum îl furnică bucuria prin tălpi, şi ar fi vrut să sară şi el cu ei să chiuie şi să cînte. Dar spiriduşii nu-i dădeau nici o atenţie, aşa că el se duse să se ascundă într-un tufiş, ca să nu le tulbure joaca. De acolo putea să-i privească în linişte.

După ce se săturară de zbenguială, unul dintre ei dădu un semnal, şi toţi se prinseră într-o horă mare-n jurul stejarului şi începură să cînte-n cor:

Azi e luni şi mîine-i
marţi, După marţi e
miercurea, Baba
miercurea cea rea; Şi
pe urmă vine joi,
Zi de tîrg cu papuci
noi; După joi... după

joi...

Bieţii spiriduşi uitaseră cîntecul, şi repetau mereu, cu- prinşi de întristare:

După joi... după joi...

Degeaba însă, fiindcă nici unul nu-şi aducea aminte ur- marea. Atunci, cocoşatul nu mai putu să rabde tristeţea spi- riduşilor şi, ieşind din tufiş, se prinse-n hora lor, cîntînd:

După joi, e vineri,
nană, Cînd scoţi mieii
în poiană, Apoi
sîmbăta cea mare, Şi
duminica cu soare,
Cîntec, joc şi
sărbătoare.

Mare-a fost bucuria spiriduşilor, că s-a găsit cineva să le aducă aminte cîntecul. Se porniră pe un cîntec şi un joc, de duduia pămîntul, şi se învîrteau ca nişte fulgere mici în jurul stejarului; şi cocoşatul, cuprins de bucurie, se-nvîrtea şi el mai abitir ca toţi, cîntînd cu vocea lui frumoasă:

Apoi sîmbăta cea
mare, Şi duminica cu
soare, Cîntec, joc şi
sărbătoare.

După ce osteniră bine, spiriduşii se opriră, şi regele lor veni la cocoşat:

—Noi ştim că tu eşti om, şi că oamenii sînt răi. Din cauza asta, nici nu vrem să avem de-a face cu ei. Dar în noaptea asta te-ai purtat ca un adevărat spiriduş, şi ne-ai făcut un mare bine. Neamul nostru uitase de multă vreme cîntecul şi, din cauza asta, eram puşi tot anul la tot felul de munci grele de către nişte vrăjitoare. Acum, însă, am scăpat de blestem dato- rită ţie, aşa că spune ce dorinţă ai, şi ţi-o vom îndeplini pe loc.

— Preacinstiţi spiriduşi, vorbi cocoşatul la rîndul lui, dacă vă uitaţi cu băgare de seamă la mine, o să

vedeţi că nu port o desagă în spate, ci o pocită de cocoaşă, de care nu ştiu cum să scap. Dacă aţi avea bunătatea să mă scăpaţi de ea, m-aş bucura tare mult şi aş spune că mi-aţi plătit cu vîrf şi îndesat tot ce am făcut eu pentru voi în noaptea asta.

— Asta-i tot ce vrei? strigară spiriduşii, şi, apropiindu-se de el, spuseră nu ştiu ce vorbe vrăjite, făcură nişte semne din mîini şi, într-o clipă, cocoşatul nostru se îndreptă ca un brad şi

arăta acum ca un flăcău mîndru şi frumos, încît nu cred că ar fi fost în tot satul vreo fată, măcar şi cea mai fudulă, ca să nu-l vrea de bărbat.

A doua zi, să te ţii mirare pe capul sătenilor. Se frecau la ochi şi nu le venea să creadă: “Feciorul acesta tras prin inel şi frumos să fie cocoşatul de pînă ieri?”

Bietul cocoşat răguşise tot povestind şi răspovestind ce se petrecuse-n noaptea aceea. Oamenii nu se mai săturau ascultîndu-l, şi mereu veneau alţii, chiar şi din satele vecine, căci vestea se dusese ca fulgerul, şi-i cereau s-o ia de la cap cu povestitul.

Fetele îl săgetau cu coada ochiului, şi fiecare căuta să-l încînte cu frumuseţea ei, încît bietul flăcău nu ştia pe care s-o aleagă. Pînă la urmă, aşa cum desigur vă închipuiţi, se-nsură cu cea mai frumoasă dintre ele şi, încă înainte ca oamenii să se fi trezit din uimirea lor, cocoşatul, adică fostul cocoşat, se şi gospodărise.

Dar povestea nu se sfîrşeşte aici, că doar mai erau şi alţi cocoşaţi prin partea locului. Bunăoară, în oraşul din apropiere, era un cocoşat bogat şi posomorît, căruia nu-i intra nimeni în voie şi, pentru care cea mai mare bucurie ar fi fost ca toată lumea să fie cocoşată ca el.

Cînd auzi cum fusese vindecat cocoşatul cel vesel, nu mai avu odihnă pînă nu află din gura lui cele ce se petrecuseră.

—Am să mă duc şi eu acolo, spuse el.

Dar fostul cocoşat îl sfătui să nu se ducă, fiindcă nu se ştie dacă năvala asta de cocoşaţi la stejar n-o să-i supere pe spiriduşi.

—Ei, şi ce-or să-mi facă? se răsti cocoşatul. Or să-mi mai pună o cocoaşă? Sau vrei să nu se mai vindece şi alţii?

La drept vorbind, pe cît era de arţăgos cocoşatul de la oraş, pe atît era de fricos, şi-i cam

bătea inima numai la gîndul că va trebui să umble singur la miezul nopţii pe cîmp.

În toamna următoare, cînd spiriduşii trebuiau să se adune iar în jurul stejarului, cocoşatul din oraş porni spre stejar. Măcar că era o noapte rece, îl treceau toate năduşelile cînd vedea cîte o umbră sau auzea cîte un ţipăt de pasăre de noapte. La miezul nopţii, cînd răsăriră spiriduşii ca din pă-

mînt, omul nostru începu să clănţăne din dinţi de frică. Dar spiriduşii nici nu se uitau la el, ci se jucau în jurul stejarului, se tăvăleau prin iarbă, mă rog, ca şi cu un an înainte.

După ce obosiră bine, făcură iar hora-n jurul stejarului, cîntînd:

Azi e luni şi mîine-i marţi, După marţi e miercurea, Baba miercurea cea rea; Şi pe urmă vine joi,
Zi de tîrg cu papuci noi; După joi... după joi...

Spiriduşii uitaseră iar cîntecul, şi acum se căzneau în zadar să şi-l amintească.

,,Acu-i acu, îşi spuse cocoşatul, care încă mai tremura, şi, repezindu-se-n horă, începu să zbiere cît îl ţinea gura (trebuie să vă spun că avea o voce de urlau cîinii cînd cînta el):

După joi e vineri, nană, Cînd scoţi mieii la poiană, Şi duminica cu soare, Cîntec, joc şi sărbătoare.

În spaima şi graba lui, cocoşatul uitase o zi a săptămînii.

Spiriduşii, însă, îşi dădură seama, şi tăbărîră pe el:

— Ai sărit un vers; ai sărit un vers. Cum e, spune-ne!

— Staţi, staţi, strigă omul, ştergîndu-şi sudoarea, şi o luă de la cap.

Degeaba, însă, căci nu-şi amintea de loc ce zi vine după vineri. Cu cît îşi zbiera cîntecul mai tare,

cu atît spiriduşii se înfuriau mai rău:

— Vrea să-şi bată joc de noi!

— Zbiară ca un măgar.

— Ăsta nu-i cîntec. Asta-i urlet.

— Să-l învăţăm minte!

Şi-n timp ce el se căznea fără-ncetare să găsească versul care-i lipsea, spiriduşii hotărîră să-i lipească, drept pedeapsă,

cocoaşa pe care i-o luaseră celuilalt cocoşat. Tot n-aveau ce face cu ea.

Cît ai clipi, omul nostru se trezi cu două cocoaşe: una în faţă, una în spate. Pe urmă, spiriduşii dispărură, şi el o porni amărît spre casă.

Ceea ce i se păru însă ciudat, era că parcă-l gîdila ceva în gîtlej, şi începu să cînte. Spre marea lui uimire, avea acum o voce frumoasă şi-şi aducea aminte tot cîntecul spiriduşilor. Era însă prea tîrziu.

În zilele care urmară, cocoşatul nostru era de nere- cunoscut. Se ţinea mereu de ghiduşii, rîdea, cînta de parcă toată lumea era a lui. Se vede treaba că, o dată cu cea de-a doua cocoaşă, i se dăduse şi ceva din caracterul vesel al primului cocoşat. Şi, aşa, cocoşatul nostru începu să fie bine văzut de toţi, dar de însurat nu se putu însura şi rămase flăcău pînă la adînci bătrîneţe.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Papagalul palavragiu

MOŞ MATHURIN colindase timp de treizeci de ani toate mările lumii, şi la bătrîneţe se retrase în satul lui de obîrşie, unde părinţii îi lăsaseră moştenire o cocioabă plecată pe o rînă, de ai fi crezut că acum-acum se prăbuşeşte. Ce avea însă bun cocioaba asta era o mîndreţe de vie, care dădea un vin spumos şi ghiurghiuliu de-ţi era mai mare dragul. Nu era an în care Moş Mathurin să nu scoată 40—50 de vedre de vin, pe care le vindea cu preţ bun. Dacă punem acest cîştig lîngă ce adunase el cît cutreierase mările, putem spune că nu avea de ce se plînge.

Pe deasupra, adusese din ţările calde un papagal de care se minunau toţi cîţi îl vedeau şi, la drept vorbind, aveau de ce se minuna, fiindcă aşa frumuseţe de pene rar mai întîlneşti. Dar ceea ce era şi mai şi, era că papagalul avea un dar al vorbirii de nu-ţi venea să crezi. Era de ajuns să te audă spu- nînd o dată ceva, că numaidecît repeta şi el. Ştia poveşti întregi, pe care le auzise şi le povestea de stăteau sătenii cu gura căscată.

Unii spuneau că trebuie să fie un papagal care se trăgea din viţa faimosului Vert-Vert, papagalul de la Mănăstirea Nevers, care ştie pe de rost toată liturghia şi nu-l auzeai rostind decît cuvinte cucernice. Vestea despre Vert-Vert se dusese atît de departe, încît călugăriţele de la Mănăstirea din Nantes au cerut stareţei de la Nevers să le împrumute pentru o vreme cuviosul lor papagal.

Hei, dar drumul de la Nevers la Nantes este tare lung, şi pe corabie bietul Vert-Vert n-a auzit cuvinte

prea cucernice de la marinari, aşa că, odată ajuns la Nantes, începu să turuie la înjurături marinăreşti de se cutremurau zidurile mănăstirii şi bietele măicuţe erau gata să leşine. Îngrozite, ele îl expediară înapoi, şi a fost nevoie de luni de zile de muncă pînă l-au făcut să uite de înjurături şi să se apuce iar de cele sfinte.

Cam aşa de năzdrăvan era şi papagalul lui Mathurin: mintos şi vorbăreţ, încît trebuia bine să bagi de seamă să nu scapi vreo vorbă anapoda faţă de el, că ţi-o trîntea înapoi cînd îţi era lumea mai dragă.

Pentru plugari şi viticultori, anii pot fi mai buni sau mai răi. Aşa se face că în anul acela via n-a rodit de loc. Nu găseai o boabă, să fi dat cu tunul. Vreo sută de butuci de viţă păsărească erau încărcaţi de ciorchini, dar ce folos, fiindcă dădeau un vin acru de-ţi sărea căciula cînd îl beai.

Săracul Moş Mathurin, de cîte ori venea de la vie, îi spunea babei lui:

— Anul ăsta ieşim la colaci, băbuţo! N-o să fie vin, ci poşircă.

Şi azi aşa, mîine aşa, papagalul nostru a învăţat şi el cuvintele stăpînului, şi, una-două, îl auzeai: „Ăsta nu-i vin, e poşircă!”

A venit şi toamna, s-au cules şi viile, şi Moş Mathurin şi- a tras poşirca în buţi, aşteptînd clienţii, care nu-ntîrziară să vină. Primul care se prezentă fu un mare negustor de vinuri, care de mulţi ani cumpăra de la bătrînul nostru marinar, pe încredere. Numai că anul ăsta ţinu să guste vinul, fiindcă ştia că viile merseseră prost şi că nu prea găseai vin mai de doamne-ajută.

Moş Mathurin, om deştept şi care trecuse-n viaţa lui şi prin sită şi prin dîrmon, păstrase un butoiaş cu vin încă din anul trecut, aşa că-i dădu din ăsta să bea.

— Grozav vin, spuse negustorul, plescăind din limbă.

Dar, înainte ca moşul să fi putut răspunde, se auzi un glas ascuţit din bucătărie:

“Ăsta nu-i vin, e poşircă!”

Marinarul, pierzîndu-şi cumpătul, răspunse, uitînd că papagalul striga:

— Da’ de unde, la mine nu găseşti decît vin

calitatea întîi!

— Nu-i vin, e poşircă! strigă mai departe papagalul.

— Nu există poşircă în pivniţa mea.

Negustorul se prăpădea de rîs cînd vedea cum se ceartă papagalul cu stăpînul, dar pînă la urmă intră şi el la bănuieli şi ceru să guste vinul din toate butoaiele lui Moş Mathurin. Abia

acum îşi dădu seama că papagalul avusese dreptate, şi plecă furios jurînd să nu mai cumpere niciodată de la Mathurin şi — ceea ce era o adevărată nenorocire — să spună tuturor că e un şarlatan, care a vrut să-l înşele vînzîndu-i nişte poşircă drept vin de prima calitate.

— Stai tu, stai, papagal blestemat, că ne răfuim noi, urlă moşul nebun de furie, după ce negustorul plecase; lasă că-ţi scot eu pe nas flecăreala asta.

Şi, nici una, nici două, îl înşfăcă de coadă şi-l aruncă într- un butoi plin cu apă de ploaie.

După cum se ştie, papagalii nu prea se omoară cu scăl- datul, iar de înotat nu se pricep nici cît un sugar. Bietul nostru papagal a crezut de zece ori că nu mai scapă cu viaţă din butoi. În cele din urmă, cu burta umflată de apa înghiţită, şi muiat ciuciulete, reuşi să iasă şi să se tîrască, abia-abia, lîngă foc, să se mai încălzească şi să se usuce.

În acest timp, bătrîna Mathurin mulgea vaca şi, auzind gălăgie, ieşi din grajd să vadă ce se petrece. Cînd auzi de la moşneag ce păţise, se făcu verde la faţă, că era şi ea hapsînă de s-o ocoleşti şapte poşte. Cum lăsase şiştarul cu lapte în grajd, îi era frică să nu-l răstoarne vaca cu piciorul, aşa că alergă la şiştar. Cînd colo, dădu peste cotoiul casei, care se înfrupta din laptele proaspăt şi înspumat.

— Stai tu, nemernicule, că numai de pagube

sînteţi buni.

Nu ne putem trage sufletul din cauza voastră!

Şi, cît ai zice peşte, bietul motan se văzu zburînd prin aer şi căzînd cît era de lat drept în butoiul cu apă de ploaie, de unde papagalul abia ieşise.

Să nu vă închipuiţi că pisicile se prăpădesc de dragul apei sau ştiu să înoate mai bine decît papagalii. Nici vorbă. Bietul motan, ud şi pufnind pe nări, ieşi cu greu din butoi şi se tîrî şi el lîngă foc, să se mai încălzească.

Între timp, papagalul îşi mai venise în fire, şi,

privind la motanul murat, îi spuse cu vocea înceată:

— Nu cumva, prietene, ai strigat şi tu că ăla nu-i vin, ci poşircă?

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Tăietorul de lemne şi comoara

PARTEA DE NORD a Franţei a fost ades bîntuită de fel de fel de năvălitori, şi de războaie crîncene, din care cauză locuitorii acestei părţi au dus o viaţă foarte grea. Aşa, bunăoară, în timpul războiului de o sută de ani, această regiune trecea cînd în mîinile englezilor, cînd în ale francezilor. Cînd veneau englezii, cereau bani; cînd veneau francezii, ce- reau şi ei bani. Bieţii oameni nu mai ştiau ce să facă, şi mai bine luau drumul codrului. Nobilii care plecau la război, ca să nu le jefuiască averea cei ce năvăleau, îşi îngropau aurul în pămînt. Dar ştiţi cum e la război; multora le-au putrezit oasele prin cine ştie ce coclauri, şi aurul a rămas ascuns în pămînt. Chiar şi mult mai tîrziu, oamenii au descoperit cîte o comoară; şi, dacă erau doi sau trei, sau se împăcau între ei, de nu ştia nimeni prin ce minune s-au îmbogăţit, sau se certau, de afla tot satul şi pierdeau comoara.

Aşa s-a întîmplat cu un tăietor de lemne sărac, care avea o droaie de copii, de erau în stare să-i roadă şi cureaua de la încălţăminte, de foame. Muncea sărmanul din zori şi pînă-n noapte, dar ce pot face două mîini la douăsprezece guri mereu flămînde?

Se vede, însă, că şi norocul nu e totdeauna orb, şi din cînd în cînd mai dă şi peste cîte un sărac. Aşa, într-o bună zi, pe cînd omul nostru trecea cu toporul prin pădure, se împiedică de o rădăcină şi căzu cît era de lung. Furios, dădu cu toporul în stejarul de a cărui vînă se poticnise, şi rămase surprins cînd văzu că uriaşul arbore suna a gol. Plin de

mirare, omul se căţără în pom şi văzu că are o scorbură mare, iar în fundul scorburei era un pachet învelit într-o piele tăbăcită.

“Cred că a dat norocul şi peste mine”, îşi spuse tăietorul de lemne, care auzise multe poveşti despre comori.

Scoase pachetul afară şi, cînd îl desfăcu, nu-i venea să-şi creadă ochilor; erau numai bani grei de aur, care sclipeau ca o

apă fermecată sub razele soarelui, strecurate printre crengi. Bietul tăietor de lemne simţea că-l trec toate năduşelile; ce să facă el cu atîta aur, unde să-l pună? S-a aşezat pe o buturugă şi, după cîteva ceasuri de cazně, i-a venit o idee: se va duce la călugărul Damian, care locuia retras într-o colibă în pădure. Puse deci aurul în scorbură, şi o porni la drum. Pustnicul tocmai scotea mierea din stupi cînd omul nostru ajunse la el şi, cînd îi povesti ce-a găsit, călugărului îi sclipiră ochii.

— Nu pot să-ţi dau nici un sfat pînă nu merg la faţa locului.

O porniră, deci, împreună la locul cu pricina.

Cînd tăietorul răsturnă aurul, pustnicul se azvîrli ca un vultur peste el şi începu să numere monezile. Uitase că mai e şi tăietorul de lemne de faţă. Acesta întrebă cu sfială:

— Oare ar fi păcat, părinte, dacă aş lua cîţiva galbeni ca să-mi îndulcesc necazul şi sărăcia?

— Păcatele mele, omule, cum să te atingi de aurul ăsta, care este al lui Dumnezeu? Ştiam de multă vreme că pe aici se găseşte o comoară, fiindcă, în timpul războiului de o sută de ani, un stareţ a ascuns averea mînăstirii celei mai apropiate. Aşa că pune totul în scorbură, că eu mă voi duce la mînăstirea din apropiere, să-i spun stareţului să-şi ridice comoara.

— Părinte, lasă-mă să iau măcar doi-trei galbeni! Doar nimeni nu ştie cîţi au fost.

— Păcătosule, crezi că nici Dumnezeu nu ştie? Aurul acesta e blestemat, ţi-am mai spus. Ori vrei să-ţi nenoroceşti casa?

Bietul om, oftînd, puse sacul la loc. La despărţire, pust- nicul îi mai spuse:

— Să nu te îndemne satana să furi vreun ban, că te bate Dumnezeu. Munceşte ca înainte, că răsplata ai s-o primeşti cînd o socoti Cel-de-sus că e vremea ei. Şi, mai ales, nu spune nimănui nimic.

Cînd ajunse omul seara acasă, mîncă te miri ce, şi pe urmă se culcă. Dar toată noaptea nu fu chip să dea geană-n geană. Se răsucea, cînd pe o parte, cînd pe alta, şi ofta de credeai că-şi dă sufletul. Nevastă-sa băgă de seamă că omul ei are ceva pe suflet şi nu-l lăsă pînă nu-i spuse ce şi cum.

Cînd auzi femeia cele petrecute, numai că nu şi-a sfişiat bărbatul:

— Nătîngule, te-ai lăsat îmbrobodit de hoţul ăla de că- lugăr bătrîn!

— Dar era comoara lui Dumnezeu.

— Ce Dumnezeu, ce comoară? Nu ştii că orice comoară e a acelui ce a găsit-o? Poţi fi sigur că preacuviosul tău călugăr n- a aşteptat decît să pleci tu de acolo ca să se ducă să ia tot aurul.

— Nu se poate. Cum ar putea el să fure aurul lui Dumnezeu?

— Ia, mai lasă-mă cu prostiile tale. Crezi că toţi sînt nerozi ca tine?

— Mi-ai băgat un ghimpe în inimă. Să ştii că mă duc acum să văd.

— Vin şi eu cu tine, dar să fii sigur că nu vom mai găsi nimic.

Cei doi plecară în puterea nopţii spre pădure; ajunseră la stejar; bărbatul însă căută zadarnic în scorbură; nici urmă de comoară.

— Ticălosul, strigă tăietorul de lemne, hoţoman de pustnic. Măi femeie, ai avut dreptate; sînt un prost. Am avut norocul în mînă, şi l-am lăsat să-mi scape.

— Nu te pierde cu firea, bărbate, că încă mai putem pune mîna pe el. Călugărul nu poate să fi ajuns departe, fiindcă era prea bătrîn şi sacul prea greu. S-o pornim pe urmele lui.

Tăietorul de lemne cunoştea meşteşugul de a descoperi urmele oricărui vînat. Cum era o lună de lumina ca ziua, putu să pornească pe urmele călugărului, urme care făceau un ocol şi apoi se îndreptau, nu spre mănăstire, ci spre oraşul din apropiere.

Înspre zori, ajunseră şi ei în oraş, şi traseră la singurul han de acolo. La întrebarea lor, hangiul le spuse că într-adevăr călugărul pe care-l căutau era acolo, dar că nu-l putea scula fiindcă abia se culcase.

— Ba trebuie să ne laşi să-l sculăm, spuse femeia.

— Mai aşteptaţi şi voi, că doar nu vine potopul. Cînd s-o trezi, o să vorbiţi cu el.

— Nu mai putem aştepta deloc; bărbatul meu trebuie să se spovedească numaidecît.

— Aha, mare păcat trebuie să fi săvîrşit, de aţi alergat cu sufletul la gură şi nu mai puteţi aştepta cîteva ceasuri.

— Da, trebuie neapărat să se spovedească înainte de a se sfîrşi noaptea asta.

— Bine, spuse hangiul, iată, asta e odaia lui, intraţi şi staţi de vorbă cu el.

Bărbatul se prefăcu mai întîi că intră în odaia pust- nicului, dar, cînd hangiul plecă, el se strecură în odaia vecină. Văzu cu bucurie că între cele două odăi era o uşă, pe care o deschise încetişor, şi intră la călugăr, care sforăia de ai fi zis că mînă o turmă întreagă de porci la jir. Cu băgare de seamă, puse mîna pe sacul cu bani şi coborî, dar jos dădu peste hangiu:

— Aşa de puţin a ţinut spovedania? întrebă el.

— N-am avut decît un singur păcat să-i spun, aşa că a- cum plecăm împăcaţi acasă.

În clipa aceea se auziră ţipetele disperate ale pustnicului. Hangiul o porni într-acolo, iar omul cu femeia o rupseră la fugă. Pînă a înţeles hangiul despre ce e vorba, cei doi cîş- tigaseră o bună bucată din drum, dar curînd auziră strigătele urmăritorilor. Spre norocul lor, ajunseră la malul unui lac, unde era o singură barcă, în care săriră îndată.

Cînd călugărul şi hangiul au ajuns pe malul lacului, barca era deja departe. Ţăranul strigă la călugăr:

— Să ştii, părinte, că tot naşu-şi are naş!

— Ce-a vrut să spună? întrebă hangiul.

— Nimic, răspunse călugărul plouat. Lasă, că acum i-am văzut şi ştiu cine sînt. Mă duc eu la ei acasă.

Tăietorul de lemne ajunse acasă, şi ascunse bine galbenii. Ca nimeni să nu-i bănuiască, ei nu-şi schimbară felul lor de viaţă. Bărbatul se ducea în

fiecare zi la pădure, femeia muncea din greu acasă, dar, încet, mîncarea lor era tot mai bună, copiii începură să poarte haine tot mai frumoase, mă rog, se vedea că le merge tot mai bine, şi oamenii din sat băgară de seamă curînd lucrul ăsta. Dar cum buna lor stare creştea încet, mulţi credeau că tăietorul de lemne reuşise, se vede, să-şi vîndă lemnele cu un preţ mai bun. Doar o vecină mai iscoditoare nu-

şi găsea astîmpăr, căci vedea ea că e ceva necurat la mijloc. Degeaba o tot trăgea de limbă pe nevasta tăietorului de lemne, fiindcă aceasta o ţinea una şi bună: sînt tot aşa de săraci ca şi înainte, dar bărbatul ei a găsit un negustor care-i plăteşte mai bine lemnele.

După o vreme, tăietorul de lemne îi spuse nevestei sale:

—Femeie, tare aş vrea să ştiu cîte kilograme de aur avem în sac. Trimite la vecină un copil, să aducă balanţa.

—Nici nu mă gîndesc; o ştii cît e de curioasă. O să se dea de ceasul morţii, ca să afle ce vrem să cîntărim.

—Spune-i că am adus nişte făină şi vreau să văd dacă nu ne-a înşelat negustorul.

Zis şi făcut.

“Acum e vremea să aflu ce se petrece în casa lor, îşi spuse vecina, şi unse cu clei fundul talgerului.”

Tăietorul cîntări aurul, şi trimise balanţa înapoi. Talerul era galben, banii galbeni, aşa că n-a observat că vreo doi-trei galbeni au rămas lipiţi de fund. Cînd vecina văzu galbenii, era gata să pice jos.

— Aur, aur, strigă ea, şi fugi într-un suflet la o cumătră, căreia îi povesti ce se petrecuse.

Amîndouă alergară într-un suflet la notar şi la preot, şi le spuseră că tăietorul de lemne furase, fără îndoială, bani de la cineva, şi ca dovadă aduceau aurul lipit de fundul balanţei.

Preotul şi notarul îl chemară pe ţăran, care mărturisi numaidecît de unde avea aurul, şi spuse că dă jumătate din banii găsiţi săracilor din sat.

Cei săraci se bucurară mult, iar vecina, care fu obligată să dea înapoi galbenii care se lipiseră de fundul balanţei, fu aşa de supărată, încît se îmbolnăvi de gălbenare.

Traducere de GH.

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Ţăranul cel şiret din Mussot

MUSSOT era un cătun pierdut printre dealurile acoperite de vii ale regiunii Reims, şi, acum vreo două-trei sute de ani, era renumit prin turmele lui de oi şi de vaci.

Pe vremea aceea, trăia în Mussot un ţăran şiret, care ştia să se descurce aşa de bine, încît, chiar din cea mai neînsemnată întîmplare, el se pricepea să tragă un folos.

Să vedeţi, bunăoară, întîmplarea cu viţelul, despre care toată lumea a vorbit luni şi luni de zile. Să nu vă închipuiţi că viţelul despre care e vorba ar fi avut cinci picioare sau două capete, sau că ar fi vorbit ca oamenii. N-avea nici una din aceste calităţi; în schimb, era gras şi frumos de-ţi rămîneau ochii la el. Cînd omul nostru şi-a dus viţelul la tîrg, toţi mă- celarii au dat năvală să-l cumpere. El, însă, nici nu se gîndea să-l vîndă, ci spunea că l-a scos numai în lume, fiindcă era păcat să nu fie văzut de toţi un asemenea animal frumos. Seara, l-a adus înapoi de la tîrg. Avea omul nostru un plan, fără-ndoială, şi, cum ştia că toată lumea va vorbi de viţelul lui, era sigur că în cîteva zile vor veni toţi măcelarii din oraşul vecin ca să i-l cumpere.

Aşa s-a şi întîmplat. În ziua următoare, un măcelar a şi alergat într-un suflet la ţăranul nostru din Mussot, ca nu cum- va să i-o la altul înainte, şi a început să se tocmească:

— Frumos viţel ai! Spune-mi cît ceri pe el, fiindcă sînt sigur că are o carne fragedă, de s-o mănînci cu ochii.

Ţăranul se scărpina în cap şi, făcînd o mutră de pros- tănac, răspunse:

— Păi, eu aveam de gînd să cer cinci sute de lei, dar, dacă ai venit pînă acasă, ţi-l dau cu patru sute.

Măcelarului nu-i venea să-şi creadă urechilor: patru sute de lei pentru un viţel care făcea cel puţin două mii! Era un chilipir pe care nu trebuia să-l scape din mînă:

—Îl iau fără să mă mai tocmesc. Îţi dau arvună două sute de lei, şi peste trei zile oamenii mei vor veni să ia viţelul.

După ce ţăranul şi negustorul au bătut palma, şi au băut adălmaşul, măcelarul s-a dus în drumul lui după alte chi- lipiruri, iar ţăranul şi-a pus banii la chimir şi a aşteptat.

Peste cîteva ceasuri, iacă, alt măcelar.

—Bună ziua!

—Bună să-ţi fie inima!

—Am auzit că ai un viţel frumos.

—Am, şi-i de vînzare.

—Să-l vedem!

L-a văzut negustorul, şi a întrebat cît costă.

—Păi, eu ziceam să cer cinci sute de lei, dar, dacă ai venit dumneata acasă, ţi-l las cu patru sute.

“Omul ăsta e prost de-a binelea, îşi spuse măcelarul. Ia să-i dau eu două sute de lei arvună, pînă nu-l deşteaptă careva”. Pe urmă, cu glas tare:

—Bine, nenişorule, uite, îţi dau două sute de lei, şi peste cîteva zile vin oamenii mei să ia juncanul.

—Să vii de azi în trei zile, nici o zi mai devreme, nici o zi mai tîrziu.

—S-a făcut! Bate palma, şi să bem adălmaşul.

L-au băut, şi negustorul şi-a văzut de drum, iar ţăranul de bani.

Pînă seara, au mai venit încă trei măcelari, şi ţăranul nostru a jucat aceeaşi comedie cu fiecare, luînd de la toţi cîte două sute de lei arvună şi chemîndu-i să-şi ridice marfa peste trei zile. După cum vedeţi, ţăranul îşi vînduse într-o singură zi de cinci ori viţelul, şi luase pe el o mie de lei. Cum o să se descurce peste trei zile, nici el nu ştia. Dar nici nu-şi prea bătea capul. Pînă atunci o să născocească el ceva, ca să rămînă şi cu banii şi cu viţelul.

În ziua hotărîtă, negustorii veniră la casa ţăranului, care însă nu se arătă pînă nu văzu că toţi cinci erau în bătătura lui. Cînd îi văzu pe toţi cinci în

păr, ieşi şi el în ogradă.

— Bună ziua, cinstiţi negustori, ce-i cu dumneavoastră aici?

— Ce să fie, bade, iacă, am venit după viţel, spuse unul.

— Şi eu tot după viţel.

— Şi eu.

— Şi eu.

Mă rog, s-a dovedit cu prilejul ăsta că omul nostru le vînduse acelaşi viţel tuturor.

Ţăranul se scărpină în cap, făcu nişte ochi tare miraţi, şi răspunse:

— Viţelul e în grajd; n-aveţi decît să-l luaţi.

Negustorii se repeziră buluc, fiecare căutînd să pună mî- na pe el cel dintîi, ca să nu i-o ia celălalt înainte. S-a pornit, în grajd, o ceartă între cei cinci măcelari, de mai mare dragul, iar ţăranul din uşă se prăpădea de rîs.

Pînă la urmă, după ce li s-a mai potolit furia, negustorii tăbărîră pe ţăran.

— Şarlatanule, ne-ai înşelat pe toţi cinci! Dar să nu crezi c-o să-ţi meargă. Las' că te-nvăţăm noi minte, hoţ şi necinstit ce eşti! Să vedem cum ai să te descurci în faţa judecătorilor.

Ţăranul făcu iar o mutră de prostănac.

— Ce vreţi de la mine, oameni buni, doar vedeţi că vă dau viţelul. Dacă-i al vostru, luaţi-l şi împăcaţi-vă cum ştiţi.

— Îţi mai şi baţi joc de noi. Nu ştim de ce mai stăm de vorbă cu tine. Să nu-ţi închipui că ai să ai parte de banii noştri.

Trîntind şi bufnind, cei cinci măcelari plecară pe acelaşi drum pe care veniseră şi poposiră drept la judecător.

— Ăştia chiar sînt în stare să mă dea în judecată, îşi spuse ţăranul, aşa că trebuie să-mi iau şi eu măsurile mele.

Zis şi făcut. Omul se îmbrăcă în hainele lui de duminică, îşi puse cizmele cele mai frumoase, încuie cu grijă uşa casei, şi- o porni spre oraş. Măcar că pînă ajunse la tîrg i se cam făcuse foame, nu se opri nici la crîşmă, nici la han, ci se duse drept la un avocat, despre care ştia că era tare chiţibuşar în ale

legii.

Ţăranul îi povesti avocatului de-a fir-a-păr toată tără- şenia, şi la urmă îi spuse:

— Domnule avocat, acum să văd cît eşti de priceput în procese ca să mă scoţi basma curată.

— Cam greu, nene, răspunse avocatul. Am să mă stră- duiesc, dar nu sînt sigur că te voi scăpa.

— Asta o vom vedea. Eu am încredere în dumneata. Cît o să mă coste?

— Stai să mă uit în cărţile mele, răspunse avocatul, care se prefăcu multă vreme că citeşte prin nişte cărţi mari.

De fapt, el nu citea nimic, ci-şi făcea socoteala cam cît să- i ceară ţăranului. În cele din urmă, îi spuse:

— Două sute de lei.

— Cam scump, răspunse ţăranul, care se gîndea că două sute de lei era exact una din cele cinci arvune pe care le luase el pentru viţel.

— Dacă nu-ţi convine, caută-ţi alt avocat.

— Îmi garantezi că mă scapi?

— Garantez, dacă vei face tot ce-ţi voi spune eu.

— Şi ce trebuie să fac?

— Mai întîi să mergem la primarul oraşului.

Cei doi o porniră spre primărie, dar, cum primarul nu era acolo, au fost primiţi de ajutorul acestuia.

— Domnule ajutor de primar, începu avocatul, uite ce-i şi cum. Ţăranul ăsta e un gospodar de treabă, dar, cum e puţintel cam prostănac, nişte negustori din tîrg vor să-şi bată joc de el. Am uitat să-ţi spun că, pe deasupra, este şi surd şi mut. Te rog, aşadar, domnule ajutor de primar, să-i dai un certificat că e aşa cum îţi spun eu.

Ajutorul de primar, care se avea bine cu avocatul, îi dete pe loc certificatul cerut.

După ce ieşiră de la primărie, avocatul îi spuse ţăranului:

— Să mergem să bem ceva, că mi s-a cam uscat beregata de cît am vorbit.

Ţăranul îl cinsti din belşug pe avocat, şi la urmă se despărţiră în bună pace.

— Te voi anunţa cînd va avea loc procesul, îi spuse avocatul la despărţire.

După trei săptămîni, ţăranul nostru a primit o

citaţie să se prezinte la judecătorie. Cu citaţia în mînă, omul aleargă la avocat:

—Iaca ce am primit.

—Foarte bine. Să mergem la judecătorie. Înainte de a intra, avocatul îi spuse:

— Orice te-ar întreba judecătorul, tu să răspunzi numai: me, me, me.

— Me, me, me; am înţeles. Adică să fac pe nebunul.

— Chiar aşa.

În sala de judecată, cei cinci măcelari nu mai conteneau cu acuzaţiile.

— Ne-a înşelat pe toţi cinci.

— Ne-a luat la fiecare cîte două sute de lei plus adăl- maşul.

— N-avea decît un viţel, şi l-a vîndut de cinci ori.

— Ajunge, strigă judecătorul. Să vedem ce spune şi el. Ascultă, acuzat, e adevărat că ai vîndut unul şi acelaşi viţel, în una şi aceeaşi zi, la cinci măcelari, aici de faţă, luînd de la fiecare cîte două sute de lei arvună, plus adălmaşul?

— Me, me, me! răspunse ţăranul.

— Lasă, me, me, me. Mie să-mi răspunzi la ce te întreb eu. Ţi-a dat fiecare două sute de lei arvună?

— Me, me, me!

Judecătorul făcu ochii mari.

— Nu te speria, acuzat, nu-ţi fac nimic. Caută să-mi răs- punzi la ce te întreb.

Degeaba, însă. La toate întrebările, omul nu răspundea decît cu “me”.

Avocatul începu să turuie:

— Domnule judecător, după cum vedeţi şi dumnea- voastră, acuzatul nu este decît un biet idiot, pe care aceşti negustori vor să-l jecmănească fără milă. Iată, aici, şi certificatul prin care dovedesc că ţăranul acesta e mut şi chiar surd, şi habar n-are ce se petrece cu el.

Judecătorul se uită la certificat şi, văzînd sigiliul pri- măriei, îl declară bun.

— Încă n-am terminat, domnule judecător. Ca să vă dovedesc că cei cinci măcelari sînt nişte mincinoşi şi nişte jecmănitori, vă mai spun că viţelul cu pricina

este aşa de frumos, că, acum o lună de zile, tot tîrgul s-a mirat de el. Un asemenea viţel nu-l poţi cumpăra, doamne fereşte, fără două mii de lei. Ori, domnii măcelari, profitînd de prostia acu- zatului, i-au dat patru sute de lei din care i-au plătit înainte

două sute. Cine poate garanta, dacă ţinem cont de tîrgul necinstit pe care l-au făcut, dacă i-ar mai fi plătit restul? După cum vedeţi, cei cinci negustori sînt nişte şarlatani, care au vrut să profite de un nebun, şi să-i ia singurul său animal, pe care l- a îngrijit ca pe ochii din cap.

Judecătorul întrebă pe negustori:

— E adevărat că viţelul era aşa de frumos?

— În viaţa noastră n-am văzut unul mai grozav.

— Făcea peste două mii de lei?

— Ca popa.

— De ce l-aţi cumpărat cu patru sute de lei?

— Atîta ne-a cerut.

— Am înţeles, spuse judecătorul. Dacă vi-l dădea, îl luaţi cu patru sute de lei, fără să vă gîndiţi la nenorocitul ăsta de ţăran. Hotărîrea noastră este luată. Condamnăm pe cei cinci negustori la plata cheltuielilor de judecată, iar pe acuzat îl achităm de orice răspundere, să se poată întoarce la casa lui.

După ce ieşiră de la judecător, avocatul îi spuse ţăra- nului:

— Ce spui, am adus-o frumos din condei, nu-i aşa? Te-ai ales cu o mie de lei, plus viţelul, şi asta numai datorită mie. Trebuie să recunoşti că merit cele două sute de lei pentru care ne-am tocmit.

— Me, me, me!

— Me, me, me, rîse şi avocatul. Să ştii că ai jucat comedia de minune. Acum, însă, să încheiem afacerea, aşa că te rog dă- mi banii care mi se cuvin.

— Me, me, me! repetă ţăranul.

— Cu mine să nu faci pe prostul, se răsti avocatul, că eu ştiu despre ce e vorba.

Degeaba se proţăpi el, şi-l ameninţă pe ţăran, căci acesta o ţinea una şi bună: “Me, me, me!”

Vă închipuiţi că avocatului nostru nu-i convenea de loc să se ducă la judecător şi să-i spună că ţăranul nu era nici nebun, nici mut.

Aşa că, furios, trebui să se ducă la casa lui

cu buzele umflate.

Cît despre ţăran, acesta se-ntoarse acasă cu banii neatinşi, adăugînd la cei cinci negustori înşelaţi şi pe cel mai pişicher avocat din oraş.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Braconierul şi mistreţul

TOATA LUMEA ştie că Sf. Hubert este protectorul vînă- torilor, şi că şi-a petrecut zilele lui de pustnic prin pădurile Ardenilor. De aceea nici nu ne mirăm cînd auzim tot felul de poveşti vînătoreşti de la locuitorii acestor regiuni, care au darul vînătorii şi al poveştilor.

Vă închipuiţi că nu totdeauna vînătorii din partea locului au permis de vînătoare, şi nici că stau acasă în vremea cînd vînatul e oprit. Dar cum să nu tragi cînd boncăluiesc cerbii, sau cînd căprioarele zboară ca săgeţile din stei în stei? Important este însă să nu te prindă jandarmii cu vînatul oprit; încolo, toate merg de la sine.

Într-un astfel de sătuc, căţărat pe coasta împădurită a unui munte, trăia un tînăr vînător, a cărui mînă nu tremura cînd era vorba să tragă într-un vînat, şi se spunea că încă nu trăsese nici un glonte în vînt. Vînătorul nostru nu se prea omora cu treburile gospodăriei, care rămîneau mai mult pe mî-nile nevestei; în schimb, în ale vînatului nu-l întrecea nimeni, şapte poşte împrejur. E adevărat că era cam iute la mînie — şi asta o simţise şi nevasta lui de cîteva ori — şi-i cam plăcea bă- uturica, dar încolo avea un suflet de aur şi, seara, cînd se adu- nau la crîşmă, spunea nişte istorii de vînătoare aşa de grozave, de rămîneau toţi cu gura căscată, ascultîndu-l. Vorba prover- bului: “Aduceţi un coş cu prune uscate, să le aruncăm în cele guri căscate.”

E adevărat că unele guri rele spuneau despre dînsul că multe din cele ce povestea erau minciuni şi că nici pe departe nu i se întîmplaseră atîtea, dar

gura lumii doar pămîntul o astupă, aşa că omul nostru îşi vedea mai departe, fără nici o grijă, de vînătoare şi de poveşti.

Şi acum să vă spun cea mai straşnică istorie care i s-a întîmplat vînătorului din Ardeni.

În primăvara aceea, un mistreţ de o mărime cum de ani şi ani de zile nu mai văzuseră oamenii bîntuia semănăturile de cartofi şi porumb, făcîndu-le praf. Ce să vă spun, dacă intra într-o noapte într-un lan de cartofi, îl rîma, de nu mai rămînea nimic din el, încît ai fi zis că a fost o turmă-ntreagă nu numai un porc.

“Al meu e, îşi spuse vînătorul de care vă povestesc; tre- buie să-l prind în bătaia puştii”.

Şi, cum nu era omul care numai pălăvrăgeşte, şi-a luat traista cu gloanţe şi cartuşe, puşca pe umeri, şi a pornit-o pe drumul lupilor, unde ştia el că mistreţul trebuie să vină la adăpătoare.

Întîi au venit cerbii şi căprioarele, sfioase şi tremurînd la cel mai mic foşnet de frunze, şi bietul vînător simţea cum îl gîdilă palmele să puie mîna pe puşcă şi să tragă; dar ştia că, dacă va trage, s-a zis cu mistreţul.

Cînd s-a auzit urletul lupilor, caprele şi cerbii au pierit ca nişte năluci. Şi, iacă, şi lupii cu cozi zbîrlite şi ochii de jăratec lincheau apa rece a izvorului, ca să-şi potolească năduful setei. După ce au plecat lupii fioroşi, au venit vulpile şirete, roşii ca nişte flăcări, chelălăind şi făcînd tumbe de-ţi era mai mare dragul. Unele se-ntindeau la pămînt făcînd pe moartele, altele se prefăceau că le plîng, de-ai fi zis că eşti la circ, nu în creierul munţilor. Ultimii au venit iepurii, cu lăbuţele lor pufoase şi urechile lungi, speriaţi de orice fir de iarbă. Şi, iaca aşa, toată noaptea s-a chinuit vînătorul nostru să nu tragă, în timp ce-i trecea pe sub nas atîta frumuseţe de vînat.

Cînd era aproape să se crape de ziuă, au început să trosnească tufişurile, de credeai că vine o turmă de bivoli, şi numai ce răsare pe o potecă o namilă de mistreţ, cu nişte dinţi mari şi întorşi ca nişte iatagane, cu ochii fioroşi şi o coamă deasă ca o perie. Mulţi porci sălbatici văzuse vînătorul nostru, dar unul mai mare şi mai gras ca acesta nu

pomenise nici măcar în cele mai năstruşnice poveşti vînătoreşti.

Omul puse puşca la ochi, ţinti cu multă grijă şi trase. Toată încărcătura merse în plin în fruntea mistreţului, or- bindu-l, dar animalul era aşa de mare şi de puternic, încît o porni zdrobind tufişurile ca un tăvălug, grohăind de răsuna

pădurea şi, dacă nu s-ar fi lovit, crăpîndu-şi capul de trunchiul gros al unui stejar, cine ştie cît ar mai fi alergat.

Dar acum pas' de cară cu tine, vînătorule, namila de mistreţ. N-a putut să-l mişte din loc, nici măcar cît un deget. S- a gîndit omul ce să facă şi, pînă la urmă, i-a trecut un plan prin minte. A învelit mistreţul cu crengi şi frunze şi a pornit spre casă.

Cînd a intrat pe uşă, avea o înfăţişare aşa de posomorîtă şi abătută, încît nevasta sa a văzut numaidecît că are ceva pe suflet. Cum şi ea, ca toate femeile, moştenise de la strămoaşa lor, Eva, limba lungă şi curiozitatea, nu s-a lăsat pînă nu l-a făcut pe vînător să vorbească. Nici n-a fost prea greu, de altfel, căci în planul lui vînătorul punea mare bază pe limbuţia ei.

Pînă la urmă, omul, după ce o puse să jure că nu va spune nimănui nimic, îi mărturisi că plecase la vînătoare împreună cu un prieten din satul vecin, vînător şi el, că au întîlnit o căprioară, şi au tras amîndoi în ea. Vînătorul din satul vecin zicea că el a doborît-o, şi deci e a lui, omul nostru ştia însă foarte bine că el era cel ce a împuşcat-o. De aici ceartă şi scandal, şi nu ştiu cum s-a făcut că puşca vînătorului nostru s-a descărcat singură, omorîndu-l pe cel din satul vecin.

Şi omul nostru începu să se văicărească, de ai fi zis că tot ce născocise se întîmplase cu adevărat.

— Vai de noi, nenorocire, începu să-şi smulgă părul şi nevasta; numai de nu s-ar afla.

— Jură, nevastă, că ai să-ţi ţii afurisita de limbă, că, altfel, puşcăria mă mănîncă.

—Jur.

Pe urmă, omul amărît s-a culcat, şi-n două minute a început să sforăie, de tremurau geamurile. Drept să vă spun, eu cred că se prefăcea. Nevasta, cum l-a auzit sforăind, s-a strecurat pe uşă, şi fuga la vecină.

— Vecino, vecino, vino să-ţi spun ce nenorocire a căzut pe capul nostru.

— Dar ce s-a întîmplat, de eşti aşa abătută?

— Of, vai de capul nostru. Iaca, ce şi cum — dar mai înainte jură pe copiii tăi că n-ai să spui nimănui.

— Jur.

— Îţi spun ţie fiindcă-mi eşti cea mai bună prietenă, şi am împărţit amîndouă şi necazuri şi bucurii; bărbatul meu a ucis un om.

Şi, dintr-o răsuflare, îi povesti tot; apoi, se-ntoarse uşurată acasă.

Vecina avea şi ea o prietenă cu care împărţea necazurile şi bucuriile, şi căreia-i povesti ce-a păţit vînătorul, sigur, după ce a pus-o să jure că nu va mai spune nimănui.

Aceasta, la rîndul ei, avea altă prietenă; şi, din jurămînt în jurămînt, în două ceasuri, povestea ocolise tot satul, şi toată lumea nu vorbea decît de asta. Cei din urmă au aflat şi jan- darmii — ca de obicei — datorită faptului că nevasta jandar- mului era prietena unei femei din sat şi jurase că nu va spune nimănui ce-a aflat. Vînătorul nostru dormea acum de-a binelea cînd, iacă, la uşă ciocănesc cu putere jandarmii.

— În numele legii!

Femeia se porni pe văicărit, iar vînătorul se răsti la ea:

— Nu ţi-ai ţinut clanţa, coţofano.

— Să plesnesc dacă am spus cuiva ceva.

Dar jandarmii făceau gălăgie mare afară, şi bărbatul îşi trimise nevasta să le deschidă.

— Ce doriţi, domnilor jandarmi?

— Unde ţi-e bărbatul?

— Doarme, că-i obosit.

Omul se prefăcu, şi el, că se trezeşte atunci!

— Ce s-a întîmplat?

— Nu te mişca şi nu încerca să fugi, că te împuşcăm. Spu- ne cum şi pe cine ai omorît, şi unde ai ascuns cadavrul.

— L-am lăsat lîngă stejarul cel mare din apropierea adăpătorii lupilor şi l-am învelit cu crengi şi frunze.

— Scoală imediat, şi hai cu noi acolo!

— Vai, domnilor jandarmi, sînt aşa de speriat şi

obosit, că n-aş putea face nici doi paşi. Dacă nu luaţi o căruţă să mă duceţi, nu merg.

—Bine.

Jandarmii au adus o căruţă din sat, i-au pus vînătorului cătuşe la mîini şi la picioare, l-au aruncat ca pe un sac în

căruţă, şi au pornit la drum. După vreun ceas, au ajuns la stejarul cu pricina.

— Unde e?

— Vedeţi movila ceea de frunze? Acolo este.

Jandarmii se repeziră ca nişte vulturi, deteră la o parte frunzele şi rămaseră cu gura căscată; în faţa lor era un mistreţ de o mărime cum nu mai văzuseră niciodată-n viaţa lor.

— Iată cadavrul, spuse vînătorul, încovrigîndu-se de rîs. Dar nu ştiu de ce m-aţi pus în cătuşe, că doar nu e oprit să împuşti mistreţi.

Oamenii legii înţeleseră că au fost traşi pe sfoară.

— De ce nu ne-ai spus că era vorba de un mistreţ, şi nu de un om? se răsti la el plutonierul.

— Păi, dacă nu m-aţi întrebat de ce cadavru e vorba? Eu credeam că ştiţi. Pe urmă, ia gîndiţi-vă, cum aş fi putut aduce eu gogeamite mistreţul, dacă nu veneaţi aici cu căruţa şi nu-mi daţi o mînă de ajutor?

Jandarmii nu erau nici ei oameni răi. Au rîs cu poftă de renghiul care le fusese jucat, şi l-au ajutat să urce mistreţul în căruţă, mai ales că ştiau că-şi vor avea şi ei partea lor de vînat.

Şi iacă-i pe oamenii noştri intrînd în sat în trapul calului, călare pe mistreţ, şi cîntînd cît îi ţinea gura. Locuitorii care se adunaseră să vadă mortul au rămas cu ochii holbaţi cînd i-au văzut venind, iar cînd şi-au dat seama despre ce e vorba s-au pornit pe un rîs de răsuna toată valea.

Toată povestea s-a sfîrşit cu bine la crîşma din sat, cu friptură proaspătă de mistreţ, stropită din belşug cu vin pădureţ, care te unge la inimă şi dezleagă traista cu poveşti vînătoreşti.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Povestea duhului Mirloret

A FOST ODATĂ o femeie curajoasă, harnică şi neînfri- cată, dar aşa de săracă, încît, neavînd bordeiul ei, locuia în ruinele unui vechi castel; de aceea, toţi o numeau bătrîna din castel. Oamenii se cam temeau de ea, fiindcă toţi ştiau că ruinele castelului erau bîntuite de stafii, şi totuşi bătrîna locuia fără frică acolo. În zilele în care plouă cu soare, cînd se spune că duhul îşi bate nevasta şi-şi mărită fetele, din castel se auzeau cînd ţipete de durere, cînd cîntece de dragoste şi chi- uituri. Se vede treaba că acolo-şi bătea duhul nevasta şi-şi mărita fetele.

Bătrîna din castel se învăţase, însă, cu toate drăcoveniile astea, şi nu-i tulburau odihna nici răcnetele, nici chiolhanurile de la nunta fiicelor duhului. Cît ţi-i ziulica, ea torcea şi ţesea cînepă, iar din pînza vîndută cîştiga cît să-şi ducă amarul zilelor pînă la ceasul din urmă.

Într-o zi de august, pe cînd urzea nişte pînză, nu ştiu cum s-a făcut, dar firul s-a încurcat aşa de rău că, oricît a tras şi s-a necăjit bătrîna, n-a fost cu putinţă să-l descîlcească. Supărată pînă la urmă, a trîntit lucrul spunînd: „Parcă l-ar fi încurcat naiba”.

A doua zi, istoria s-a repetat la fel, încîlcind alte suluri. Biata bătrînă, cu toată răbdarea ei, nu s-a mai putut stăpîni şi a spus: “Ar trebui să vină fiicele duhului să vă descîlcească.”

Nici n-a terminat de rostit cuvintele astea, cînd uşa s-a deschis, şi un tînăr frumos, îmbrăcat într-o haină verde stră- lucitoare, intră pe uşă.

— Bună ziua, măicuţă!

— Bună să-ţi fie inima, frumosule boier!

— Se pare că firele astea-ţi cam dau de furcă. După cîte am văzut, tot tortul ţi-i încîlcit. Ce-ai zice dacă ţi l-aş descîlci eu şi ţi-aş ţese pînza?

Bătrîna tăcu. Duhul, căci el era, adăugă:

— Nu te speria, că nu-ţi cer nimic pentru toată treaba asta. Ţi-o fac pe gratis.

—Atunci, cu bucurie, boierule.

— Nu te grăbi, bătrînico. Dacă-ţi descurc firul şi-ţi ţes pînza, o să trebuiască să-mi mulţumeşti, şi nu-mi poţi mulţumi dacă nu-mi ştii numele, nu-i aşa?

—Ai dreptate, domnule.

— Peste două ceasuri mă întorc cu pînza gata. Pînă a- tunci, te gîndeşti cum mă cheamă. Ai dreptul la trei încercări, la care trebuie să ghiceşti cum mă cheamă, şi alte trei pentru cîţi ani am. Dacă nu ghiceşti, pînza rămîne a mea şi, în plus, îţi voi arăta pe ce drum va trebui să meargă sufletul tău. Ai ceva împotrivă?

Fără să mai stea pe gînduri, bătrîna răspunse:

—N-am nimic, maică; fă aşa cum ai spus.

Străinul luă tot tortul bătrînei şi dispăru ca prin farmec. Baba, însă, care avea vederea cam slabă, crezu că a ieşit pe uşă ca toţi oamenii.

După cîteva minute, cînd se mai dezmetici, bătrîna se cam simţi cuprinsă de răcori, amintindu-şi de ultimele cuvinte ale boierului necunoscut: “... am să-ţi arăt pe ce drum va trebui să meargă sufletul tău”.

“Oare ce-a fi vrut să spună cu asta? se întrebă ea, şi pe urmă cum ar fi putut ea ghici numele şi vîrsta necunoscutului.

—Parcă mi-ar fi luat dracul minţile, se blestema ea. Am făcut o boacănă. Cum să-l ghicesc? O să-mi ia tot tortul, şi din săracă ce eram am să fiu şi mai şi.

Pe cînd se tot muncea ea cu gîndurile astea, iacă, vine un vecin mai isteţ, care o mai ajutase şi în alte împrejurări grele. Era un biet tăietor de lemne, care-i mai aducea din cînd în cînd cîte o sarcină de crengi să-şi mai încălzească bătrînele ciolane.

— Gîndul bun te-a adus, strigă bătrîna. Să vezi în ce poveste am intrat.

Şi-i povesti totul de-a fir-a-păr.

— Dacă-i vorba de străinul cel frumos, să ştii că de vreo trei zile îl întîlnesc mereu în haina lui verde şi strălucitoare, în pădure, lîngă stejarul cel scorburos. Aşteaptă să mă duc acolo,

că şi azi dimineaţă l-am găsit învîrtindu-se în jurul pomului. Poate aflu eu unele lucruri, care să-ţi fie de folos.

Biata bătrînă stătea nerăbdătoare, temîndu-şi sufletul pe care şi-l jucase atît de fără socoteală.

În acest timp, tăietorul de lemne alergă la pădure pe cel mai scurt drum, ajunse la stejar, şi dădu peste străinul în haină verde, care se tot ducea încolo şi venea iar la pom. Bătrînul încercă să intre-n vorbă cu el, dar străinul îl privi aşa de hapsîn, de-i îngheţă sîngele-n vine, şi-i spuse:

— Cară-te de aici, pînă nu-mi ies din sărite. Să nu te mai prind în jurul stejarului, că-ţi vin de hac.

Bietul om, speriat, fugi cît mai departe şi se ascunse într- un tufiş. După o vreme, străinul cu haină verde făcu hop! şi ajunse ca prin farmec în vîrful stejarului. Tăietorul de lemne se tîrî prin iarbă şi se băgă-n scorbura stejarului, ca să vadă mai bine ce făcea acolo omul acela ciudat.

Fără îndoială că arborele era vrăjit, fiindcă i s-au deschis ochii, şi ce-a văzut l-a făcut să i se ridice părul măciucă-n cap: duhul ţesea o pînză de cînepă şi-n jurul războiului fiicele lui şi cîteva zeci de spiriduşi descîlceau tortul babei.

Bătrînul, ascuns în scorbură, se gîndi la un şiretlic, şi începu să cînte, ca din depărtare: cucu! cucu! cucu!

La auzul cucului, duhul spuse:

— Pe sufletul meu cel negru, de 2 300 de ani, de cînd m- am născut, încă n-am auzit cucul cîntînd în luna august. Şi, dacă l-a mai auzit cineva, să nu-mi spui mie Mirloret.

Cum auzi tăietorul de lemne vorbele astea, o şi porni la drum, ca să ajungă la bătrînă înainte de a trece cele două ceasuri. Cum saboţii lui era plini de praf**,** ca să nu uite, scrise cu degetul pe saboţi, pe cel din dreapta: Mirloret, şi pe cel din stînga: 2 300.

Cînd îi spuse bătrînei ce-a văzut şi ce-a auzit,

aceasta era cît pe-aci să leşine de spaimă şi nu l-a lăsat nici moartă să plece de lîngă ea.

— Vecine dragă, doar n-ai să mă laşi acum, la nevoie, în ghearele duhului.

Cînd au trecut cele două ceasuri, iaca şi duhul cu pînza.

— Hei, băbuţo, vezi pînza, ce frumoasă e? Să vedem acum cine o s-o stăpînească.

Şi, cînd dă cu ochii de tăietorul de lemne:

— Tu ce cauţi aici? Ori ţi s-a urît cu binele. Ia, mai bine şterge-o, pînă mai e vreme.

Dar moşneagul n-auzea de urechea ceea.

Văzînd duhul că nu-l poate izgoni nicicum, se întoarse spre bătrînă:

— Hai, spune, cum mă cheamă?

Bătrîna învăţase bine lecţia, dar, de spaimă, uitase şi nu- mele ei, nu numai al duhului, şi răspunse:

— Apăi, maică, te-o fi chemînd Mirtil.

— N-ai ghicit. Mai spune.

— Poate te cheamă Marin. Duhul rîse cu poftă:

— Mai zi o dată.

Speriată, bătrîna se uită la sabotul din piciorul drept al tăietorului de lemne şi spuse:

— Maică, dacă nu te cheamă nici Mirloret, atunci n-ai decît să pleci cu pînza mea.

Cînd îşi auzi numele, duhul se făcu mai verde la faţă decît îi era haina, şi aruncă o privire otrăvită tăietorului de lemne, pe care începu să-l bănuiască.

— Să vedem mai departe, bătrîno; numele mi l-ai ghicit. Ia, spune-mi, cîţi ani am?

— Păi, după cum arăţi, n-ai mai mult de treizeci.

— N-ai ghicit.

— Hai, să zic cincizeci.

— N-ai ghicit nici de data asta. Bagă de seamă, că mai ai o dată de zis.

Baba trase cu ochiul la sabotul din stînga:

— Măcar că pare de necrezut, dar să ştii, măiculiţă, că ai două mii trei sute de ani.

În Mirloret numai că n-a plesnit fierea de necaz.

— Ticălosule, strigă el la tăietorul de lemne, din cauza ta am pierdut şi pînza şi sufletul bătrînei, dar lasă că am să ţi-o plătesc eu.

Cu aceste cuvinte, se făcu nevăzut într-un nor de pucioasă, care mirosea atît de urît, încît numai cu multe mirodenii a putut bătrîna izgoni mirosul cel nesuferit al lui Mirloret din odaia ei.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Biletul de o mie de franci

TOT SATUL îl cunoştea pe moş Machault, bun gospodar şi de treabă, numai că veşnic avea ceva de care să se plîngă: ba că vara a fost prea secetoasă şi nu s-a făcut pic de fîn pentru vite, ba că a fost prea ploioasă şi au putrezit clăile de fîn, ba că una, ba că alta, niciodată vremea nu-i putea intra în voie. Să nu vă închipuiţi că moş Machault era zgîrcit, sau mai ştiu eu ce maţe pestriţe. Dimpotrivă, uşa lui era deschisă tuturor şi nu-ţi da niciodată împrumut cu măsură.

Îşi făcuse un obicei din a se plînge numai aşa, din plăcerea de a discuta. De fapt, în cei vreo 50 de ani de cînd se- nsurase şi se făcuse gospodar, petrecuse multe şi ştia că, aşa ori aşa, un bun plugar ştie să tragă foloase din orice vreme.

Trebuie să vă spun că plugarul nostru se pricepea la ale plugăriei şi ale vitelor, şi orice măcelar sau negustor de grîne ştia că la moş Machault găseşte totdeauna marfă pe cinste. Am uitat să vă spun că moşul n-avea o palmă de pămînt, ci lucra cu chirie vreo şase hectare, de ani şi ani de zile. Stăpînul pămîntului era un notar din orăşelul vecin, care se împăca de minune cu gospodarul nostru. Notarul nu căuta să-l jec- mănească pe ţăran, şi ţăranul îşi plătea cu cinste tot ce-i datora. De zeci de ani, fără nici o întîrziere, la 24 martie şi la 24 septembrie, moş Machault punea în pungă şase sute de franci — chiria pentru pămînt — şi într-un coş de nuiele un bulgăr aurit de unt, douăsprezece ouă şi o sticlă cu vin bun, şi pornea la oraş.

După ce-i da notarului banii, untul şi ouăle, desfundau sticla şi o goleau amîndoi, după care fiecare pleca în treaba lui, pînă la termenul următor, care era exact peste şase luni.

Dar la înapoiere, bucuros că-şi plătise datoria, moş Machault mai găsea ceva mărunţiş în pungă, cu care se cinstea pe la toate crîşmele pe care le întîlnea în drumul său — nu de alta, dar să nu se supere vreun cîrciumar că nu trecuse şi pe la

el — aşa că, seara, omul se-ntorcea vesel acasă şi cam legă- nîndu-se pe picioare. Nevastă-sa îl lua de la uşă în primire:

— Iar mi te-ai tămîiat pe la crîşme, omule? Nu ştiu cînd ai să te laşi de obiceiurile astea ale tale. Din cauza vinului, n- ajungem şi noi să mai legăm două-n trei.

Moş Machault lăsa ochii în pămînt şi nu zicea nici pîs. Nu că i-ar fi fost frică de babă, dar îl mai apuca şi pe el ruşinea.

Bătrîna turuia, însă, într-una:

— Să ştii că într-o bună zi, cînd te-oi mai prinde-n halul ăsta, am să te închid în cocina porcilor, să rîdă toţi vecinii de tine.

Acum, ca să fim cinstiţi, moşul nu era chiar beţivan. Mai făcea el cîte un chef la trei-patru luni o dată. Dar aşa-s femeile; cînd se pornesc, parcă-s mori neferecate.

Hei, dar iată că într-un an n-a plouat chiar de loc, şi moş Machault n-a putut scoate nimic de pe ogor pentru vînzare. Abia a cules cît să mănînce ei şi vitele, şi să aibă ce semăna primăvara viitoare. Pas de scoate şase sute de franci din iarbă uscată ca să plăteşti arenda domnului notar.

Moşul şi baba cam dau din colţ în colţ, căci 24 septembrie — ziua plăţii — se apropia cu paşi repezi, şi notarul nu voia să aştepte nici un ceas peste termen. Bietul Machault a trebuit să cumpere şi ceva fîn de la alţii, pentru iarnă, şi de nicăieri nu se zărea nici un ajutor.

— Ce ne facem, moşnege; de unde plătim?

— Nu te mai frămînta atîta, băbuţă. O să vindem şi noi cei doi juncani, că doar de aia i-am îngrăşat, ca să-i avem la o nevoie ca asta. Pe ziua de 21 septembrie, mă duc cu ei la tîrg, şi trei zile mai tîrziu: “Toc! toc! Eu sînt, domnule notar, v-am adus banii de arendă.”

— Să te audă Dumnezeu, omule, dar tare mă tem.

Aşa cum spusese, la 21 septembrie, gospodarul nostru luă de funie cei doi junci şi o porni la tîrg. La ora zece, juncanii rumegau în tîrg braţul de fîn pe care li-l dăduse stăpînul şi aşteptau muşterii, care, de altfel, nu întîrziară.

— Ah, uite-l pe moş Machault. De vînzare ţi-s viţeluşii ăştia?

— Dacă ţi-ai pierdut vederea, du-te la doctor să-ţi cum- peri ochelari. Dacă juncanii ăştia tu-i vezi cît nişte viţeluşi, unde să-ţi mai zăreşti lungul nasului?

— Ei, lasă, nu te supăra, îi vinzi?

— Că doar nu i-am adus la tîrg să se plimbe ca nişte cu- coane.

— Cam slăbuţi. Măcar unuia din ei poţi să-i numeri coastele.

— Adineauri nu vedeai juncii, şi acum ţi s-a ascuţit aşa de tare vederea că ai început să vezi şi ce nu este. Mă rog, pune-mi şi mie degetul pe coastele juncanului, şi ţi-l dau pe gratis.

— Bine, bine. Cît ceri pe ei?

— Tu eşti negustorul. Cît dai?

— Îţi dau o mie de franci pe amîndoi.

— O mie de franci? Dar ce crezi, că eu îţi vînd piele pentru opinci, ori junci! N-au trecut nici cinci minute de cînd un alt negustor mi-a dat 1500 franci, şi n-am vrut să-i dau.

— Rău ai făcut. Preţul ăsta n-ai să-l mai capeţi. Dar să lăsăm gluma; îţi dau 1100 franci, şi să încheiem tîrgul.

— Nu; fără 1150 nu ţi-i dau.

— Fie, 1150. Noroc, şi să bem adălmaşul.

Moş Machault luă 1150 franci, plus cîteva păhărele de vin, care se urcară repede la cap, şi-o porni spre casă. Dar, trecînd pe lîngă o prăvălie, îşi aduse aminte că de mult tot voia să-şi cumpere o tabacheră nouă. Cea veche, din corn, îl slujise din tinereţe, iar acum se cam hîrbuise. De data asta, din cei 1150 franci putea să-şi cumpere una nouă. În prăvălie, taba- cherele lustruite şi curate îţi luau ochii. Alese una de cireş, cu capac strălucitor, şi care se deschidea cînd apăsai pe un buton mic de alamă. Plăti vreo trei franci, cumpără şi nişte tutun, şi se opri la prima cîrciumă.

— Hei, iacă-l şi pe moş Machault. Ţi-ai vîndut

boii? întrebară cîţiva ţărani care se cinsteau la o masă.

— Vîndut.

— Să bem ceva în sănătatea cui a luat banii.

— Să bem.

Şi aşa, din crîşmă în crîşmă, moşul se tot apropia de casă, dar, cu cît se apropia, cu atît simţea că-l slăbesc încheieturile şi

că drumul se face tot mai îngust şi mai tremurat. La ultima crîşmă, moşul nu prea mai ştia nici ce face, nici ce vorbeşte.

— Să trăieşti, Antoane, strigă el la cîrciumar. Dă-mi ceva să beau, că mi s-a uscat de tot gîtlejul.

— Nu prea se vede, moş Machault, dar ce ţi-a venit să te apuci azi de chef?

— Am vîndut juncii şi am luat 1150 franci. Uite banii; uite biletul de o mie; şi uite şi mărunţişul.

Şi, cu lăudăroşenia omului beat, întindea banii pe tejghea.

— Hei, dar văd că ţi-ai luat şi tabacheră nouă. S-o porţi sănătos!

— Mulţam. Asta veche nu mai făcea doi bani. O am din timpul războiului. M-a slujit cu cinste, dar a îmbătrînit şi ea.

După ce cinsti o sticlă de vin, moşul îşi luă tabachera şi dădu să plece.

— Ia-ţi, omule, şi banii, strigă după el crîşmarul.

— Aha, uitasem.

Crîşmarul adună banii şi-i băgă în buzunarul lui moş Machault.

O dată cu căderea nopţii, moşul se legăna ca o pendulă în pragul casei.

— Te-ai întors, beţivanule? M-aş fi mirat să vii şi tu de la tîrg ca oamenii. Ai vîndut de doi bani şi ai băut de zece, după obiceiul tău.

— Nu te supăra, hîc, băbuţa mea. Am vîndut juncanii cu, hîc, 1150 franci, aşa că aveam şi eu dreptul să mă cinstesc. Peste două zile: “Toc! toc! Eu sînt, domnule notar; iacă banii, şi sănătate.”

— Lasă flecăreala, şi treci de te culcă.

— Dar unde mi-i patul, babo? Ia ţine-l puţin pe loc, că nu ştiu ce are de tot fuge de colo-colo şi nu-l pot prinde de fel.

— Îţi fuge ţie vinul prin cap, că ai băut pînă

n-a mai încăput în tine.

Cînd să se dezbrace, moşul dete peste tabachera veche.

— Hop, că de tine nu mai am nevoie, strigă el, şi o aruncă în sus. Tabachera se ciocni de grindă şi căzu pe dulapul înalt din colţ.

Pe urmă, chefliul adormi buştean.

A doua zi, cînd se trezi, soarele era sus pe cer, şi baba curăţase nişte cartofi.

— Te-ai sculat? Ia, să-mi spui ce mi-ai făcut ieri, şi pe unde mi-ai umblat?

— Ieri, mă întrebi, babo? Cam greu să-ţi spun. Mai întîi, că am vîndut juncanii cu 1150 franci.

— Cu cît?

— Cu 1150 franci.

— Aşa? Atunci, poate ai putea să-mi spui şi mie cam pe unde ai pus o mie de franci, că-n portofelul tău nu sînt decît 120 franci.

— Unde vrei să fie, decît în portofel?

— Uită-te şi tu!

Moşul se uită-n portofel. Biletul de o mie nu era.

— Poate-n buzunar.

— Caută!

Căută şi-n buzunar, dar nici urmă de bilet. Ce te faci acum, Machault, moşnege?

— Unde l-am putut lăsa?

— L-ai băut, beţivane, cu beţivii tăi de prieteni.

— Fugi de aici, babo, cum să bem o mie de franci? Stai să mă gîndesc pe unde am fost; va să zică, mai întîi mi-am cum- părat tabachera. Acolo nu l-am lăsat, că nu băusem nimic. Pe urmă, la crîşma lui Valer. Nici acolo nu l-am lăsat. Nu, nu-mi aduc aminte. Trebuie să mă duc pe la fiecare, să-i întreb. L-am uitat undeva şi nu mai ştiu unde.

Spre seară, moşul se întoarse amărît. Nu găsise biletul de o mie de franci. Toţi îi spuseseră că nu văzuseră nici o hîrtie de o mie. Anton, însă, îşi aducea aminte că-i băgase la plecare toţi banii în buzunar. Poate i-o fi pierdut pe drum. Poftim de te descurcă acum cu proprietarul. Peste două zile era 24 septembrie. A venit şi ziua fatală, şi a trecut. Machault nici n-a mişcat un deget. Ce putea să-i spună notarului? După trei zile, a primit o scrisoare în care proprietarul pămîntului îi spunea că de trei zile

trecuse 24 septembrie. Poate uitase. Moş Machault făcu pe n-aude n-a vede. A doua scrisoare era de-a dreptul ameninţătoare.

— Vai de noi, se tînguia baba, o să ne alunge de pe pămîntul lui.

— Nu cred să aibă inima aia, spunea moşul. Doar de ani de zile i-am plătit la vreme. O să înţeleagă şi el.

Dar nici Machault nu credea în ceea ce spunea.

Era de acum 2 octombrie. Toate-i merseseră moşului pe dos. Mai întîi, că un bou îi băgase cornul în coastă, de mai-mai să-l străpungă. Pe urmă, tabachera lui cea nouă se stricase. Capacul nu se mai închidea, şi tot tutunul i se risipea în bu- zunar.

"Aşa-s toate lucrurile astea de gata, îşi spunea el. Dai bani cu nemiluita, şi te ţin trei zile cu cea de alaltăieri. Ia, s-o repar eu." Moş Machault era un om îndemînatic şi putea face lucruri frumoase. Dar, ori că era prea supărat, ori că într- adevăr tabachera era din material prost, la a doua lovitură capacul se făcu praf.

— S-o ia toţi dracii, se înfurie moşul. Ia, mai bine să-mi caut eu vechea mea tabacheră, că tot mai bună era.

Degeaba o căută însă, fiindcă parcă intrase în pămînt. Nici vorbă să-şi amintească că în seara aceea o aruncase,

şi căzuse pe

dulap.

— Măi babo, unde o fi tabachera, că parcă şi-a pus dracul coada pe ea.

— Dacă ai fi fost atunci mai puţin beat, ai şti unde ai pus- o, şi ai şti ce ai făcut cu biletul de o mie de franci. Aşteaptă, că ţi-o caut eu.

Nu era femeie rea baba lui moş Machault! Se căţără, cum putu, şi luă de sus, de pe dulap, tabachera prăfuită.

— Ei, bravo, băbuţo. După cum se vede, tot e bună şi o femeie la casa omului.

Machault şterse cu grijă tabachera de praf şi o deschise ca s-o umple cu tutun. Dar, în aceeaşi

clipă, rămase cu gura căscată.

—Ia uite aici, nevastă!

—Ce-i?

—Dumnezeule, uite aici biletul de o mie de franci. Acum mi-aduc aminte că, după ce i l-am arătat crîşmarului, l-am

băgat în tabacheră. Ce noroc că tabachera mea cea nouă s-a stricat!

— Slavă ţie, doamne! Am scăpat de necazuri, moşnege.

Parcă mi s-a uşurat inima.

Chiar a doua zi, Machault puse-n coş un bulgăre auriu de unt, douăsprezece ouă şi o sticlă cu vin, şi-o luă la picior spre tîrg.

Domnul notar l-a primit tare posomorît, dar, după ce auzi povestea biletului de o mie de franci, se mai însenină şi trecu cu vederea peste întîrziere.

N-aş putea să vă garantez că de atunci moş Machault n-a mai trecut pe la crîşme. Dar un lucru pot să vi-l spun: cînd avea bani în pungă, nu intra prin crîşme, să-l fi picat cu ceară.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ

Castelul din Fagne

PE PODIŞUL înalt al Ardenilor, călătorul neatent poate ades cădea pradă cîmpurilor mişcătoare de turbă, care-l înghit nelăsînd nici o urmă. De aceea, trebuie să ţii cu multă grijă drumul, căci orice abatere te poate costa viaţa.

Pe vremuri, pe locul cel mai înalt al podişului, se înălţa un castel strălucitor, de-ţi lua ochii, şi care era stăpînit de un nobil rău, care avea o fată de o frumuseţe şi o bunătate de înger.

Într-o noapte, cînd ploua cu găleata, şi cînd frigul te pă- trundea pînă la oase, un bărbat tînăr bătu la poarta castelului. Stătea în faţa porţii, în trăsura lui sărăcăcioasă, trasă de un singur cal; îi era foame şi frig, şi se ruga să fie primit să-şi încălzească trupul ostenit şi îngheţat într-un ungher ferit de ploaie şi de vînt, unde să se găsească şi un braţ de fîn pentru calul său rupt de oboseală.

Tînărul nu cunoştea drumul mai departe şi — de altfel — nici n-ar fi găsit prin partea locului nici han, nici altă locuinţă.

Aşa cum v-am mai spus, era o vreme haină, să nu laşi nici un cîine pe-afară; dar stăpînul castelului avea inima mai nesimţitoare decît piatra şi, cînd slugile au venit să-i spună că un străin cere adăpost, a ieşit el însuşi la fereastra turnului de deasupra porţii şi a strigat:

— Pleacă de aici! Castelul meu nu-i han unde să poposească toţi vîntură-lume. Pleacă, pînă nu pun slugile şi cîinii pe tine!

Bietul tînăr trebui să plece mai departe în puterea nopţii, şi, aşa cum era de aşteptat, rătăci

drumul. A doua zi, slugile nobilului i-au găsit trăsura şi calul într-o prăpastie, dar de stăpînul lor nici o urmă. Fără îndoială, căzuse în vreo mlaştină care l-a înghiţit. Nimeni nu va putea şti vreodată unde dispăruse, căci aceste bălţi de turbă sînt ca nişte morminte fără semn.

La castel, viaţa se scurgea ca şi pînă acum, în belşug şi petreceri, la care stăpînul stătea încruntat, şi fruntea nu i se descreţea decît cînd îşi vedea fiica. Atunci, pe faţa lui trecea ca o lumină nouă de soare, căci îşi iubea fata ca pe ochii din cap. Era singura fiinţă faţă de care nu era răutăcios.

Un an după întîmplarea cu tînărul care căzuse pradă bălţilor, nobilul şi fiica sa se duseră în oraşul din apropiere, unde regele dădea un bal, la care invitase pe toţi nobilii, cu soţiile şi fiicele lor.

Brăţările şi pietrele scumpe de pe braţele şi gîtul cucoanelor străluceau ca nişte sori; vinul curgea în valuri; cei mai vestiţi trubaduri veniseră să-şi încerce talentul de cîntăreţi în faţa regelui. Ai fi zis că grija şi necazul nu se vor atinge niciodată de oamenii aceştia fericiţi.

Nobilul nostru, de la locul său, îşi urmărea cu ochii plini de dragoste fata. Printre toate aceste frumuseţi înveşmîntate în mătăsuri şi podoabe, nu era nici una care s-o întreacă. Surîsul ei blînd da întregii sale feţe o frumuseţe aproape neomenească, iar cînd genele ei se zbăteau uşor, ai fi zis că sînt aripi de fluturi. Toţi tinerii cavaleri o urmăreau cu ochii plini de uimire, şi mulţi şi-ar fi smuls inima din piept dacă ea le-ar fi cerut-o. Tatăl era orbit de dragoste şi de mîndria necruţătoare de a avea o fiică atît de frumoasă, şi nu-şi dădea seama că, de fapt, cea mai mare calitate a fetei lui nu era frumuseţea ei nemăsurată, ci bunătatea ei neîntrecută, care muia orice inimă, chiar şi pe a sălbaticului nobil.

Deodată, inima tatălui bătu cu putere. În sală apăru un tînăr atît de chipeş, încît nici n-ai fi putut crede că e posibil ca o fiinţă omenească să adune-n ea o aşa deplină frumuseţe.

El trecea printre dansatori, şi nimeni nu se uita la dînsul, ca şi cum nu l-ar fi văzut. Nobilul îl privea cu ochii mari, căci figura acestui tînăr i se părea cunoscută. Era sigur că-l mai văzuse undeva, şi nu

ştia unde. Deodată, în minte i se aprinse o amintire, şi revăzu seara ploioasă de toamnă şi un tînăr călător care bătea la poarta castelului său. Nobilul cel rău se scutură ca de un fior; tînărul acela pierise în bălţile mişcătoare, nu putea fi cel de aici. Şi totuşi, bărbatul care străbătea mulţimea fără să fie atins de ea avea ceva din mişcările unei stafii. Tînărul

traversă întregul salon plin de lume şi se opri în faţa fiicei nobilului rău, cu care stătu cîteva clipe de vorbă. Ce i-o fi spus, fiindcă îndată pe faţa fetei străluci un zîmbet de fericire, atît de mare, încît frumuseţea ei nu mai părea pămîntească. Tînărul străbătu iarăşi sala, ieşi în noapte, şi dispăru.

La miezul nopţii, regele a luat loc în capul mesei. Toţi nobilii s-au înşiruit de-a dreapta şi de-a stînga lui, mai aproape sau mai departe de el, după rangul de nobleţe pe care-l aveau. Tinerii au luat loc în altă sală. Valuri de vin şi de mîncăruri nemaiauzite trecură prin faţa mesenilor.

Spre ziuă, masa se sfîrşi; oaspeţii se pregătiră de plecare. Trăsurile trăgeau la scară, iar roibii înfocaţi şi nerăbdători scurmau pămîntul cu copita.

Nobilul cel rău îşi căută fiica, dar n-o găsi. Unde putea fi? Un fior ca un cui roşu îi trecu prin inimă. Îşi aminti de tînărul cel frumos şi de fericirea pe care o citise pe obrazul fetei cînd a vorbit cu el.

Slugile regelui începură s-o caute; toată lumea era spe- riată. Unde să fi dispărut?

În cele din urmă, un grăjdar spuse că a văzut-o plecînd cu o trăsură.

—A cui era trăsura?

—Nu ştiu.

—N-a lăsat nici o vorbă pentru mine?

—Ba da. Mi-a spus aşa: “Spune-i tatei să nu se sperie, nici să nu se întristeze. Eu plec acolo unde este fericirea mea.” De două ori mi-a spus asta.

Ce puteau să însemne vorbele acestea? Unde era fericirea ei?

Nobilul ceru să-i fie adusă trăsura, şi porni în goana cailor spre castel. Trebuia să-şi ajungă fata din urmă. A fost o goană îngrozitoare în revărsatul zorilor, pe drumul înceţoşat şi plin de primejdii de pe podişul Ardenilor. Caii înspumaţi tre- ceau ca vîntul pe la

cotitură. Vizitiul adormise pe capră, parcă otrăvit de un vînt blestemat, şi caii fugeau, fugeau ca nişte năluci aproape fără să atingă pămîntul. Vîntul şuiera sinistru pe la ferestrele trăsurii. Nobilul deschise o fereastră, şi privi; pe capră nu mai era nici un vizitiu, şi caii zburau peste băltoace

fără ca măcar să se audă zgomotul copitelor. Era ca un car al morţii tăcute, ce trecea peste cîmpurile mlăştinoase fără nici un zgomot.

Nobilul încercă să potolească cei doi cai, îi chemă pe nume, căci îl cunoşteau şi-l ascultau, dar acum nu mai auzeau nimic. Nechezînd din cînd în cînd, în liniştea zorilor, ei trecură ca fulgerul pe lîngă castel şi intrară în ceaţa groasă a văii. Roţile trăsurii nu mai atingeau pămîntul, mergeau parcă pe stratul gros de ceaţă. O tăcere apăsătoare şi o singurătate absolută îl înconjurau din toate părţile. Caii neobosiţi mergeau mai departe fără nici o ţintă. Nobilul se simţea singur şi disperat. Nu era nimic în jurul său, numai tăcere şi noapte. Prin minte-i treceau scene din viaţă, răutatea şi cruzimea lui, surîsul blînd al fetei, scena cu tînărul bărbat pe care-l alungase de la poarta castelului într-o noapte neagră şi pustie ca aceasta. Şi caii zburau mereu în linişte şi singurătate, pe acest drum îngrozitor, care nu mai sfîrşea nicăieri şi care n-avea nici un ţel.

A doua zi, oamenii găsiră trăsura nobilului cel rău şi caii prăbuşiţi în aceeaşi prăpastie în care căzuse cu un an înainte şi trăsura străinului alungat de la poarta castelului. Dar nimeni nu l-a mai găsit pe stăpîn. Să-l fi înghiţit oare turba miş- cătoare? Bălţile sînt mai tăcute şi mai misterioase decît mormintele fără cruci.

Necunoscută sub voalul ei de călugăriţă şi fericită în chilia ei săracă, tînăra fiică a nobilului se ruga pentru cei rătăciţi pe întinderile mişcătoare de turbă.

Traducere de GH. CALCIU

POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Malî şi fiul ei caută soarele

IATĂ, ne trezim în fiecare dimineaţă, în jur e lumină, şi cine nu ştie că lumina se datoreşte soarelui? Chiar dacă nu îl vedem în fiecare zi, razele lui străpung norii groşi care-l aco- peră şi ajung pînă la noi pe pămînt. Şi cine nu ştie că fără lumina şi căldura lui pe pămînt nu poate trăi nimic, nici oameni, nici animale, nici plante sau păsări? Dar nu ştiţi că nu întotdeauna a fost aşa.

Demult, tare demult, erau meleaguri de care soarele nu ştia, şi acolo domnea mereu noaptea. Ziua şi noaptea erau fără lumină, fără căldură, numai întuneric şi frig. Dar şi mai rău era că peste tot trăiau animale mari şi rele, care mîncau oameni, iar ei nu se puteau apăra, fiind întuneric şi nevăzînd.

Atunci, toţi oamenii s-au strîns la un loc şi au hotărît să aleagă dintre ei o solie care să meargă la soare. Era însă tare greu de ales; fiecare voia să fie el trimisul şi, cum nu se puteau hotărî, un bătrîn de peste 60 de ani le-a spus:

— Mă voi duce eu! Sînt bătrîn, nu mai pot munci mult; în schimb, pot să merg. Acest lucru cred că-l voi putea îndeplini.

— Nu, eu mă duc, se auzi o voce hotărîtă. Sînt voinic, sănătos, pot merge iute, 80 km pe zi, şi voi ajunge repede.

Cel care vorbise era un bărbat vînjos, cu umeri laţi şi puternici. Dar nici ceilalţi nu se lăsau mai prejos, bărbaţi tineri sau bătrîni, femei, copii, toţi îşi arătau calităţile şi voiau să meargă la soare, şi toţi promiteau că vor ajunge repede şi se vor întoarce repede.

Deodată, în mulţime s-a auzit vocea hotărîtă a unui băieţel cam de zece ani.

— Nu, nu se poate! Bunici, unchi, mătuşi, fraţi şi surori, nu puteţi să mergeţi, fiindcă soarele este foarte departe, şi-ar trebui 40-50 ani, poate, sau mai mult, chiar 90. Eu sînt copil, nu sînt împovărat de ani, şi trebuie să ajung.

De-abia a terminat băieţelul de vorbit, şi în jur s-au auzit voci:

— Are dreptate copilaşul.

— Este voinic, spunea altul.

— E mai bine să meargă el.

— E şi tare isteţ.

....

— Aşteptaţi puţin, aşteptaţi puţin, spuse atunci o femeie tînără, de douăzeci de ani, care se numea Malî.

Ea a ridicat o mînă, arătînd că vrea să vorbească. Toţi au tăcut. Şi iată ce le-a spus Malî:

— Băieţelul a vorbit înţelept. Soarele este foarte departe. După părerea mea, nici în 80 de ani nu străbatem calea pînă la soare, şi, atunci cînd omul îmbătrîneşte, îi este greu să meargă mult şi repede. De aceea, cred că trebuie să merg eu. Sînt sănătoasă, voinică, şi nu îmi este frică de munţii înalţi şi abrupţi, nici de şerpii otrăvitori şi nici de fiarele sălbatice. Iar mai mult decît asta, aştept un copil; dacă nu voi reuşi, va continua el drumul meu.

Toată lumea a încurajat-o cu bucurie şi încredere, şi au rugat-o ca, atunci cînd va ajunge la soare, să-i vestească printr- un foc mare aprins pe cer, pe care-l va vedea toată lumea.

După aceea, Malî a pornit la drum. Mergea spre răsărit. După opt luni, ea a născut un băiat voinic şi sănătos. Şi-a mers, a mers mult, fără întrerupere. Au trecut şaptezeci de ani, şi Malî simţea că merge din ce în ce mai greu; picioarele aproape că nu le mai putea mişca. Atunci a poposit la o familie de ţărani şi a rugat pe fiul său să meargă mai departe.

În cei şaptezeci de ani cît au mers, Malî şi fiul ei au trecut mii de munţi, sute de ape, au întîlnit prăpădenie de şerpi, şi fiare îngrozitoare. Au întîlnit

în cale atîtea piedici, au suferit mult, şi de multe ori viaţa le-a fost în primejdie. Dar au trecut ei peste toate, pentru că pretutindeni, unde îi întîlneau, oamenii îi ajutau. Le schimbau încălţările rupte de atîta mers, şi hainele zdrenţuite, sfîşiate de stînci şi copaci. Îi hrăneau, le arătau drumul, îi treceau cu barca peste ape; şi ei doreau tot mai mult să ajungă repede, să-i ajute pe cei de acasă. De aceea,

din zi în zi, necazurile, în loc să-i slăbească, îi făceau şi mai puternici.

Erau aşteptaţi cu încredere, iar oamenii le arătau prietenie şi le dădeau ajutor.

Cei de acasă, după plecarea lui Malî, priveau mereu spre răsărit.

Dar, iată, au trecut zece ani, douăzeci, treizeci, patruzeci, şaptezeci de ani, iar pe cer nu apărea nici o veste, nici o rază de foc. Totul era ca înainte: beznă, frig peste tot, fiare sălbatice care mîncau şi înfricoşau oamenii.

Încet, încet, oamenii au început să creadă că Malî a murit, că nu mai are cine să ajungă la soare, şi speranţa lor scădea din zi în zi.

Mîine se vor împlini o sută de ani de cînd a plecat Malî, dar cine mai crede că va vedea soarele?

Cu cîteva clipe înainte de a se împlini anul o sută, oamenii au văzut în răsărit o lumină roşie, care cuprindea o jumătate de cer.

Peste tot se auzeau oameni spunînd:

— Malî a ajuns, şi iată că ne dă vestea promisă.

După aceea, a răsărit soarele. Mii şi sute de mii de raze porneau spre pămînt. Munţii şi văile parcă erau oglinzi, cuprindeau şi reflectau razele, iar animalele fioroase, sălbatice, care îngrozeau oamenii de mii de ani, erau silite să fugă, să dispară.

De atunci, oamenii, pentru a-şi exprima recunoştinţa faţă de Malî şi fiul ei, dimineaţa, cînd primele raze de foc înroşesc cerul la răsărit, îşi amintesc că Malî îi vesteşte mereu, şi atunci se scoală, pornesc să muncească cu hărnicie şi voioşie, pînă cînd, obosiţi şi ei şi soarele, după ziua de trudă, se întorc acasă, pentru a se odihni, ca a doua zi să vadă iar semnul, să muncească mai cu spor.

În româneşte de LI IU-GIU

POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Tabloul fermecat

DEMULT, la poalele munţilor, locuia o femeie săracă împreună cu copilul ei. Ea era tare îndemînatică la ţesut mătasea. Ţesea foarte frumos tablouri de mătase. Florile, animalele, toate parcă erau vii. Dar, într-o zi, copilul a găsit un desen colorat, înfăţişînd o casă mare, cu o grădină cu flori, o cîmpie verde, o livadă, o grădină de zarzavat şi un bazin cu peşti. Femeia se uita la desen şi, cu cît se uita mai mult, era cuprinsă de dorinţa de a avea şi ea o casă la fel. Dar era foarte săracă, încît de-abia reuşea să se hrănească pe ea şi copilul ei cu banii pe care-i cîştiga din vînzarea tablourilor. Atunci, a hotărît să ţeasă un tablou după desen.

Şi aşa, zi de zi, lună după lună, ea a început să ţeasă tabloul. Ţesea şi ziua şi noaptea.

Seara lucra la lumina răşinii de brad, care făcea mult fum, şi de aceea ochii ei s-au înroşit şi au început să o doară. După un an, lacrimile picurau din ochii ei pe mătase, şi unde cădeau izvorau pîrîiaşe limpezi, bazine rotunde cu peştişori aurii! După doi ani, a început să-i picure sînge pe mătase, şi acolo unde cădeau picăturile de sînge răsărea soare aprins şi flori vii.

Abia după trei ani a terminat de ţesut, şi tabloul era nespus de frumos.

Casa era acoperită cu ţiglă albastră, zidurile verzi, stîlpii roşii, poarta galbenă. În faţa casei era o grădină mare cu flori, iar în grădină un bazin cu peşti de aur care înotau. În stînga casei era o livadă cu pomi roditori încărcaţi cu fructe roşii şi galbene. Printre pomi zburau tot felul de păsări. În dreapta

casei era o grădină plină de verdeţuri şi pepeni galbeni.

În spatele casei se aşternea o pajişte unde erau grajdul, staulul şi coteţul. Vacile şi oile păşteau iarba; păsările ciu- guleau tot felul de gîngănii.

Nu prea departe de casă, la poalele muntelui, se întindea un cîmp mare cu porumb, orez şi grîu, iar apa limpede şi zglobie a unui rîu trecea pe lîngă casă; soarele era şi el pe cer, şi privea.

Deodată, însă, s-a stîrnit un vînt puternic. Tabloul a fost smuls din casă şi purtat în cer spre răsărit; într-o clipă a dispărut. Femeia s-a prăbuşit în faţa uşii. Fiul ei a culcat-o în pat. Dar ea se îmbolnăvea din zi în zi mai rău, şi plîngea.

Atunci, fiul ei i-a spus:

— Mă duc să-ţi aduc tabloul de mătase!

Apoi şi-a încălţat pantofii de paie, şi a plecat spre răsărit. După două săptămîni, a ajuns la Cheia Muntelui Mare.

Era acolo o casă de piatră, iar în dreapta casei, pe o pajişte cu căpşuni, un cal mare, tot de piatră, care ţinea gura deschisă, de parcă ar fi vrut să mănînce căpşuni. În faţa casei stătea o bătrînă cu părul alb, care l-a întrebat:

— Copile, unde te duci? Băiatul i-a spus:

— Mă duc să-i aduc mamei tabloul la care a ţesut trei ani şi pe care vîntul l-a luat şi l-a dus spre răsărit.

Atunci bătrîna l-a lămurit:

— Tabloul l-au luat zînele de pe Muntele Soarelui, ca model, să ţească şi ele unul la fel. Nu-i uşor să ajungi la ele. În primul rînd, trebuie să-ţi scoţi doi dinţi, să-i pui în gura calului de piatră; atunci el va învia, va putea mînca căpşuni, şi după aceea îl vei încăleca. Cu el vei trece peste Muntele de Foc. Tu va trebui să scrîşneşti din dinţi, să rabzi durerea şi să nu ţipi. Dacă vei ţipa, vei fi ars. După aceea vei ajunge la mare, unde valurile sînt foarte puternice; ele vor izbi în tine cu bucăţi mari de gheaţă; tu însă va trebui să strîngi din dinţi, să nu tremuri. Dacă nu, valurile te vor arunca în fundul mării. Abia după aceea vei ajunge la Muntele

Soarelui, şi vei cere zînelor să-ţi înapoieze tabloul.
Băiatul a ascultat-o, s-a gîndit la mama lui bolnavă, şi i-a spus:
— Eu trebuie să iau înapoi tabloul.
Şi-a scos doi dinţi; i-a pus în gura calului de piatră. Calul s-a mişcat, a mîncat căpşuni, apoi băiatul l-a încălecat, şi s-a

prins de coama lui. Calul a nechezat lung şi a luat-o la goană spre răsărit.

După trei zile şi trei nopţi de goană, au ajuns la Muntele de Foc.

Flăcările i-au învăluit, şi peste tot dogorea ca jarul. Dar băiatul scrîşnea din dinţi şi răbda. După o jumătate de zi, au trecut, dar îi aştepta marea.

Îi loveau valuri mari şi bucăţi de gheaţă, dar băiatul scrîşnea din dinţi şi răbda. După altă jumătate de zi, au ajuns la poalele Muntelui Soarelui, iar în vîrful lui se vedea castelul zeilor.

Calul s-a înălţat, şi într-o clipă au fost în faţa castelului.

Băiatul a coborît de pe cal, a intrat în castel, unde a văzut multe zîne frumoase stînd în cerc şi ţesînd după tabloul mamei lui, care era aşezat la mijloc.

Cînd l-au văzut, zînele s-au speriat. Băiatul le-a spus însă pentru ce a venit. O zînă i-a spus:

— Noi vom termina azi de ţesut. Mîine dimineaţă ţi-l vom da. Te rugăm să aştepţi o noapte aici.

Băiatul s-a învoit şi, cum era foarte obosit, a adormit.

Noaptea, zînele au agăţat în mijlocul sălii o perlă; sala s-a umplut de lumină, şi ele continuau să ţeasă.

Dar iată că o zînă mai îndemînatică, îmbrăcată în roşu, a terminat prima de ţesut. A comparat tabloul ei cu cel ţesut de mama băiatului, şi a văzut că tabloul acela era mai frumos decît cel ţesut de ea.

Atunci, ce şi-a zis?

“Ce bine ar fi dacă aş fi şi eu în acest tablou!”

Cum celelalte zîne ţeseau, a luat fire de mătase şi şi-a ţesut portretul pe tablou.

Dimineaţa, cînd s-a trezit băiatul, a luat tabloul, l-a pus la piept sub haină, a încălecat iarăşi calul, şi au luat-o la goană. Au trecut iar peste marea

nemărginită, peste Muntele de Foc, şi au ajuns la Cheia Muntelui Mare.

Cînd l-a văzut, bătrîna i-a spus:

— Copilule, descălecă!

Apoi, a scos dinţii din gura calului, i-a pus înapoi în gura băiatului, i-a dat o pereche de pantofi de antilopă şi i-a spus iar:

—Te du repede acasă! Mama ta e pe moarte!

Băiatul a încălţat pantofii şi, într-o clipă, a ajuns acasă. A mers în faţa patului mamei şi a strigat-o:

—Mamă! apoi a scos tabloul de la piept.

Cum l-a văzut, ochii mamei s-au luminat. S-a sculat din pat şi i-a zis:

— Băiatul meu, e întuneric aici; să mergem afară, la soare, să-l privim!

Au ieşit afară, mama şi fiul, şi au întins tabloul pe pajişte. Deodată, s-a stîrnit un vînt parfumat, şi într-o clipă tabloul se mări, întinzîndu-se kilometri de cîmpie, şi prinse viaţă.

Coliba nu mai era; se vedea un palat, grădina, livada, toate aşa cum fuseseră ţesute în tablou.

Dar, deodată, băiatul şi mama au văzut lîngă bazinul cu peşti o fată îmbrăcată în roşu, care privea florile.

Au întrebat-o cine este.

Fata le-a spus că e zînă, şi, fiindcă şi-a ţesut portretul pe tablou, a fost adusă acolo.

Mama băiatului a invitat-o pe fată în palat, să locuiască cu ei. Mai tîrziu, zîna s-a căsătorit cu băiatul, şi toţi trei au dus acolo o viaţă fericită.

În româneşte de LI IU-GIU

POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Bivolul isteţ

UN ŢĂRAN trăgea de funie bivolul, mergînd să-şi are pămîntul cu plugul. Dar ogorul lui era plin de apă, de noroi, încît îi ajungea bivolului pînă la burtă, şi bietul animal înota sleit.

A trecut o jumătate de zi, şi au reuşit să lucreze abia o palmă de pămînt. Atunci ţăranul, supărat şi furios, cu sudoarea şiroind pe faţă şi pe tot corpul, a ridicat bîta să lovească bivolul, şi mînios îl ocăra:

— Neputincios ce eşti, îţi trebuie jumătate de zi ca să ridici o copită. N-ai văzut ce repede aleargă, şi ce puternic este, tigrul? De ce nu iei exemplul lui?

Atît de mult l-a ocărît şi lovit pe bietul bivol, încît acesta nu a mai putut să tacă şi i-a răspuns:

— Cîtă putere are un tigru? Eu sînt mult mai capabil decît el!

Ţăranul nu l-a luat în seamă, şi a continuat să-l ocărască. Bivolul, supărat, a zis:

— Nu înţeleg de ce mă dispreţuieşti, şi de ce te porţi astfel cu mine? Hai să mergem la tigru, şi să mă întrec cu el.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, ţăranul s-a dus cu bivolul la peştera tigrului. Simţind miros de bivol, tigrul a ieşit dintr-un salt afară, rînjindu-şi fioros colţii, dorind să facă o masă copioasă din bietul bivol. Dar bivolul, liniştit, îşi mişca coar- nele mari, puternice şi îndoite ca o seceră, spunîndu-i:

— Tigrule, tigrule, am venit să te anunţ că vom lupta pe viaţă şi pe moarte, şi să ştii că dinţii tăi sînt prea tociţi ca să se înfigă în pielea mea groasă. Du-te să-ţi ascuţi trei zile dinţii, şi eu mă voi duce să-mi

ascut coarnele trei zile, şi apoi ne vom lupta.

Tigrul a scos un răcnet puternic şi s-a întors în peşteră. Şi, timp de trei zile, şi-a ascuţit dinţii, care ajunseseră să taie ca nişte cuţite. Dar bivolul doar o zi şi-a ascuţit coarnele, iar două

zile a adunat paie şi fîn, cu care şi-a învelit trupul în cîteva straturi. Apoi s-a dus la ogorul stăpînului, s-a rostogolit în noroi, şi s-a făcut negru şi lucios, că nu se mai deosebeau paiele cu care se învelise.

A venit ziua de luptă şi întîlnirea cu tigrul la locul stabilit.

Văzînd atîta noroi pe bivol, tigrul l-a întrebat:

— Unde ai căzut, de te-ai murdărit în aşa hal? Bivolul i-a răspuns:

— În toiul verii, cine suportă căldurile astea mari? În fiecare zi mă duc să fac baie în mlaştină. Aşa e obiceiul meu, şi toată lumea ştie.

Tigrul a holbat ochii, l-a cercetat cîteva clipe şi nu i s-a părut nimic suspect, doar că bivolul arăta mai gras decît acum cîteva zile. Îşi spunea bucuros în sinea lui:

“Ce bine, eu voi fi mai iute, îl voi învinge, şi voi avea o masă bogată.”

— Tigrule, tigrule, porcii şi oile poţi să le mănînci, dar mie nu poţi să-mi atingi nici un fir de păr! zise bivolul, ca să-l provoace.

Dar tigrul îi răspunse încrezut:

— Şi acum trei zile, cu dinţii tociţi, şi tot puteam să te mănînc, dar acum, cînd am dinţii mai ascuţiţi, crezi că nu pot?

— Bine, zici că eşti puternic, spuse bivolul; întîi eu stau jos, şi îţi dau voie să mă muşti de trei ori. Dacă, însă, nu mă vei omorî, atunci am eu dreptul să te împung de trei ori cu coarnele.

Tigrul a răcnit şi a încuviinţat. Dintr-un salt, cu gura larg deschisă, s-a repezit să-l sfîşie pe bivol; încercă să muşte de trei ori. Cu fiecare muşcătură, bivolul parcă se făcea mai mic. Pierdea din putere, şi tigrul credea că bivolul a murit.

Dar, cum tigrul n-a muşcat din carnea bivolului, ci doar din paiele şi noroiul de deasupra, nu l-a rănit de loc. După cele trei muşcături, bivolul a sărit în picioare şi, din răsputeri, l-a rănit pe tigru în burtă; a

doua lovitură i-a frînt şira spinării, iar a treia i-a adus moartea.

Toate fură văzute de stăpîn, şi în sinea lui acesta lăuda curajul şi înţelepciunea bivolului. De atunci, ţăranul l-a preţuit şi iubit; nu-l mai certa, şi nu-i mai spunea animal neputincios.

Deşi bivolul nu este atît de iute ca cerbul sau calul, el este foarte folositor oamenilor, iar ei, la rîndul lor, îl preţuiesc.

În româneşte de LI IU-GIU

POVESTE POPULARĂ CHINEZĂ

Aupan şi San-lu

A FOST ODATĂ o fată, Aupan, şi un băiat, San-lu, care trăiau într-o regiune muntoasă, fiecare în căsuţa lui din bambus. Aupan era zveltă şi gingaşă ca floarea de bambus, iar San-lu era foarte harnic, asemeni ciocănitoarei.

Într-o primăvară caldă, s-au îndrăgostit unul de altul, dar tatăl lui Aupan nu era deloc mulţumit de dragostea fetei. Cînd San-lu a hotărît să o ia de nevastă pe Aupan, şi a trimis peţitori la tatăl fetei, acesta s-a împotrivit, nevrînd ca fata lui să se mărite cu un flăcău sărac lipit pămîntului.

Atunci San-lu s-a dus şi a rugat pe un bătrîn, din tribul său, să-l înduplece pe tatăl lui Aupan. Bătrînul i-a grăit aces- tuia:

— Dă-i fata de nevastă lui San-lu, că e băiat bun. Dar tatăl s-a împotrivit, spunînd:

— Cine vrea să-şi dea fata unui orfan?

Băiatul, văzînd că totul e în zadar, şi nu mai are nici o speranţă, într-o zi, pe ascuns, s-a spînzurat.

Cînd a auzit Aupan că San-lu a murit, a fugit la cabana acestuia şi s-a omorît şi ea. Tatăl fetei, cînd a aflat vestea, a socotit acest lucru smintit şi a hotărît să-i îngroape pe unul pe muntele de răsărit, pe celălalt pe muntele din apus. N-a trecut mult, şi din amîndouă mormintele a crescut cîte un buchet de bambus.

Bambusul de la soare-răsare creştea spre cel dinspre soare-apune, şi invers, şi, cu timpul, încetul cu încetul, s-au întîlnit. Cînd a văzut tatăl fetei acest lucru, a luat un topor şi a tăiat bambusul de pe

mormîntul lui Aupan; a alergat, şi a tăiat şi bambusul de pe mormîntul lui San-lu. Apoi, a dat foc şi a ars bambusul.

Din flăcări au zburat două scîntei mici spre cer, şi s-au aprins două stele lucitoare. De atunci, oamenii numesc pe una

din stele Aupan şi alta San-lu, iar tinerii care se iubesc se plimbă şi cîntă privind cele două stele.

În româneşte de LI IU-GIU

CIOVICĂ
VALERIA

Trandafirul de aur

A FOST ODATĂ, nu ştiu bine cînd, o împărăţie mare şi frumoasă, în care oamenii trăiau veseli şi fericiţi, că aveau parte de un împărat bun şi omenos, cum nu găseai altul în lumea întreagă; iar împărăteasa lui era tare gingaşă şi fru- moasă. Şi-aveau împăratul şi împărăteasa o fată, ce primise în dar de la naşe-sa un trandafir de aur cu care să-i vindece pe oameni. Numa' cît îl mirosea un bolnav, că pe loc se făcea bine, chiar de-ar fi fost pe patul de moarte, aşa că, de cînd avea domniţa acest trandafir, oamenii din împărăţia aceea mureau numai de moarte bună, şi asta la adînci bătrîneţe, necunoscînd ce-i boala.

Toate ar fi fost bune, dacă darul primit de domniţă n-ar fi fost cu primejdie pentru ea, că numai din mîna ei trebuia bol- navii să miroasă trandafirul, dacă voiau să se vindece, dar fără ca ea să vadă pe cine tămăduise. De i-ar fi văzut, măcar o clipită, ar fi murit suferind de toate bolile ce le vindecase pînă atunci, iar trandafirul ar fi fost luat de-o zînă rea, care dorea de mult să-l aibă. „Asta pînă şi-o găsi domniţa mire", spusese na- şe-sa; apoi, îşi poate sădi trandafirul, oriunde va voi, că el nu-şi va pierde puterea.

Împărăteasa, care era mai înţeleaptă decît toţi sfetnicii la un loc, găsi scăpare pentru fetiţa ei într-un văl des, cu care îi acoperea capul în fiece dimineaţă, cînd cei suferinzi veneau să miroasă trandafirul de aur.

Aşa lecui domniţa mulţi oameni, pînă se făcu fată de măritat, şi-ncepură a curge peţitori din

toate colţurile lumii, trimişi ba de împăratul cutare, ba de fiul altui împărat, toţi dornici s-o capete de soaţă. Frumoasă era domniţa, şi mare împărăţia ce-o moştenea de la părinţi, dar erau altele şi mai frumoase şi mai bogate, numai cît nu aveau o floare fermecată cum avea domniţa noastră. Tot din pricina florii, împăratul şi împărăteasa hotărîră să nu ia în seamă peţitorii veniţi din

depărtate locuri, ci să aştepte pe vreunul din vecini, ca domniţa dimpreună cu trandafirul să rămînă cu ei pe-un loc. În aş- teptarea mirelui, fata purtă de grijă bolnavilor ca mai 'nainte, pîn' ce-ntr-o bună zi zîna cea rea se strecură în palatul împă- rătesc şi, ducîndu-se la domniţă, îi smulse vălul de pe faţă şi-i luă trandafirul. Rămînînd domniţa făr' de văl, văzu dinainte-i o băbuţă ce tocmai o vindecase şi, cum o văzu, nu se mai putu mişca din jilţul ei. Începură s-o scuture frigurile cele rele, mai apoi o luă cu fierbinţeli, iar de văzut şi auzit, nici vorbă; băbuţa, cum văzu una ca asta, îl strigă pe fecior-su cu care venise la palat, şi-i spuse totul de-a fir-a-păr. Acesta se duse la împărat şi-i povesti ce auzise de la maică-sa, zicînd că, de-ar avea cineva grijă de maica lui, s-ar duce-n lumea largă să caute trandafirul de aur.

— Dacă-i numai pe atît, noi aici sîntem, şi n-o să ducă lipsă de nimic, aşa că du-te sănătos şi întoarce-te degrabă, zise împărăteasa, care era de faţă.

— De-o vei scăpa de chinuri, a ta să fie, zise şi împăratul, că alt ginere nici că-mi trebuie.

Auzind cît bine îl aşteaptă, flăcăul nostru plecă pe fugă, şi numai cînd ajunse la drumul mare se mai dezmetici oleacă. Cum nu ştia încotro s-apuce, stătu în loc să se socotească de-i bine s-o ia la dreapta, sau la stînga, cînd văzu un şarpe mort.
„Să-l iau, zise el, c-are piele frumoasă, şi-oi face ceva din ea”. Dar, cînd îl luă de jos, simţi cum îi tremură solzii pe el.

— Eşti viu încă, sărace! Am să te duc la rîul de colo, să te răcoresc puţin, şi mai ştii?! Poate scapi cu viaţă.

Cum zise, aşa şi făcu. O porni pe drumul ce mergea la rîu, stropi şarpele cu puţintică apă, apoi îl puse jos la umbra unor brusturi. Cînd dete să plece, şarpele, care-şi venise-n fire, îi spuse că drumul pe care-a apucat venind cu el la rîu e cel bun, şi, pentru

că i-a salvat viaţa, îi dăruieşte solzul cel mare din coroniţă, căci şarpele ăsta nu era un şarpe oarecare, ci îm- păratul şerpilor. Îi mai zise că, doar ce-o privi la solz băiatul, s- o trezi cu el dinainte, gata să-l ajute le nevoie. Cum zise şarpele ce avu de zis, prinse a luneca prin iarbă, şi nu se mai văzu, iar flăcăul o porni la drum. Şi merse, zile şi nopţi, de nu le mai ştia de număr, pîn' ce-ntr-o zi întîlni sus pe munte un sihastru

bătrîn şi bolnav. Îl îngriji cum ştiu mai bine, iar la despărţire sihastrul îi dărui un mănuchi de ierburi, spunîndu-i să le aprindă cînd va ajunge la zîna cea rea, căci mireasma lor va adormi pe zînă şi pe supuşii ei. Flăcăul mulţumi bătrînului sihastru, şi porni iar în căutarea zînei celei rele.

După ce mai merse o bucată de drum, văzu un iepure ce şchiopăta şi plîngea amarnic; îl întrebă de ce plînge, iar iepurele îi arătă o lăbuţă umflată în care se lăfăia un ghimpe, şi-i zise că, aşa şchiop, îl poate prinde şi mînca oricine. Flăcăul scoase ghimpele din lăbuţa iepuraşului; apoi, auzind că merge spre palatul zînei, iepurele îl rugă pe băiat să-l lase jos, spunîndu-i că nici mort nu merge mai departe, dar că-l aşteaptă acolo pînă s-o întoarce.

Flăcăul porni de unul singur la drum, şi către seară ajunse la palat, care era înconjurat de ziduri atît de înalte, că numai păsările puteau zbura peste ele. Dacă văzu băiatul că n- are cum intra-n palat, se gîndi să ceară ajutor şarpelui, aşa că scoase solzul şi privi la el. Cum se uita el aşa, iaca, şi şarpele răsare de nu ştiu unde şi-i zice:

— Aşa-i că ţi-e greu fără mine, frăţioare? Da’ lasă supă- rarea, că nici pîs n-ai apuca să zici şi te trezeşti musafir ne- poftit în grădina zînei. Fă bine, şi bagă solzul în gură, ca să te faci şarpe ca mine, dar nu cumva să-l înghiţi, că aşa rămîi toată viaţa.

Cei doi şerpi, că de-acum şi flăcăul se făcuse şarpe, se tîrîră pe ziduri şi, mai pe ocolite, mai pe de-a dreptul, intrară în grădina zînei. Cum ajunseră, aprinseră mănunchiul de ier- buri dat de sihastru, şi porniră să caute prin palat trandafirul de aur. Îl găsiră în iatacul zînei, care dormea tun, iar împăratul şerpilor nu-l lăsă pe băiat să se atingă de trandafir, ci îl smulse chiar el din vasul în care era pus; apoi, se furişară afară din palat. De-abia trecură zidul, că şi auziră larmă în urma lor; zîna se trezise, şi întreba ierburile de lîngă zid:

— Ziceţi că hoţul care mi-a furat trandafirul era un şarpe?

— Şarpe era, milostivă stăpînă. Uite cum m-a strivit pînă să urce pe zid.

— Ce să facă un şarpe cu balsamul trandafirului de aur?

Eu cred c-aţi visat, ori a fost altceva; dar las’ pe mine. Şi se apucă a striga, de răsunau văile prin prejur:

— Şarpe de eşti, în om să te prefaci; iar de eşti om, să te prefaci în şarpe.

Cît ai clipi din ochi, şarpele cel adevărat se prefăcu într- un tînăr de toată frumuseţea. Era înalt şi zvelt, iar pe umeri purta o mantie verde-argintie; pe cap avea coroană împără- tească, şi-n mîini, în loc de sceptru, ţinea trandafirul domniţei. Alături de el, se tîra un şarpe, ca toţi şerpii, căci aşa arăta acum flăcăul cel mîndru ce plecase în căutarea trandafirului de aur.

— Să ne grăbim, frăţioare, zise tînărul către şarpe; trebuie să ajungem în vîrful muntelui unde se sfîrşeşte îm- părăţia zînei, că, de-i trecem hotarul, nu mai are putere asupra noastră.

Iepuraşul, care era şi el de faţă, îl luă în spinare pe flăcăul prefăcut în şarpe şi, cît ai bate din palme, ajunse cu el de cealaltă parte a muntelui. Împăratul şerpilor, care abia se ţinea de urma lor, îi ajunse şi zise:

— Acum, să ne luăm fiecare ce-i al nostru; dă-mi solzul ce-l ţii în gură şi ia-ţi trandafirul.

Cum scoase solzul din gură, flăcăul se făcu ca mai înainte, iar frumosul împărat al şerpilor se prefăcu în şarpe, de cum îl înghiţi.

— Văzuşi, frăţioare, cum am păcălit-o pe zînă? Ea cu paguba, şi tu cu frica; că tare ţi-a fost teamă c-ai să rămîi cum te-a blestemat ea. Aşa-i?

— Asta aşa e. Şi nu ştiu cum să-ţi mulţumesc pentru tot ce-ai făcut.

— De-ai s-ajungi împărat, să rămîi tot bun la suflet cum eşti acum, şi, de s-o îmbolnăvi vreun şarpe de-al meu, lasă-l să se strecoare în grădina împărătească şi să miroasă trandafirul de aur.

Flăcăul zise că aşa va face şi, luîndu-şi rămas bun de la împăratul şerpilor, o ţinu tot într-o goană pînă la palat. Aici, slujitorii îmbrăcaţi în straie cernite agăţau de poartă şi ziduri flamuri mari şi negre, iar mulţime de oameni stăteau în jurul lor, plîngînd în hohote. Flăcăul îi întrebă, speriat, de n-a murit

cumva domniţa, iar ei îi răspunseră că nu încă, dar îşi dădea ultima suflare. Atunci, el ridică în sus trandafirul de aur, să vadă toată lumea şi să se bucure că-i adusese domniţei leacul ce-i trebuia; apoi, intrînd în palat, se duse de-a dreptul în iatacul domniţei şi, fără a băga în seamă pe careva din jur, îi luă mîna şi i-o puse pe trandafirul de aur, pe care i-l dădu să-l miroasă. Cît îi clipita, domniţa deschise ochii, apoi îi îmbrăţişa pe împărat şi împărăteasă.

Slujitorii primiră poruncă să-şi schimbe straiele cernite cu altele de sărbătoare, că tînăra domniţă va nunti cu flăcăul ce-o scăpase din ghearele morţii. Se făcu o nuntă împărătească, de la care nu lipsi nimeni. Chiar împăratul şerpilor veni, dimpreună cu iepuraşul, să ureze mirilor multă fericire şi viaţă îndelungată. Se vede că urarea lor a fost făcută din toată inima, că, de n-or fi murit, mai trăiesc şi astăzi.

CIOVICĂ
VALERIA

Împăratul spic de grîu

LA MARGINEA unei cetăţi, trăia odată o bătrînă săracă şi singură cuc, care dorea din tot sufletul să aibă o găină şi-un copil. Copilul, ca sprijin la bătrîneţe, iar găina, ca vietate pe lîn- gă casă; din aceste două dorinţi, numai una putu să şi-o îm- plinească, însă.

Punînd ban pe ban, strînse cît îi trebuia pentru o găină şi, ca să nu-i moară orătania de foame, se duse la tîrg să-i ia ceva grîu. Ajunsă acasă, îi aruncă din grîul luat, ca să mănînce, dar găina, ca orice găină, începu să-mprăştie boabele, rîcîind în dreapta şi-n stînga. Un bob se rostogoli la picioarele bătrînii şi, fiind mai plinuţ şi mai frumos decît celelalte boabe, nu se îndură să-l dea găinii şi, luînd o strachină veche, puse pămînt în ea şi vîrî acolo bobul de grîu, zicîndu-i: “De-oi încolţi, şi-oi înverzi, tu ai să fii norocul meu!” Bobul n-aşteptă să fie rugat, şi în cîteva zile încolţi, înverzi, şi mai, mai să-i deie spic. De bucurie, baba nu mai ştia ce să facă; îl uda, îl alinta, şi nu se urnea de lîngă el, vorbindu-i ca unui om, nu ca unui spic de grîu ce era.

Cînd îi dădu odoru-n pîrg, bucuria îi fu şi mai mare, că era dolofan şi bogat în boabe, nu ca alte spice ce văzuse în viaţa ei; iar într-o noapte, visă un tînăr chipeş, că vine spre ea şi-i zice:

— Mamă, de-acu îs aproape gata; ia aminte dar, la ce-am să-ţi spun: Dimineaţă, scoate din spic un bob şi du-te cu el la tîrg, de-l vinde, c-ai să capeţi bune parale pe el. Să nu scoţi două sau trei, ci numai un bob în fiecare zi. Pe ultimul să-l bagi iar în pămînt, să facă alt spic.

Dimineaţa, se trezi bătrîna cu ochii la spic. Era galben ca aurul, şi boabele parcă stăteau să-i pice; ea luă unul, cum i se spusese-n vis, şi plecă cu el la tîrg. Acolo, lume multă şi de tot felul. Cum văzură bobul de grîu, care sclipea la soare de-ţi lua ochii, spuseră că aşa nestemată mai rar, şi că face cît o avere.

Se minună baba de-aşa vorbe, dar cînd văzu ce bănet capătă pe bob nu-şi mai încăpu în piele de bucurie.

A doua zi, iar luă un bob din spic, şi iar căpătă bani, de nu mai ştia ce să facă cu ei. Îşi cumpără loc, şi-şi făcu o casă de credeai că stă în ea un dregător de la palat, nu o babă cu spicul şi găina ei. Şi-a tot scos ea cîte-un bob, şi l-a vîndut, pîn' ce-a rămas unu, pe care-l puse cu cinstea cuvenită într-un vas din porţelanul cel mai fin. Şi iar încolţi şi-nverzi grîul, şi iar dete spic, care se coapse pînă a-i bate din palme, iar noaptea tînărul cel frumos se înfiinţă la patul bătrînii, spunîndu-i din nou:

— Mamă, sînt gata!

Şi-aşa, mereu şi mereu, pîn' ce ajunse bătrîna să nu mai aibe loc de bani în casă. Cumpără atunci un palat mare şi frumos, ca al împăratului, numai că, avînd ea atîţia bani, puse de-l împodobi cu scumpeturi, de credeau străinii veniţi în cetate că acela-i sălaşul împăratului. Deşi era foarte bogată, bătrîna tot se mai ducea la tîrg cu bobu ei de grîu pîn' ce-ntr-o zi, venind acasă, găsi găina cocoţată pe vasul de porţelan. Din spicul de grîu nu rămăsese nimic; aşa îl rupsese şi-l ciugulise pasărea.

Se porni pe un plîns cu sughiţuri, zicînd: „Nu mi-e că n-o să mai am boabe să vînd, c-am avere să dau şi altora, şi tot să- mi mai rămînă, dar pe băiatul meu cum o să-l mai văd în vis, fără de spic? Of, dragul mamei, cum te-aşteptam să vii, c-aş fi pus toate boabele-n pămînt, numai să-ţi aud glasul. Şi-acum te-ai dus, şi n-am de unde să te iau, şi tot aşa plînse pînă se făcu seară; apoi, prinse să strîngă ce-mprăştiase neghioaba de găină. Cînd s-apropie de vas, auzi un oftat, apoi un glas care-i zicea:

— Ia-mă, măicuţă, de-aici, că, aşa cum stau, nici nu mor, nici nu trăiesc.

Se uită ea mai bine-n vas, şi văzu un bob de grîu pe jumătate băgat în pămînt de ghearele găinii.

Îl scoase din vas, îl spălă, îl şterse, şi s-apucă

să-l sărute pîn’ ce bobu-i scăpă din mînă.

—Amar de sufletul meu, măiculiţă, că iar te pierdui, zise baba, şi se porni să bocească şi mai tare ca-nainte, dar un glas de colo:

— Nu mai plînge, măicuţă, c-am văzut cît ţi-s de drag, şi nu te-oi mai părăsi nicicînd.

În faţa bătrînii şedea tînărul din vis, mai frumos ca oricînd. Se îmbrăţişară ei; mai apoi, tînărul îi zise c-o roagă să meargă în fiecare zi prin cetate, să-i aducă veste ce mai e p- acolo, că el nu vrea să vadă pe nimeni, şi nici să fie văzut nu vrea.

O zi merse bătrînica, şi alta, şi alta, şi-i spunea lui fecioru-său că toate-s aşa precum le ştie, pînă ce, odată, veni cu veste că împăratu-şi găteşte oastea să bată război cu vecinul, care de la o vreme îi tot stă împotrivă.

Cum auzi una ca asta, flăcăul îşi puse platoşa de aur, se încinse cu spada şi, luînd mantia brodată cu spice de grîu, dete să plece.

— Unde te duci, dragul mamei, de te găteşti aşa? îl întrebă bătrîna.

— Unde, neunde, mata nu-ţi face grijă, că de- ntors mă- ntorc degrabă şi teafăr.

Zicînd aşa, încălecă pe cal şi, pîn' să se dezmeticească bătrîna, el şi ajunse unde purta război împaratul. Se aşeză lîngă el, şi-i uimi pe toţi cu vitejia lui, aşa că-n scurt timp de la venirea lui nu mai rămase picior de vrăjmaş. Împăratul îi mul- ţumi, dar, cînd dete să afle cine-i şi de unde vine, flăcău-i făcu o închinăciune şi pieri din faţa lui.

Ajuns acas', îi spuse maică-sei că iar să umble pe la tîrg să mai afle ce-i şi cum, iar maică-sa veni şi-i spuse că îm- păratul caută de zor pe-un tînăr ce l-ar fi ajutat în bătălie. Băiatul zîmbi, dar nu-i spuse ce ştia, aşa că bătrînica se ducea mai departe la tîrg, să afle ce mai e pe-acolo.

Veni, într-o bună zi, cu vestea că-i doliu mare la palat. Zmeul-zmeilor furase pe fiica împăratului, şi ştia o lume c-avea aşa obicei, că după un timp da pe tînăra nevastă maică-sii, să o mănînce, iar el îşi căuta altă soaţă.

Dac-auzi flăcăul ce-o aştepta pe domniţă, iar se

încinse cu spada şi porni în căutarea zmeului; iar cînd îl găsi, se luptă cu el din zori pînă spre seară, cînd îl birui şi-i tăie capul.

A doua zi, o luă pe urmele zmeoaicei şi, găsind-o, o tri- mise să caute pe cealaltă lume carne tînără de noră. Luă apoi

pe fata împăratului, care de frică nu scotea o vorbă măcar, o duse în cetate, şi o dete în primire străjilor de la palat; iar el plecă acas’ să se odihnească, că era frînt de cît luptase. Cînd se trezi, maică-sa îi spuse că umblă veste prin tîrg că împăratul, neştiind cum să mulţumească celui ce i-a scăpat fiica şi cetatea de la rău, pusese să s-atîrne pe toate palatele şi casele mai arătoase flamuri brodate cu spice de grîu.

— Or să vină şi la noi, dragule, aşa că să ne gătim de oaspeţi.

— Să nu primeşti pe nimeni, mamă, iar de palatul nostru să nu s-atingă careva; numai, dacă vine împăratul şi vrea s- agaţe flamura cu mîna lui, pe el poţi să-l laşi, dar pe altul nu.

Bătrînica făcu aşa, iar dregătorii se duseră la-mpărat şi-i spuseră că tocmai pe cel mai falnic palat nu atîrnaseră flamura recunoştinţei, că nu li s-a dat voie.

Cînd auzi împăratul ce vorbe-a spus bătrîna, porni cu ostaşi şi curteni, să vadă cine-i nesocotea porunca. Era furios nevoie mare, aşa că intră în palatul bătrînii ca o vijelie; dar pe loc îi trecu supărarea, cînd îl văzu într-un jilţ de aur pe Spic de grîu.

— Fata mea, spuse el, întorcîndu-se spre ceata de curteni unde ştia că-i fiică-sa, ăsta-i tînărul ce te-a scăpat de zmeu?

— Da, tată, îi răspunse fata, cu ochii la Spic de grîu.

— Dacă-i aşa, şi dacă-ţi place fata mea, eu ţi-oi da-o, nu numai pe ea, dar şi coroana dimpreună cu întreaga împărăţie; primeşti?

— Da-mpărate, şi fii sigur c-oi primi cu mîini bune ce-mi
dai
.

— Noi tot vorbim, mai zise împăratul, şi eu nici nu ştiu

cum te cheamă, băiete.

— Spic de grîu îi zice, Măria Ta, spuse bătrînica, şi eu sînt mama lui.

— Fii dumneata sănătoasă, mătuşă, c-aşa fiu mai rar. Iar voi, ceştelalţi, să ştiţi cu toţii că-mi dau fata după Spic de grîu, care de azi înainte vă este împărat.

— Trăiască Împăratul Spic de grîu, strigă înveselită mul- ţimea, şi plecară care-ncotro să se pregătească de nuntă.

CUPRINS

Poveste populară românească – Pipăruş-Voinicul.........3
Poveste populară românească – Povestea cu feciorul de împărat şi camera cu visuri
....
9
Poveste populară românească – Povestea cu Divizion, craiul şerpilor.
....
14
Poveste populară românească – Povestea cu Văr-Viteaz
....23
Poveste populară românească – Povestea cu taurul Bornea...31
Poveste populară românească – Povestea cu măr moramăr şi păsărica a ciută
....
38
Poveste populară românească – Povestea cu un pescar.
....54
Poveste populară românească – Povestea cu şoarecele şi ghinda
....
60
Poveste populară românească – Povestea cu Munţii Vineţi...63
Poveste populară românească – Povestea cu băiatul de împărat şi cei doisprezece zmei.....................................68
Poveste populară românească – Povestea cu soldatul şi amnarul fermecat.
....
74
Poveste populară românească – Povestea cu Florea Florilor...80
Poveste populară românească – Povestea cu vulpea şi

stupul de miere
....
85
Poveste populară românească – Povestea cu ciobanul care ştie limba animalelor..88
Poveste populară franceză – Cele trei zîne.................92
Poveste populară franceză – Cele trei dorinţi............100
Poveste populară franceză – Cei doi cocoşaţi............103
Poveste populară franceză – Papagalul palavragiu....109
Poveste populară franceză – Tăietorul de lemne şi comoara...112
Poveste populară franceză – Ţăranul şiret din Mussot.
....
117
Poveste populară franceză – Braconierul şi mistreţul 124
Poveste populară franceză – Povestea duhului Mirloret.
....129
Poveste populară franceză – Biletul de o mie de franci
....134
Poveste populară franceză – Castelul din Fagne........141
Poveste populară chineză – Malî şi fiul ei caută soarele
....145

Poveste populară chineză – Tabloul fermecat............148
Poveste populară chineză – Bivolul isteţ.....................152
Poveste populară chineză – Aupan şi San-lu.............155
CIOVICĂ VALERIA – Trandafirul de aur...................157
CIOVICĂ VALERIA – Împăratul Spic de grîu............162